

25. März 1988
25 Mart 1988
Nummer: 131

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855367 inmed d

Türkiye Postası

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

F. ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7,- FF
BELCIKA: 50,- BF
HOLLANDA: 3,- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANIMARKA: 10,- KRN
İSVEC: 8,- KRN
AVUSTURYA: 20,- S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın ve TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu iddianameyi cezaevinden değerlendirdi

“Savcının aklından geçen idam”

Savcı Nusret Demiral'la telefonla konuştuk

**İddianamede o görüş var,
bu görüş var diyemem!**

Muhabirimiz Sargın ve Kutlu'ya ilişkin iddianamenin hazırlandığını haber alınca, DGM Başsavcısı Nusret Demiral'ı aradı.

Savcının “Demokrasilerde Marksist düşünce yer alamaz” şeklindeki düşüncesinin iddianamede yeralıp almadığı yolundaki soru, Demiral tarafından “Yorum yapamayız” şeklinde yanıtlandı. ● Yazısı sayfa 3'te

Savcı Demiral

250 politik göçmen 20 Martta Köln'de toplandı

Ülkeye geri dönüş için birlikte çalışma başladı

Federal Almanya'nın Köln şehrinde toplanan politik göçmenler “ülkeye özgürce geri dönüş hakkı ve güvenesi”ni elde etmek için yapacak çalışmalarını görüştiler.

Değişik siyasi görüşlere mensup politik göçmenler toplantıda ülkeye geri dönüş konusunda farklı yaklaşımları dile getirmekle birlikte, bütünsel bir geri dönüş hareketi yaratmanın mümkün olduğu görüşünde birleştiler.

Bahtiyar Erkul, Dursun Akçam, Gültekin Gazioglu toplantıyı yönetti

TİP ve TKP genel sekreterleri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu ile birlikte 16 kişi hakkında hazırlanan iddianamenin ilk değerlendirmesini iki genel sekreteri Türkiye'deki avukatlarından sorduk.

Avukat Ersan Şansal bize daha da ilginç gelen bir değerlendirme bildirdi. Şansal, Sargın ve Kutlu'nun iddianameyi incelediklerini ve bu konudaki değerlendirmelerini aktarabileceğini söyledi.

Türkiye Postası, 231 sayfalık iddianameyi de inceleme fırsatı buldu. Ve olanakları ölçüsünde özetleyerek okurlarına sunmaya çalıştı.

Ayrıca Sabah gazetesinin “Sargın'la Kutlu birbirine düştü” şeklindeki haberini de ilk ağzdan sordu ve Sargın ile Kutlu'nun bu konudaki görüşünü aldı.

Bu konudaki yazımızı 3. sayfamızda bulabilirsiniz

TİP ve TKP genel sekreterleri iddianamenin ciddi olmadığını hukuksal bir değer taşımadığını ve savcının politik değerlendirmesini yansıttığını söyledi

Sargın, Özal'a mektupla bildirdi

İşkencenin ilk kanıtı

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, Başbakan Turgut Özal'a bir mektup göndererek işkencenin kanıtını gözler önüne koydu.

Numune Hastanesi'nde mütehassıs ortopedist doktor tarafından yapılan muayenede, Sargın'ın sağ omuzunda zorlama sonucu Adeziv Kapsülit teşekkülü görüldüğü belirlendi.

Sargın, Özal'a “İşkenceyi takip edeceğim” şeklindeki sözlerini hatırlattı.

● Yazısı sayfa 4'de

Konsolosluk mu, emniyet müdürlüğü mü?

“Bana ajanlık teklif edildi”

Ali Rıza Sever, Daimir Benz'de işçi temsilcisi. 17 yıldır yurtdışında yaşıyor.

Bir gün çocuğu ile ilgili bir belge almıştı. Stutgart, Frankfurt, Berlin

re, 2. Konsolos Günsel Gökten kendisini oyalıyor. Daha sonra “Kot pantolonlu, kazaklı kimliği ve görevi belirsiz biri” elindeki pasaportu sallayarak sunları söy-

Barış ve
iş için
Oster

yürüyüşlerine!

Federal Almanya'da her yıl geleneksel olarak düzenlenen Oster yürüyüşleri bu yıl kitlesel kırmızı silahlarından arındırılmış bir dünya; silahsızlanma yoluyla barış ve işyerleri ve bulundumuz çevre yaşamalıdır, bilgileriyle yapılıyor.

Kuzey, Güney Almanya ve Ruhr bölgesi olmak üzere barış ve işyeri talepleriyle 3 bölgede çeşitli kollarından yürünecek.

Daha önceki yıllardan farklı olarak bu yıl Ruhr bölgesinde Oster yürüyüşleri Duisburg'un Rheinhausen-Krupp çelik işletmesi, 1 nolu kapıdan başlayıp Dortmund'da sona erecek.

Köln toplantısı üstüne

Bakandan da
fayda yok

Köln toplantısı üstüne

GEÇTİĞİMİZ pazar günü Federal Almanya'nın Köln şehrinde politik göçmenlerin yaptığı toplantı, aldığı dikkate değer kararlı tutumuyla, büyük bir önem taşımaktadır. Bir grup tanınmış politikacı, sanatçı, bilim adamı, sendi, kacı politik göçmenin yaptığı çağrı üzerine değişik politik görüşlere sahip, geniş yelpazeli bir katılımla gerçekleştirilen bu toplantı, kanımızca politik göç sorununu Türkiye'nin ve Batı Avrupa ülkelerinin gündemine keskin bir şekilde getirmiştir.

SAYILARI onbini bulan ve ezici çoğunluğunu Türk ve Kürt yurtseverlerinin, demokratlarının, komünistlerinin oluşturduğu politik göçmenler topluluğunun sözkonusu toplantısıyla, insan hakları ve demokrasi uğrunda mücadele eden aynılmaz bir parçası olan **"politik göçmenlerin ülkelerine özgürce dönüş ve hakkı ve güvencesi"** elde etme mücadelesi, yeni bir aşamaya yükselmiştir.

POLİTİK göç olgusu, çağdaş dünyamızda, insan haklarının durumunu yansıtan bir aynadır. Bu aynada hangi ülkede insan haklarının ne ölçüde çiğnendiğine dair gerçekten ibret alınacak görüntüler sergilenmektedir.

POLİTİK göçmen kitlesinin genişliği ile bir ülkedeki demokrasinin derinliği arasında, tüm kapitalist ülkeler açısından bir yasallık, adeta ters orantılı bir ilişki vardır. Türkiyeli politik göçmenlerin varlığı Türkiye'de demokrasinin değil otoriter bir rejimin varlığını kanıtlamakta, onlara verilen her **"sığınma belgesi"** ile, başta Birleşmiş Milletler Örgütü olmak üzere, ilgili her devlet Türkiye'de insan haklarının çiğnenmesiyle ilgili suçların işlendiğine tanıklık etmektedir.

POLİTİK göç olgusu Türkiye'nin ayıbıdır. Ve Köln'de toplananlar işte bu **"ayıbı"** ortadan kaldırma konusunda kararlılıklarını dile getirmişlerdir.

KÖLN toplantısının sonuç belgesinde de belirtildiği gibi, politik göçmenlerin ülkemize dönüşü **"hayli uzun bir sü-**

Bakandan da fayda yok

■ **Çalışma Bakanı İmren Aykut F.Almanya'daydı**

"Süper emeklilik", "Askerlik bedeli"nin düşürülmesi ve bir dizi somut sorun konusunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **İmren Aykut**'un söyledikleri de hiçbir çözüm getirilemeyeceğini ve hükümetin bu konuda ciddi hiçbir girişiminin olmadığını ortaya koydu.

Federal Almanya'da yaşayan kadınlarımızın **"Ruhsal ve fiziksel bozukluklar içinde olduğunu"** öne süren, **"Daha 10 bin marklık uygulamaya başlamadı, şimdiden insin diye başlamayın, belki bu da olmaz"** diyerek göçmen işçileri tehdit eden bakan bir çok konuda pervasız bir dil kullandı.

Bayan bakan, **"Dövizlerini ister gönderin ister göndermeyin"** diyerek de, göçmen işçilerin sorunlarına hükümet olarak eğilmek zorunda olmadıklarını sezdirmeye çalıştı.

Aslında programında göçmen işçilere bir paragraflık yer ayıran hükümetin sorunların çözümüne ilişkin bir gayreti olmadığı açık. Bu yaklaşımla 8. sayfamızdaki haberde de çok net görülmüyor.

Ali Rıza Sever, Daimi Belirde işçi temsilcisi. 17 yıldır yurtdışında yaşıyor.

Bir gün çocuğu ile ilgili bir belge almak üzere Stuttgart Başkonsolosluğuna gidiyor. Pasaportunu veriyor. Ama bir daha geri alamıyor...

Ali Rıza Sever'in anlatımına gö-

Orta Amerika'da barışı ABD torpilliyor

ABD, Nikaragua'nın Honduras sınırını ihlal ettiğini ileri sürerek Nikaragua-Honduras sınırına 82. hava tümenine bağlı askeri birlikler gönderen 3200 asker indirdi. Nikaragua hükümeti tarafından yalanlanan bu gerekçe Honduras tarafından da resmen doğrulanmadı.

● Yazısı sayfa 9'da

Ali Rıza Sever, Daimi Belirde işçi temsilcisi. 17 yıldır yurtdışında yaşıyor.

"Bizim dediklerimizi yaparsan, bize haber getirip, bizim hesabımıza çalırsan, pasaportunu alırsın!..."

● Yazısı sayfa 6'da

Ali Rıza Sever

Tiedt raporu tepkiyle karşılanıyor Türkdanişlar kapatılıyor mu?

● Yazısı sayfa 7'de

BU SAYIDA

Sergey Eisenstein

BİR SİNEMA DAHİSİ

"Potemkin Zırhlısı"nın yapımcısı **Sergey Eisenstein**'i, Güven Pamir tanıtıyor.

Yazısı sayfa 11'de

KAFKASYA'DA NELER OLUYOR?

Tekin Avşar, Karabağ bölgesinin nasıl Azerbeycan topraklarına kaldığını anlatıyor.

Yazısı sayfa 9'da

AIDS ADLI "ÖCÜ"

Şair Habib Bektas, AIDS'in bir hastalık olduğunun altını çiziyor ve bu hastalığa yakalananlara takılan tavrı eleştiriyor.

Yazısı sayfa 10'da

Köln toplantısı üstüne

Başta 1. sayfa

re"yi kaplayacaktır. Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü üzerindeki ağır baskılar sürdüğü, ulusal ezgi, şovenist baskı politikası yürürlükte kaldıkça, politik göç olgusu sona eremeyecek fakat, güçler oranına göre daha fazla genişleyecek ya da daralacaktır.

BU da doğaldır; belli ki, Türkiye'de demokrasi mücadelesinin zafere ulaşması, insan haklarının eksiksiz hayata geçmesi sıradan taktik bir sorun, kolay bir hedef değil, bütün demokratik güçlerin aralıksız bir mücadelesini gerektiren, gerçekten de belirleyici önemde bir sorundur.

BATI Avrupa'daki politik göçmenler arasında politik göç sorununun çok farklı yaklaşımların olduğu herkes tarafından bilinen bir "sır"dır. Bu konudaki tartışmalar, bilindiği gibi TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu ve TİP Genel Sekreteri N.Sargin'in ülkeye dönüşleriyle birlikte yoğunlaşmıştır. Herhalde, iki partinin yöneticilerinin ülkeye dönüşleriyle, politik göçmenlerin ülkeye dönüşlerini birbirine karıştırmamak gerekir.

KUTLU ve Sargin'in eylemi, onların açıkladığı gibi "TBKP'nin Türkiye'de legal olarak oluşurmak" amacı taşımaktadır. Onların bu amaçla Türkiye'ye gidişleri ise, her ikisinin de yurtdışında bulunmalarından dolaydır. Eğer her iki genel sekreter Türkiye'de gizli olarak yaşıyor olsalardı, onlar herhalde yine TBKP'yi legal olarak oluşturmak için kamuoyunun önüne çıkacaklardı.

KANIMIZA göre, şu ya da bu politik göçmenin ya da politik göçmen grubunun yurttışık haklarını kullanmak amacıyla şu ya da bu zamanda ülkesine dönmese de tüm politik göçmenlerin ülkeye dönmeye gibi varolan koşullarda önemli, köklü değişimleri gerektiren bir sorun değildir.

TÜM bu konulardaki yanlış anlamaları gidermek, gerçekten hassas olan bu konuda gereksiz gerginlikleri ortadan kaldırmayı sağlayabilir.

BİZ, Köln toplantısında, farklı yaklaşımlar sürüyor olsa da, politik göçmenlerin bir araya gelmelerini küçümselemeyecek bir adım olarak selamlıyoruz.

Türkiye Postası

Türkiye Postası

Adı-Soyadı
Adresi

Ülkesi

Abone Fişi

6 aylık (12 sayı) ☐
1 yıllık (24 sayı) ☐

Tarih:

Abone ücretini Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, Sparkasse Dulsburg-Kaisersberg hesabına yazınız ve bu abone fişi ile birlikte hava posta ücreti Türkiye Postası Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Dulsburg 1 adresine postalayınız.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçirdiği) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirsiniz.

OKUYUCU POSTASI

Ründeroth ilkokulu öğrencileri "Barış ve Dostluk" için ne dediler

Barış ve dostluk küçük-büyük yaşayan her insanın özlemi. İşte Ründeroth ilkokulu öğrencilerinin bu konuda yazdıkları. Okuyucularımız **Münire Berber**'in gönderdiği bu kompozisyonları öğretmenlerinin "Barış ve dostluk" deyiminin onlara ne hatırlattığını sorması üzerine yazmış.

Bu atomlar ne işe yarar?

İster siyah, ister beyaz, ister sarı, ister evde, ister okulda, ister fabrikada nerede olursan ol hep beraber barışla yaşayalım. İstiyorum ki hiçbir adam işkence çekmesin. O da istediği hedefe varsın. Savaşmak istiyorum; barış için, insanların öldürmek için değil.

Büyükler küçükleri sevsinler, Onlar da istediği gibi yaşasınlar. Onlar niye ezilsin? Belki bir gün onlar da barış için savaşsınlar. Onlar da milletleri için güzel şeyler yaparlar. Savaşlar bitsün...

Bu atomlar ne işe yarar? Dün-yayı yok etmeye...Bu atom bombaları için bütün dünya ölmessin. İnsanca yaşayalım, insanca ölelim. Ama başkalarını elinden öylemeyim.

Hüseyin Sönmezözü-12 yaşında

Barış içinde yaşamak istiyorum

Bu ülkeler neden birbirlerini canını yakıyorlar? Ben bunu hiç anlamadım. Neden birbirlerine öyle yapıyorlar? Ben barış içinde yaşamalarını istiyorum. El ele, aynm olmadan, kan dökülmeden yaşayalım.

Bütün ülkelerin hür yaşama hakları var. Hiçkimin insanı akımsın, kalpler kırılmasın. Hiç kimse ezilmesin. Herkesin barış içinde yaşamaları benide çok mutlu ediyor. Ben 14 yaşındayım. Ben barış içinde yaşamayı çok istiyorum. Herkesin hakkını yemesin. Herkesin düşmanlığı, birbirine acı çektiğini hissettiği bir barış değil. En iyisi barış ve dostluk. Ben barış ve dostluk-tan yanayım.

Kadir Çantalı/14 yaşında

Gelin sizinle dost olalım

Öz gürlük demektir ki neden kanlarımız dökülsün? Herkes kendi dinini işletsin. Yeter ki kanlarımız dökülmesin. Gelin sizinle dost olalım, arkadaş olalım. Sizinle fabrikada çalışda olsun, dost olalım. Kimse kimsenin canını yakmasın. Sederimizi daha yükseltelim. İstiyorum ki hiçbir insan acı çekmesin. Büyükler küçükleri ezmesin. Onlar da istediği gibi yaşasınlar.

Onların da birgün sesi çıksın. Sesi çıkmaldır ki düşüncelerini, fikirlerini, hünerlerini dünya milletlerine duyursunlar.

Benim yaşı 13. Ben de öz-gürlük istiyorum. Din, ırk, dil ayırımı olmadan yaşayalım. Ben bunu istiyorum. Haksızlığa göz yumulmasın. Kültürlükler alınından kimse kalkamaz. Ben istiyorum ki insanların barış içinde yaşasınlar.

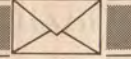
Erkan Alkan/13 yaşında

Barış

İster fakir ister zengin
Dediğini duymayız gencin
Kavgı edip durmayalım
Barış ve Dostluk içinde
yaşayalım

Savaş etmeyin devletleri!
Oluyor savaşda çok gençler,
Onların suçu olmadığın anlamayız
Aramızda barışı sağlamayız

Tahsin Yazgan/14 yaşında

Ben herkesi seviyorum

Anlamıyorum dünyada insanların birbirlerini niçin sevmeyip kavgı etmelerini? Neden, neden bunların hepsi? Dünyada bütün insanların isterse Türk, Çin, Arap veya Alman olsun hepsinin birbirini anlamasını ve iyi geçinmelerini istiyorum. Ben herkesi seviyorum. Herkes de herkesi kardeş gibi sevmeli, yardım etmeli. İnsan ayrırmamalıyız herkesi sevip övmeliyiz. Ancak böyle yapıp güzel bir yaşantı süreriz.

Ne kadar çok arkadaşımız olursa o kadar çok da yardım ederiz olur. Koskocaman dünyada kendimizi yalnız sanmayız o zaman. Arkadaş dünyada en iyi bir dosttur.

Amerika ve Rusya neden kin içinde yaşayıp atom bombalarını yapıp birbirlerini onlara korkutuyorlar? Neden devletler savaş edip yüzbinlerce kişilerin canını alıyorlar? Düşünemiyiz ki Arabistanda bizim gibi 14, 15 veya 16 yaşındaki gençlerin bezaları oluyor. Daha da kötü olan birşey de bazıları sakat kalıyorlar. Bu insanların ne suçu var ki hiçbir şey uğruna ölüp gidiyorlar. Neden bu devletler birbirlerini sevmiyorlar?

Bence dünyada en güzel olan şey dostluk ve barış.

Tahsin Yazgan/14 yaşında

KAMPANYAMIZ SÜRÜYOR

Oldenburg'dan okurlarımız adına **Orhan Pezirk** 230
Wiesbaden-Idstein'dan okuyucularımız 140
Kemal Yıldız 9
Y.Kavaklı 70
Osman Mert 30
Karakoşe 10
Gülçin Gülhan 50
539,- DM

Türkiye Postası 5 yaşında

Değerli okurlarımız, **Türkiye Postası**, bu sayısıyla 5. yılını da doldurdu. Sevinçliyiz, çünkü bu koca 5 yıl içinde okurlarımızın eline bir gün bile aksamadan ulaştırdık gazetemizi.

Temsilcilerimiz, yazarlarımız, okurlarımızın katkılarıyla, Batı Avrupa'da yaşayan Türkiye'li göçmen işçilerin sorunlarını dile getirmeye, onların gözü kulaklığı olmaya çalıştık. Ülkemizde sürdürülen demokrasi mücadelesine elimizden geldiğince katkıda bulunup, zindandaki insanlarımızın, gençlerin, işçilerin, aydınların, kadınların yanıpışında, zorbalardan karşısında olduk. Dünyada barış ve silahsızlanma için yürütülen mücadeleyle, gelişmeleri, değişen, yenilenen dünyayı yansıtmaya çalıştık.

Amma bir yandan da kara kara düşünüyoruz. Acaba yुकanda ana hatlarıyla saymaya çalıştığımız konularımızı yeterince işleyebildik mi? Her düşünceye, farklı görüşlere saygılarımızı aça-bıladık, eski görüşlerimizi ci-karabıldık mı?

Eksiklerimizi görüyoruz. Göremediklerimizi ise okuyucularımız bize gösteriyor. Kimi zaman mektup, telefonla arıyoruz eleştiriyi ve önerilerini. Kimi zaman ise, derin bir sessizlik oluyor. O zaman birşeyleri eksik yaptığımızı anlıyoruz. Ama okuyucumuz, gazetemizin dostlarını, yazarlarımızı, temsilcilerimizi hep yanıpışımızda hissediyoruz. Bu bize güç veriyor.

Daha önce de duyurduğumuz gibi kullandığımız teknik artı gazeteyi taşıyoruz. İlk adım olarak açtığımız "Türkiye Postası'nı bir dizgi makinası kampanyası" sürüyor. Ne yazık ki, henüz amaçladığımız hedefe ulaşmadık. Bu nedenle de, gazetemize 5. yaşınında bir dizgi makinası hediye edemedik. Katkılarınız devamlaya, çekerek de olsa, bunu başarmış olmaya inanıyoruz. Şu ana kadar elimize ulaşan bağış miktarı 6.902 marktır.

Bize bu güne kadar madde

INFOMEDIA GmbH - KİTAP KLÜBÜ

TÜRKİYE'DEN ÇOK SATAN KİTAPLARLA HİZMETİNİZDEYİZ!

Kिताbın adı	Yazarı	DM
Zirverbey Köşkü	İlhan Selçuk	6,-
Kadının Adı Yok	Duygu Asena	8,-
Uyanın Hey	Mustafa Ekmekçi	9,-

INFOMEDIA GmbH - KİTAP KLÜBÜ

NAZIM HİKMET BÜTÜN ESERLERİ
2. Cilt geldi

Abone ücretini **Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität**, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, Sparkasse Duisburg-Kaisersberg hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu **TÜRKİYE POSTASI Abone Servisi, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg** 1 adresine postalayınız.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerlidir) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirsiniz.

Tarih

İmza

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim vekaletnamesi)

Ich ermächtige Sie hiermit -wiederumlich- die TÜRKİYE POSTASI Abonnementgebühren von meinem Konto einzuziehen.

(Sizlere bu imzama -her an geri alabilmek üzere- TÜRKİYE POSTASI'nın abone ücretini kontodan çekme hakkını veriyorum.)

Beginn ab: (Başlangıç tarihi) Abbuchungsmodus: (Kontodan çekme yöntemi)

Name, Vorname: -jährlich ☐
(Soyadı, Adı) -yılık
Strasse, PLZ, Ort: -halbjährlich ☐
(Adres) -6 aylık
Mein Bank/Postcheckkonto bei:
in: (Bankamın/postahanenin adı)
(Yeni)
Konto Nr.: Bankleitzahl:
(Hesap numarası) (Banka numarası)

Datum: (Tarih) Unterschrift: (imza)

Abone bedeli

	F.Alm.	Belçika Danim.	Fransa	İngiltere Hollanda	İsviç
6 aylık	30 DM	600 BF 120 Km	90,- FF	9,- £ 35 G	95 Kr
1 yıllık	60 DM	1200 BF 240 Km	180,- FF	18,- £ 70 G	190 Kr

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar. Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 Verantwortlicher Redakteur: A. Söylmezoglu. Anschritt der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0201) 340197. Herstellung: Infomedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45. Druck: Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1. Banka Hesabı: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Köşulları: Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. Temsilciler: Fransa-Paris Tel: 1-42597402 İsviçre Tel: 004127-235243 Hollanda-Den Haag Tel: 070-890 336 İngiltere-Londra Tel: 01-8816514 Danimarka-Kopenhag Tel: 01-707506 İsviçre-Stockholm Tel: 08-740194

INFOMEDIA GmbH - KİTAP KLÜBÜ

TÜRKİYE'DE EN ÇOK SATAN KİTAPLARLA HİZMETİNİZDEYİZ!

Kitabın adı	Yazarı	DM
Ziwerbey Köşkü	İlhan Selçuk	6,-
Kadının Adı Yok	Duygu Asena	8,-
Uyanın Heey	Mustafa Ekmeççi	9,-
Kafadan Doğumular	Günler Grass	6,-
Felsefe Nedir	Kurul	7,-
Artık Demokrasi İsteyin	Erbil Tuşalp	7,-
Yarın Bizimdir Yıldoşlar	M.Tiğao	10,-
Emperyalizm, CIA ve Türkiye	Halid Özkul	7,-
Hayır	Adalet Ağaoglu	10,-
Durgun Don (4 Cilt)	Solohov	50,-
Obolomov	Gonçarov	12,-
Yüzyılların Gerçeği ve Mirası	Serfer Tanilli	16,-
Çağdaş Sendikaya Evet	Henri Krasucki	7.90
Müebbet Türküsü	Nevzat Çelik	5,-
Safak Türküsü	Nevzat Çelik	5,-
Kim Kazandı Kim Kaybetti	Osman Ulağay	14,-
Güneş Hergün Doğar	Şakir Bilgin	12.50
Gurbet	Nihat Behram	15,-

Daha geniş bilgi için 1,30 DM'lik pul karşılığı katalog isteyiniz.

TÜRKİYE'DEKİ AYLIK DERGİLERE ABONE YAPILIR

Derginin adı	Yıllık abone
Bilim ve Sanat	40,- DM
Gün	20,-
Yarın	30,-
İçinin Alınları	40,-
Gökkuşuğu	50,-
Edebiyat Cephesi	50,-
(1 Mayıs'ta çıkarılır)	

Mihail GORBAÇOV
Ekonominin
Kökü Yenilenmesi
Fiyat: 3,-DM

GORBAÇOV
-Çeşitli konuşmaları-
Infomedia GmbH Yay.
110 sayfa, fiyat: 4,-DM

İletişim adresi: Infomedia GmbH, Moltkestr. 45, 4100 Duisburg 1
Ödeme: Infomedia GmbH, Sparkasse Duisburg.
Konto Nr. 219-006673
BLZ 350 500 00

INFOMEDIA GmbH - KİTAP KLÜBÜ

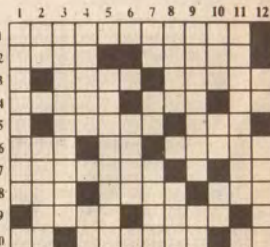
NAZIM HİKMET
BÜTÜN ESERLERİ
2. Cilt geldi
Fiyatı: 15,- DM

1951-1963 yılları arası şiirlerini içeren 520 sayfalık Abidin DİNO'nun resimlediği bez kapaklı 2. cilt gelmiştir. 20 adetlin üzerindekisi siparişlere % 20 indirim. Posta ücretleri alıcıya aittir. Ödemeli isteklerde 4,70 posta gideri kitabın fiyatına eklenir.

BULMACA

SOLDAN SAGA: 1. Son zamanlarda en çok tartışılan konulardan 'yeniden yapılanmanın' Rusçası, 2. Alaz-Kandır emri, 3. Neden, sebep - İst, ısı ile ilgili, 4. Tancılık - Dolap içlerinde ya da duvarlarda bulunan ve üzerine eya koymakta kullanılan şey - Bitkilerin genel adı, 5. Türk müziğinde bir makam - Bir harfin okunuşu, 6. Geçtiğimiz ay açıklanmasıyla ortalığı karıştıran ünlü raporu hazırlayan teşkilat - Yan memnuniyet ifade eden ünlüm - (Tersi) Belli bir konu üzerinde olmayan, dereden tepeden, 7. Ölüme mahkum - Asker, 8. Yasak etme. Amaç, gaye - Federal Almanya Cumhuriyeti'nin kısa yazılışı, 9. Bir erkek adı - Neden, niçin, 10. Bir renk - Yemiş, meyva, ürün - Dışın karşıtı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Düşünce ve duyguları kim kez dansla, kimi kez gövde devinimleriyle anlatmayı amaçlayan sözsüz oyun, 2. Bir organımız - Ülkü, düşüncenin tasarlayabileceği en üstün nitelikleri kendinde toplayan, 3. Direnç, 4. Etek ucuna doğru girenleyen - Sahip, 5. Hayal etme, 6. Hayvan barması, 7. Eski bir Mısır Tannacı - Bütün kan gruplarında yer alan alfabenin iki harfi - Çoğunlukla hayvanlarda bulunan kan emici hayvan, 8. Balık yakalama aracı - Psilik, 9. Sabit fikir - Karnını doyur emri, 10. Kişin yağır - Bir harfin okunuşu - Berilyum elementinin simgesi, 11. Dünyayı çevreleyen ve yaşayanların soluk almasını sağlayan, ancak son bilimsel verilerle göre arık o da delinmiş bulunan tabaka, 12. Hayvan yiyeceği olarak da kullanılan bitkilere verilen genel ad - Bir ağaç.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SAGDAN SOLA: 1. İnsanbakan, 2. Mai - Altiye, 3. Tiz - Ay - Mt - Na, 4. İris - Yaprak, 5. Yontma - Aeral, 6. Ab - Alman - Ahu, 7. Zifi - Yeke, 8. Akdam - Nl, 9. İhlamur - Anka, 10. Helal - İy.
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. İmtiyaz, 2. Nairobi - Ürk, 3. Sizin - File, 4. Stat - Al, 5. Mi - Ama, 6. Hayyam - Kul, 7. Af - Dr, 8. Kampanya, 9. Litre - Emay, 10. Ay - Arak - Ni, 11. Renkahen, 12. Lu - Lal.

Komünizm prensibi, bizimle beraber olmaya ölümdür, orta yol yoktur.

Yapılan tavsiye; birincisi ihtilale yakışır şekilde paraları alınları zayıf düşürceksiniz. İkincisi, korkutacaksınız.

İnsallah aklı başında bir başkan ortaya çıkıp mucize yaratarak dünyayı bu komünist tehlikeden kurtarır.

Kabiliyetli, gergin ve müteşebbis olan herkes onlara göre faşisttir. Ölmesi gerekir.

İşkence yapanlar, cahil ve hür hayat imkanlarından faydalanan muvaffak olmayan yaratıklardır.

Bizden istenen proleterya diktatörlüğünü gerçekleştirmekdir.

Tahsil ve kaliteye bakılmaksızın her sorumlu mekkiye bir komünist yerleştirilecektir."

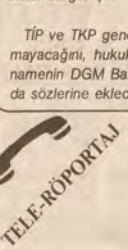
Mağdur T.C.

İddianamenin "İlmi" yanını oluşturan bölüm 13-23'üncü sayfa arasında 10 sayfalık bir bölümü sıkıştırılmış. Bu bölümde "Genel Anlatım" başlığı altında Cumhuriyet tarihine ilişkin savcının görüşleri yer alıyor. Daha sonra komünist görüşün şimdiki kadar yapılan üç Anayasa'da da yer aldığı söylenerek, "İşte Marksist-Leninist ve bunun amacı komünist düşünce ve bu düşünce için bir devlet kurmasını gaye edinen harekette, mağdur Türkiye Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti"dir deniliyor.

İşsizler nasıl çoğaldı?

Yukarıda aynen aktardığımız 16'ıncı sayfadaki bölümden sonra İddianamede "komünizmin ortaya çıkışı" şöyle dile getirildi:

"Önsözünüzü aşırıdan sonra milletlerarası ticarete inkişafı, sayı

TİP ve TKP genel sekreterleri bütünüyle ele alındığında iddianamenin ciddiye alınmayacağını, hukuksal bir değer taşımadığını da ifade ettiler. Sargin ve Kutlu iddianamenin DGM Başsavcısının kendi bakış açısının politik değerlendirmesini yansıttığını da sözlerine eklediler.

İddianamenin "İlmi" yanını oluşturan bölüm 13-23'üncü sayfa arasında 10 sayfalık bir bölümü sıkıştırılmış. Bu bölümde "Genel Anlatım" başlığı altında Cumhuriyet tarihine ilişkin savcının görüşleri yer alıyor. Daha sonra komünist görüşün şimdiki kadar yapılan üç Anayasa'da da yer aldığı söylenerek, "İşte Marksist-Leninist ve bunun amacı komünist düşünce ve bu düşünce için bir devlet kurmasını gaye edinen harekette, mağdur Türkiye Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti"dir deniliyor.

İddianamede "komünizmin ortaya çıkışı" şöyle dile getirildi:

"Önsözünüzü aşırıdan sonra milletlerarası ticarete inkişafı, sayı

İddianamede "komünizmin ortaya çıkışı" şöyle dile getirildi:

"Önsözünüzü aşırıdan sonra milletlerarası ticarete inkişafı, sayı

İddianamede "komünizmin ortaya çıkışı" şöyle dile getirildi:

"Önsözünüzü aşırıdan sonra milletlerarası ticarete inkişafı, sayı

DGM BAŞSAVCISINA İDDIANAMEYİ SORDUK:

Demiral: "Anayasa, Marksist-Leninist düşünceye dayalı rejimi reddediyor"

jimi isteyen iki illegal partinin genel sekreteri ile 14 üyesi hakkında hazırlanmıştır.

— 14 parti üyesi öyle mi efendim?

Demiral: Evet! 14 illegal parti üyesi.

— Sayın Demiral, sizin "Demokrasilerde Marksist, komünist görüşlerin yer almayacağı" doğrultusunda bir fikre sahip olduğunuz çeşitli vesilelerle belirtildi. İddianamede bu görüşünüz yer alıyor mu?

Demiral: Efendim, bütün görüşleniz bu konuya ilişkin tabii iddianamede yer almıştır. İddianame hazırlanmış ve mahkemeye intikal etmiştir. Biz yorum yapamayız. Artık her şey mahkemenin takdirine bağlıdır. O görüş var mıdır? Bu görüş var mıdır? bir şey söylenemez... İddianamayı alacaksınız, baştan sonra inceleyeceksiniz... Her şeyi görürsünüz.

— Elbette Sayın Demiral. Yalnız, şu anda iddianameyi hemen elde etmek olanaksız, ama birinci elden, yani sizden bilgi almak mümkün. O yüzden soruyoruz: "Demokrasilerde Marksist, komünist görüşlere yer yoktur" şeklindeki

yaklaşım iddianamede yer aldı mı? Demiral: Yorum girer efendim. Yorum yapamayız!

— Sayın Demiral, mahkeme ne zaman başlar.

Demiral: Bu konuda kararı mahkeme heyeti verecek. Şimdi 230 sayfa olan iddianameyi, 5 bin sayfalık dava dosyasını inceleyecekler. Artık duruşma günü ne zaman verilir bilemiyoruz.

— Efendim iddianame çıktıktan belli bir süre duruşmanın başlaması diye bir prosedür, ya da yargılama usulüne ilişkin madde yok mu?

Demiral: Hayır! Öyle bir şey yok. Mahkeme heyeti ne zaman uygun görürse.

— Sayın Demiral, DGM'ler özel ve uzmanlık mahkemeleri değil mi? Davanın cabuk görülmesi açısından "Şu kadar sürede duruşmalara başlanın" gibi bir hüküm söz konusu değil mi?

Demiral: Değil! Başlangıçta belli bir süre söz konusu değildir. Ancak, duruşmalar başladıktan sonra, duruşma anlarını belirlemiştir yasa. İki duruşma arasında 15 günden fazla ara verilemez...

— Teşekkürler Sayın Demiral.

İddianamede bu bölümün ifade edildi.

"Bu kabil cemiyetlerin bir kaçını ve ya hepsini sevk ve idare edenler"

"Tarzındaki ifadelere görülür ki, sanıkların Nabi Yağcı (Haydar Kutlu) ile A.Nihat Sargin'in görüntülerini bize yansıtmaktadır."

Savcı iddianamenin 47'nci sayfasında "Olay sanıklarının hukuki ve cezai durumları" başlıklı bölümde "Olayımızda yasa dışı üç parti bu partilerin kurucuları ve neticeleri ile iyleleri konu edilmiştir." diyor. Ardından, "Yasadışı TKP'nin 1919, yasadışı TİP'in 1980, kurulması tasarlanan TBKP'nin 1986 yıllarından bu yana faaliyetinde olduğu seçilmekte, görüşmekte ve bilinmektedir" diyerek, Sargin ve Kutlu'nun 141'nci maddesinde 1'nci fıkrasının son cümlesinde ifadesini bulan ölüm cezasına çarptırılmasına ilişkin verilerin sıralıyor.

Nitekim, Sargin ve Kutlu'da yaptıkları değerlendirmede "Saveri'nin akıldan geçen iddianamedir" diyor.

Ot yandan iddianamede Sargin'in TCK 140'nci maddesinin 19, 142'nci maddesinin 1 ve 6'nci fıkralarını 7, 142'nci maddesinin 3 ve 6'nci fıkralarını 13, 158'nci maddesi 5, 159'uncu maddesi 8 ve 312'nci maddesi 4 kez ihlal ettiği ve sürülerek her bir için ayrı ayrı ceza isteniyor.

Kutlu için ise, 140'nci maddesi 17, 142/1-6'nci maddesi 6 kez, 142/3-6'nci maddesi 15, 158'nci maddesi 5, 159'uncu maddesi 6 ve 312'nci maddesi 4 kez ihlal ettiği iddia edilerek her biri için ayrı ayrı ceza isteniyor.

Bu istenen cezalar hesaplandığında yüzyıllarla ifade edilen hapislikler söz konusu oluyor.

12 Eylül'ün yanında 12 Mart kaç yazar ki? 12 Eylül'ün dili bir gün elbette çözülecek. İnsanlara yapılanlar bir gün elbette bir bir açıklanacak. Ve o zaman da biz, yirminci yüzyıl geride bırakırken, insanlığımız adına, ülkemiz adına 12 Eylül'den ve 12 Eylül'de yaşananlardan ne utançlar duyacağız...

DGM savcılar, TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu ve TİP Genel Sekreteri Nihat Sargin için toplam 555 yıl hapis cezası istemişler. Az istemişler. Nedir ki 555 yıl! Sayılı yıl cabuk geçer. Biner yıl... ayrı ayrı ikibiner yıl istemeydiler. Onların suçu büyük... çok büyük! Ceza suça uygun düşmelidir. Bu ceza uygun düşmüyor, yetmez. Görmüyor musunuz insanlar... bu iki genel sekreter açıkça demokrasi istiyor.

Başbakan Turgut Özal, bu yıl "Nobel Barış Ödülü"ne aday gösterilmiş...

Güldürünün karasını mı seversiniz... kapkarasını mı?..

"Sabah"ın mumu yatsıya kadar yanar

Sabah gazetesi, 17 Mart günü Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan Sargin ve Kutlu arasında anlaşmazlık çıktığı iddia eden bir haber verdi.

"Sabah" a göre, Kutlu ülkeye dönüş konusunda yanlış yapıldığını öne sürüyor ve Sargin'la bu konuda tartışıyor.

Sargin ve Kutlu'nun avukatları bu gazeteyi cezaevine götürüp gösterdiler. "Ne diyorsunuz?" diye sordular. Sargin da, Kutlu da önce şaşkınlıkla hiçbir şey söyleyemediler. Az sonra kisi de "Böyle bir saçmalığın nasıl uydurulmuş olabileceğini" düşünmeye başladılar.

Kutlu, "Bir şey hatırladım" dedi. Anlatmaya başladı: "Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde göz altına alındığımızdan bir kaç gün sonra, sorgumuzu yapanlara Sargin'i görmek istediğimi" söyledim. Sorguyu yapanlardan biri, 'Göreceksin, göreceksin... O kadar çok göreceksin ki birbirini le kavga edecek kadar çok göreceksin...' dedi.

Ben o zaman bu söylenenin ne anlama geldiğini fazla üstünde durmamıştım. Fakat şimdi o sözlerin anlamı ortaya çıkıyor.

Polis bize ilişkin ortaya koymak istediği senaryonun bir parçası da Sargin'la aramızda anlaşmazlık çıkmasıymış meğer..."

Sargin da, Kutlu da, TİP ve TKP'nin birleşme kararlığının önüne çıkarılmak istenen engellerden biri olarak düşünüyorlar bu tür haberleri

Özal'a işkençe mektubu

Sargın "Fırsat ortadadır, Sayın Başbakan gereğince değerlendirsin"

Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde tutuklu bulunan TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, Başbakan Turgut Özal'a bir mektup göndererek, üç ay yakın zamandan beri şikayet ettiği omuz ağrısına Ankara Numune Hastanesinde mütehassıs ortopedist doktor tarafından, "zorlanma sonucu, sağ omuzunda 'adeziv kapsülit' teşhisi konulduğunu bildirdi ve Başbakan Özal'a "işkençiyi takibe" çağırıldı.

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, 10 Mart, Perşembe günü cezaevi savcılığı eliyle Özal'a gönderdiği mektupta, başbakanı, hükümet programının mecliste görüşülmesi sırasında, "huzurunuzda tekrar söylüyorum, elimizde bizim devrimde yapılmış işkençe iddialarıyla ilgili bilginiz varsa getiriniz, hepsini en şiddetli şekilde takip edeceğim" şeklindeki sözlerini hatırlattı ve Başbakan, gereğince değerlendirdi, dedi.

Mektubunun "Yalnızca işkençe konusuna ilgili olarak kaleme alındığını" bildiren Nihat Sargın kendisinin göğüs hastalıkları uzmanı olduğunu da hatırlatarak şöyle devam etti:

"Hatrılatmaktr. Hükümet programının mecliste görüşülmesi sırasında muhalefet işkençe konusuna da ele almıştı. Sizin verdiniz yanıtın bir bölümünde belirgin olarak ve dürüstlükle söz konus olmuştu. Sözlerinizin bizimle ilgili bölümündeki 'kumpanya' vs. niteliklerini de bir yana bırakarak, doğrudan işkençe konusundaki sözlerinizin gelince, bu iddiaya karşılık üzerimizde hiçbir eziyet izi olmadı. 'tarafından açıklıkla ifade edilmişli. Bu ifadeye de, muhtemelen, o sıralarda şikayetimize karşı takipizlik karar vermiş

o TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, Başbakan Turgut Özal'a bir mektup göndererek, Özal'ın hükümet programının görüşülmesi sırasında "bizim devrimizde yapılmış işkençe iddialarıyla ilgili bilginiz varsa getiriniz, hepsini en şiddetli şekilde takip edeceğim" şeklindeki sözlerini hatırlattı.

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'a uzman ortopedist teşhisi: "Zorlanma sonucu, sağ omuzunda 'adeziv kapsülit' teşhisi..."

olan ve bu kararımla, bizlerde haricen bir darp izi, N.Sargın'ın sağ omuzundaki subjektif ağrı şikayeti dışında işkençe ile ilgili maddi bir bir bulguya rastlanmadığını belirten travsiyen tabibe dayandırmış olan Yeminahalle Savcılığının kararı yol açması olmalıydı.

"Oysa, 'eziyet izi olmadı' bir yanılgıydı. Ancak bu iz'in saptanması için, baştan beri belirlitilmiş ve avukatlarının muhtelif basyurularıyla ısrarla takip ettikleri üzere konunun uzmanı mütehassıs hekim muayenesine gerek vardı. Bugün, işkençinin üzerinden üç aydan fazla bir zaman geçtikten

sonra nihayet bu muayene yapılabilmis ve durum apaçık ortaya çıkmıştır.

"Gerçekten Sayın Başbakan, tutuklanmaman sonra sağ omuzumuzdaki ağrının akup giden günler boyunca sürgit devam etmesi ve kimi hareketlerini kısıtlaması üzerine cezaevinin genç hekimine ısrarla durumu aktarmama ve verdiği bir terip ilaca karşın şikayetlerimde değişiklik olmaması nihayet hastaneye sevkime yol açtı. Ankara Numune Hastanesi Ortopedi Polikliniğindeki muayeneye gönderildim. Polikliniğinli asistan memleketlaştırmı verdiği yeni bir terip

ilacı da kullandıktan sonra devam eden şikayetlerimle 25 Şubat'ta gitliğimde kontrolde olan ve bu yana ilk kez mütehassıs bir ortopedist tarafından muayene edildim.

"Sonuç, işkençinin üzerinden üç ayı aşkın bir süre geçmiş olmasına ve bu süre içinde kısmen de olsa vücudun doğal rejenerasyonuna karşın 'sağ omuz kapsülitinin zorlanma sonucu zedelenerek lezyon bölgesinde mikropsuz bir iltihabın teşekkülü, bilimsel adıyla 'adeziv kapsülit'in mütehassıs hekimce saptanmış olmasıdır.

"Böylece, Sayın Başbakan sizin parlamentoda işkençe görmemizle ilgili sözlerinizin gerçeği yansıtmadığı, sizin deyiminizle 'eziyet izi'nin üç aydan fazla zaman geçmesine karşın hala sürmekte olduğu açıklıkla ortaya çıkmış bulunuyor..."

TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın, Özal'a gönderdiği mektupta avukatlarının yasal ve hukuki yollar değerlendirilip yeniden basyuru hazırlığı içine girmelerine karşın doğrudan kendisine başvurmaya yelldiğini kaydederek, "Bizart sizin sözlerinizle parlamentoya ve kamuya yanaş bilgiltilmiş bir konuda, sizin olayın doğrusunu, doğrudan ve ilk elden öğrenmede ister gördüğünüz ve sizin de öğrenmek isteyecğiniz düşün-düm," dedi.

Mektubunun son bölümünde, Avrupa İşkençe Sözleşmesinin ilk kez Türkiye Parlamento-suna onaylandığına dikkati çeken Nihat Sargın, işkençe sorumlularını meydana çıkartarak cezalandırılmasını, bu onuru taşıması, biricimselliğin ötesinde layık olduğunu işaret olacağını kaydetti ve "Bırsat ortadadır Sayın Başbakan, gereğince değerlendirilmişi samimiyi umut ve temennidir" dedi.

Türk-İş'in çağırısıyla düzenlenen yemek boykotuna kadın işçiler de bayrama gider gibi katıldılar.

1,5 milyon işçi yemek yemedi

o Türk-İş protesto eylemlerinin yanında toplu sözleşme görüşmelerinde temel alınacak bir dizi ilke kararı aldı. Toplu sözleşme görüşmelerinde bu ilkelere uygun anlaşma sağlanamazsa greve gidilecek

Türk-İş'in itikadın, işverenle ve pahalılığı protesto için düzenlediği yemek boykotuna, 1,5 milyon işçi katıldı. 11 Mart günü yapılan eyleme bağımsız sendika üyesi işçiler, üniversite öğrencileri ve bir kısım memur da katıldı.

Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun 10 Şubat günü toplantısında, işçi hareketinin karşı karşıya bulunduğu ekonomik ve sosyal sıkıntılarla mücadele, işçi hak ve özgürlükleri önündeki anayasal ve yasal engelleri kaldırabilmek için bir dizi eylem karar alınmıştı.

Ayrıca, Başkanlar Kurulu enflasyonun gerisinde toplu sözleşme imzalanmaması için bir dizi ilke karar aldı. Karara göre: Ücret artışları 1988 yıllık enflasyon beklen-

tisini karşılayabilecek ve 1987'de gerçekleşen enflasyona ücretlerde meydana gelen aşırıya giderek bir düzeyden aşağı olmayacak. Toplu sözleşme süresi bir yıl aşılmayacak. İş sendikası güvencesini içeren maddeler toplu sözleşme-re eklenecek. Toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşmazlık doğması halinde sendikalar görüşmeleri ke-secekler ve greve gidecekler. Diğer sendikalar çeşitli biçimlerde greve giden sendikayı destekleyecek.

Sadece işçilerin değil, sol güçlerin, demokratik kamuoyunun ve muhalefet partilerinin de geniş desteğini alan bu kararların ardından SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ile DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel biraraya gelecek işçi hakla-rı ile ilgili anayasa değişikliği için

nimesini engelleyemedi.

Bu eylemlerin ardından Türk-İş, yine eylemler kararnları çerçevesinde İstanbul ve Adana'da yapılacak mitingler öncesi çeşitli il ve ilçelerde yürüyüş ve mitingler yapılmasını gündeme aldı. Erdal İnönü boykot-u "Özal'a ayan" olarak değeriendirirken, Çalışma Bakanı Aykut, boykot öncesi verdiği demecinin aksine boykotu "Zarif bir eylem" olarak nitelidi. Özal ise kendi çalış-ma bakanının aksine boykotu "başansız" olarak niteliley işlere yönelik tehditlerine devam etti.

Grevler gündemde

Çimse-İş, Tezkoop-İş ve Sağ-lık-İş sendikaları Türk-İş'in ilke ve kararları çerçevesinde uyuşmaz-lığa gittiler ve grev karar aldılar. Üç sendikadan toplu sözleşme görüsmeleri 24 bin işçiyi kapsıyor-du. 1988 yılı içinde Türk-İş'e bağı-lı sendikalar 550 bini civarında iş-chiyi kapsayan toplu sözleşme ma-sallarına oturacaklar. Önümüzdeki aylar işçi eylemleri yönünden ol

Sargin, Kutlu ve tüm politik tutuklulara özgürlük için...

Avrupa Parlamentosu'nda basın toplantısı yapıldı

Avrupa Parlamentosu üyesi Belçikalı parlamenter Jef Ulbrighs'un düzenlediği buzi senatör ve milletvekilleri ile TIP ve TKP genel sekreterlerinin eşlerinin yanı sıra Türkiye'den gelen bir avukatın da katıldığı basın toplantısı 15 Mart günü Brüksel'de Avrupa Parlamentosu basın bürosunda yapıldı. Toplantıda konuşma yapan Jef Ulbrighs, "Türkiye 12 Eylül'den kalmamış, yasakçı sıfatını atmamıştır" dedi.

Basın toplantısına katılanlar

Sosyalist Parti'den bağımsız milletvekili Belçikalı Avrupa Parlamentosu üyesi Jef Ulbrighs'un düzenlediği basın toplantısına senatör Guido Janszgers, milletvekili Henri Simons, Belçika Komünist Partisi eski milletvekillerinden Daniel Fedriga, Belçika Demokrat Hukukcular Birliği'nden Jules Rasquin, TKP Merkez Komitesinden Erdal Talu ve TIP Merkez Komitesinden Can Açıkgöz katıldı.

Yıldız Sargin'in konuşması

Jef Ulbrighs'dan sonra söz alan Yıldız Sargin, gösterilen dayanışmanın ve iki genel sekreterin serbest bırakılması için gösterilen cabalarını kendisini çok duygulandırdığını söyledi. Yıldız Sargin, eşinin ve Kutlu'nun dönüşlerini Türkiye'nin demokratikleşmesine katkıda bulunacağına inandığını belirtti.

Basın toplantısında Yıldız Sargin'dan sonra Kutlu ve Sargin'in avukatlarından Ergin Cimen söz aldı. Cimen, müvekkillerinin, esas olarak 141 ve 142. maddelerden yargılanacaklarını hatırlattı ve bu maddeler hakkında kısaca bilgi verdikten sonra savunma hakkının kısıtlanmakta olduğunu belirtti. Kutlu ve Sargin'in avukatlarından ikisinin davaya dahil edildiklerini, bu yüzden savunma yapamayacaklarını ifade etti ve dava konusunda daha baştan endişeler taşıdıklarını söyledi.

Çiçek Yağcı'nın Avrupa Parlamentosu'ndaki temasları

Yaklaşık dört aydır tutuklu bulunan TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu'nun eşi Çiçek Yağcı, Avrupa Parlamentosu Başkanı Lord Plumb, Avrupa Parlamentosu Türkiye ile ilişkiler Komisyonu Başkanı Luc Beyer de Ryke ve Sargin'in sağlığını incelemesi için Kızıl Haç örgütünden bir heyet gönderilmesini sağlanmasını için Parlamento Başkanlığına yazılı olarak başvurduğunu belirtti. De Ryke ayrıca yapılacak olan davanın da izlenmesi için bir heyet gönderilmesini gerektirildiğini inandığını ve bu konunun parlamento gündemine getirilmesini de başkanından istediğini ifade etti.

Avrupa Parlamentosu Başkanı Lord Plumb, Çiçek Yağcı ile yaptığı görüşmelerde Çiçek Yağcı, Avrupa Parlamentosu Başkanı De Ryke'nin de kendisinden konunun parlamento gündemine alınmasını istemediğini bildiğini ve durumuna ilişkin olarak bir heyet gönderilmesini göreceğini söyledi.

Jef Ulbrighs'un düzenlediği toplantıya Yıldız Sargin, Çiçek Yağcı ve Avukat Ergin Cimen katıldı.

tosu'nun 19 Kasım tarihli kararına, Türkiye'nin kendisinin de imzaladığı Uluslararası ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmelerine uyulmasının, Kutlu ve Sargin'in sağlık durumunun ve işkence konusundaki uzman bir hekimler heyetinin muayenesinin ve yapılacak davanın duruşmalarına Avrupa Parlamentosunun bir heyet gönderilmesini sağlanmasını istedi.

Avrupa Parlamentosu ile ilişkiler Komisyonu Başkanı Luc Beyer de Ryke, Kutlu ve Sargin'in sağlığını incelemesi için Kızıl Haç örgütünden bir heyet gönderilmesini sağlanmasını için Parlamento Başkanlığına yazılı olarak başvurduğunu belirtti. De Ryke ayrıca yapılacak olan davanın da izlenmesi için bir heyet gönderilmesini gerektirildiğini inandığını ve bu konunun parlamento gündemine getirilmesini de başkanından istediğini ifade etti.

Avrupa Parlamentosu Başkanı Lord Plumb, Çiçek Yağcı ile yaptığı görüşmelerde Çiçek Yağcı, Avrupa Parlamentosu Başkanı De Ryke'nin de kendisinden konunun parlamento gündemine alınmasını istemediğini bildiğini ve durumuna ilişkin olarak bir heyet gönderilmesini göreceğini söyledi.

Recklinghausen'da dayanışma girişimi

Kutlu ve Sargin'in serbest bırakılması ve Türkiye'de insan haklarına uyulması için Recklinghausen'da bir girişim kuruldu. Uluslararası Af Örgütü, Antifasist Birlik, Yeşiller, Alman Komünist Partisi, Genç Sosyalistler, Recklinghausen Türk İşçileri Derneği, Papaz Cristian Schröder, Avukat Gierbert Bultman ve Ruhrfestspielhaus basın sözcüsü Isenmeyer'den oluşan girişim, Recklinghausen'de bir bilgilendirme toplantısı yapıldı.

Ote yandan, Af Örgütü'nün Recklinghausen şubesi, Kutlu ve Sargin'a özgürlük amacıyla bir imza kampanyası açtı. Af Örgütü sorumlusu Lükke, 11 Nisan'da başlatılacak Türkiye İnsan Hakları haftasında Türkiye'yi daha da güncel kıştıracaklarını dedi.

Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisinin mesajı

TBKPY'e ilişkin iddianamennin yayınlanması üzerine Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi (SEW) Başkanı Horst Schmidt, TKP ve TIP genel sekreterlerine birer mesaj gönderdi. Mesajlarında 1000 yılık ceza yitkisi, hayrette endişe ile kar-

şıldıklarını ifade eden Schmidt, dayanışmalarını dile getirdi.

Den Haag'da komite

Hollandalılardan oluşan Türkiye Demokratik Güçleriyle Dayanışma Komitesi, Sargin ve Kutlu hakkında bilgi almak için Den Haag Türkiye Büyükelçiliği ile görüşmek istedi. Ancak daha önceki randevu almış olmalarına karşın basına haber verildiği bahane ile büyükelçilik görüşmeyi kabul etmedi.

Ote yandan şubat ayında içinde Den Haag Büyükelçiliği tarafından düzenlenen Türkiye'yi tanıma programına katılan Den Haag Belediye Başkanı hakkında belediye meclisinde demokrat üyeler bir soru önergesi verdiler. Soru önergesinde insan haklarına saygılı olmayan bir ülke ile diplomatik ilişkilerin de sınırlı olması gerektiği belirtildi.

DDGF çağrı yaptı.

Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu, Avrupa'daki üye örgütlerini bir mektup yazarak, Haydar Kutlu, Nihat Sargin ve Türkiye'deki diğer politik tutukluların serbest bırakılmaları için dayanışmaya çağırıldı.

Demirel bir araya gelecek işçi hakları ile ilgili birayaz değişikliği için ilkelerde anlaşılabilir. Her iki lider, tüm çalışanların sendikalaşması için görüş birliğine vardılar.

Eylemlerin ilki olan emek boykotu öncesi, Başbakan Turgut Özal ile Çalışma Bakanı İmren Aykut işçilerin iş alma tehdidi için her demer verildi. Ancak, bu gözdağılar, boykot sırasında baskılar ve engellemeler çabaları emek boykotunun başan ile gerçekleştirildi.

Özellikle birayaz değişikliği için ilkelerde anlaşılabilir. Her iki lider, tüm çalışanların sendikalaşması için görüş birliğine vardılar.

Eylemlerin ilki olan emek boykotu öncesi, Başbakan Turgut Özal ile Çalışma Bakanı İmren Aykut işçilerin iş alma tehdidi için her demer verildi. Ancak, bu gözdağılar, boykot sırasında baskılar ve engellemeler çabaları emek boykotunun başan ile gerçekleştirildi.

Polise rağmen 2000 öğrenci yürüdü

16 Mart 1978 günü öldürülen 7 İstanbul Üniversitesi öğrencilerin anma eyleminde öğrenciler başarılı bir protesto gösterisi yaptı

16 Mart günü üzerlerine atılan bir bomba ile öldürülen 7 İstanbul Üniversitesi öğrencisini anmak amacıyla 2000 İstanbul Üniversitesi öğrencisi slogan atarak yürüdü. Gösteri Latif'deki Kimya Fakültesi önünde yapıldığı için İstanbul Üniversitesi önünde geniş güvenlik önlemleri alan polisler eylemi engellemeyemedi. Çevrede bulunan az sayıda polis olayı engellemeye çalışması üzerine arkadaşlarını polis elinden kurtarıp öğrenciler ara sokaklara dağladılar. Kumkayı'ya yürüdüler. Polis sadece 6 öğrenciyi gözaltına alabildi.

Mimar Sinan Üniversitesi'nde de 16 Martı anmak amacıyla bir gösteri düzenlendi. Beşyüzlü bir sinemada işe konulmuş ancak Avukat Nurettin Çelik, Avukat Turgut Kazan, Prof. Aydın Aybay gazeteci Şükran Ketenci ve Mustafa Akgöller'in katıldığı bir panel yapıldı.

DDGF'nin açıklaması

Uluslararası Öğrenci Birliği'nin "Türkiye Gençliği ve Öğrencileri ile dayanışma günü" olarak ilan ettiği 16 Mart günü Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu DDGF bir açıklama yayınladı. DDGF

açıklamasında Türkiye'deki gençliği ve öğrencilerini hakkı mücadelesi ile dayanışmasını vurguladı; üyesi olan ve dost örgütleri dayanışma çalışmalarını güçlendirmeye çağırıldı.

Öğrenciler söz hakkı istiyor

11 Mart günü Ankara'da Türkiye ile aynı saatlarda öğrenci dernekleri üzerinde baskılan protesto amacıyla yemek boykotu yapıldı. Aynı gün öğrenciler bir de yürüyüş yapıp ve tutuklu arkadaşlarının serbest bırakılmasını istedi. Öğrenci dernekleri ayrıca, düşünce özgürlüğü ve gerçek bir demokrasi, YÖK'ün kaldırılması, eğitim parçası olması, mezunların iş bulması ve gençliği söz hakkı istiyor ve bu istemlerin gerçekleştirilmesi için tüm baskılara karşı çıkmalarını sürdürüyor.

Aralarında Ortadoğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Derneği Başkanı Ünal Demir, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrenci Derneği Başkanı Rabihüddin Hancı'dan da bulunduğu 7 öğrenci ile Yeni Çözüm Derneği Muhabiri Ali Ekber Doğanalp Dev-Sol adında çeşitli eylemlere katıldıkları gerekçe si ile tutuklandılar.

250 politik göçmen 20 Martta Köln'de toplandı

Ülkeye dönüş için birlikte çalışma başladı

ÜÇ TEMEL GÖRÜŞ

- Ülkeye dönüşler topluca yapılmalı, bunun koşulları hazırlanmalı, küçük gruplar halinde dönüşlerin yarıları olmayabilir
- Daha şimdiden dönmeye hazır olanların gidişleri, ülkeye dönüş hakkının kazanılmasına ve demokrasi mücadelesine katkı yapacak, her bir gidiş bir sonrakini destekleyen ve yükselen bir hareket olacak
- Türkiye'de köklü değişimler olmadan, antidemokratik yasalar kalkmadan ülkeye dönüş yapılmamalı

Yurt dışındaki politik göçmenlerin, büyük bir ilgiyle beklediği, Türkiye'ye geri dönüş sorunlarının ele alınacağı toplantı, 20 Mart Pazartesi günü, Federal Almanya'nın Köln kentinde, Alman Sendikalar Birliği'nin binasında yapıldı. Çok sayıda politik görüşlerden ve meslek gruplarından 250 dolayında politik göçmenin katıldığı toplantı basın tarafından da ilgiyle izlendi. Sabahat saat 10.30'da başlayan ve 18'e kadar süren toplantı sonunda, çalışmaların sürekli olması için bir "dayanışma ve eşgüdüm" girişimi kuruldu ve bunun için de 22 kişiden oluşan bir kurul oluşturuldu. Toplantı sonunda ayrıca, yürütülecek çalışmaların hedef ve ilkelerini sayıyan, yanda tamamını sunduğumuz bir metin de oybirliği ile kabul edildi.

Toplantı başlıyor

Toplantının başlama saatinden çok önce, Batı Avrupa'nın dört bir

BERİA ONGER:

"Yurttaşların atılmayı hazmediyoruz. Ancak Türkiye'ye dönmek, bu hakkımızı geri almak istiyoruz. Bunun için yurda dönmek istiyoruz."

yanından gelenler, toplantının yapılacağı DGB binasının önünde toplanmaya başlamışlardı. Toplantı açıldığında, salonda değil oturacak, ayakta duracak yer bile kalmamıştı. Bu geniş ilgi, toplantı çağrısını yapanları bile şaşırtmış. Gösterilen bu büyük ilgiye, bu kadar

OYA BAYDAR:

"Türkiye'ye dönüşü, demokrasi sürecine katkıda bulunacak şekilde örgütlemeli... Toplu hareket olarak örgütlenirken etkili olacağını düşünüyorum."

farklı görüşten politik göçmenin, konu dönüş sorunu bile olsa, ortak bir görüş etrafında birleşip birleşemeyecekleri konusundaki endişe ve gerginlik eşlik ediyordu.

Çağrı kurl adına açış konuşmasını yapan Gültekin Gazioglu, çağrı mektubunu bir kez daha okuyarak, toplantının amacını açıkladı ve toplantıyı kendisinin, Dursun Akçam'ın, Bahattin Erku'lu'nun ve Yalçın Çerit'in yöneteceklerini belirterek ilk sözü yazar Demir Özlü'ye verdi.

Demir Özlü, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi ile Türkiye'deki yasaların ve bu yasaların uygulanması arasındaki çelişki üzerinde durdu. 16 Kasım 1987 günü Türkiye'ye dönen TIP ve TKP genel sekreterleri Sarı ve Kutlu'ya yapılan

TARIK ZİYA EKİNCİ:

"Yurda dönme özlemini hep içinde taşıdım. Ama dönüşüme ıvme kazandırmak için bir şey yapamadım... Yurda dönme duyarlılığını insanlara kazandırmak..."

rallarıdan demokratik bir rejime varılmayacağını söyledi.

Tartışma başlıyor

Gün boyu 35 kişinin söz aldığı konuşmalarda hemen tüm konuşmacılar, toplantıya hakim olan olumlu ve yapıcı havayı zedelemeyecek için büyük bir özen gösteriyorlardı.

Toplantıda yapılan konuşmalarda, politik göçmenlerin Türkiye'ye dönüşü konusunda esas olarak üç farklı yaklaşımın varlığı göze çarpıyordu. Bunlardan biri, geriye dönüşlerin olabildiğince büyük bir grup halinde ve toplu olarak yapılması ve bunun koşullarının hazırlanması gerektiği, bunun dışında yapılacak daha küçük gruplar halinde dönüşlerin yararı olmayabileceği görüşüyordu.

İkinci görüş, Türkiye'de de yenide dönüş koşullarının hazırlanması için yapılacak çalışmaları hiçbir itirazı olmaksızın birlikte, daha bundan dönmeye hazır olan kişilerin daha küçük gruplar halinde dönmelerinin, Türkiye'deki koşulların hazırlanmasına, bunun da

BÜLENT ULUER:

"Toplantıya hiç almazsa solun bir bölümünün katılması çok önemli. Ama bunu genişletmek gerek."

ötesinde Türkiye'deki demokrasi mücadelesine katkı getireceğini savunuyordu.

Üçüncü görüş ise, Türkiye'de köklü dönüşümler olmadıkça, cezaverindeki politik tutuklular özgürlüklerine kavuşmadıkça, [41 ve

AHMET KAÇMAZ:

"Her dönüş bu süreçte hizmet etmez. Benim dönüşüm bu süreçte hizmet etmezse, dayanışma istemek de olmaz."

CAN AÇIKGÖZ:

"Süreklilik sağlayacak bir mekanizmaya kavuşmak ve farklı durumları gözeterek esneklik ve politik hareketlerden habersiz bir mekanizma oluşturmak..."

DEMİR ÖZLÜ:

"140 - 141 - 142 - 158 - 159 311 - 312, 1930 faşist İtalyan yasalarından alınmıştır... Faşist tek partinin hukuk kuralları, demokrasilerde uygulanamaz."

Gelecekte oluşan komisyon kendi

ERDAL TALU:

"Topluca dönüş ya da tek tek dönüş kavramlarına takılıp kalmaksızın, topluca değil ama birlikte dönüşü başlatmak için diyalog..."

SÜMEYRA ÇAKIR:

"Aynıldığım gündün beri ülkeye dönmek istiyorum. Hasta olduğum için dönemiyorum gibi haberler çıktı basında... İyileştim... Ama bu da ülkeye dönmem için engel teşkil etmedi. Dönüşüme ilgili her türlü girişimi destekleyeceğim."

Süleyman Kırkece, Doğan Özgüden, Selim Özlü, Ömer Polat, Orhan Siller, Müslim Şahin, Yücel Top, Selahattin Uyar, Yücel Yeşilgöz, Sanar Yurdatapan, Murat Tokmak ve Zeki Kulçat'ın oluşmasını onayladı. Gerek toplantı sırasında yapılan konuşmalarda, gerekse komisyon tarafından da sapındığı gibi, mevcut yelpazenin genişliğini rağmen bunun yeterli olmadığı sonucuna varıldı ve seçilen kurulun çalışmalarını daha da geniş bir tabana oturtmak amacıyla kendisini genişletebileceği belirtildi.

"Tercüman" protesto edildi

Tercüman metinlerini politik

Toplantıya katılanların kabul ettikleri ortak metin

Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelen, çeşitli siyasi görüş ve mesleklerle mensup Türkiye'deki politik göçmenler 20 Mart 1988 tarihinde Köln'de bir araya gelmişlerdir. Toplantıya katılanlar, aşağıdaki tespitleri yapmışlar ve bu uğradaki mücadelede ortak kararlılıklarını belirtmişlerdir.

1) Politik mütecciler dayanışma ve eşgüdüm toplantısı bağımsız bir girişim olarak politik müteccilerin mensup oldukları parti ve gruplar arasındaki görüş farklılıkları ve tartışmaları kendi görüş akışı ve çalışma alanı dışında tutmaktadır.

Politik mütecciler arasındaki dayanışma ve koordinasyon çalışmalarının herhangi bir parti ve grubun çalışmalarına doğrudan destek sağlamaya ya da herhangi bir parti ya da gruba karşı bir platform oluşturmak gibi bir konuma düşmemesine büyük titizlik gösterilmesini ilke edinilmiştir.

Politik müteccilerle dayanışma ve koordinasyon çalışmaları koşulları ve getirebileceği avantajlar düşünülerek, bu politik parti ve grupların temsilcilerinden oluşan bir oluşum biçimini değil, kişilerin tek tek katıldıkları bir çalışmaya temel almıştır.

Politik müteccilerle dayanışma ve koordinasyon çalışması politik parti ve grupların ve tek tek kişilerin Türkiye'ye dönüşüne ilgili karar ve eylemlerinin yorumlanması, bu konuda şu ya da bu yönde ortak bir değerlendirme yapılmasını kendi alanının dışında görmektedir. Bu çalışma, zamanlaması ve biçimi ne olursa olsun bir bütün olarak politik müteccilerin dönüşünü kolaylaştırabilecek, acı ve sorunların en aza indirebilecek işlevlerin yerine getirilmesine çaba gösterecektir.

Politik müteccilerin Türkiye'ye dönüşleriyle şu anda bulundukları ülkelerdeki durum ve sorunları, kendilerinin ve yakınları Türkiye ile ilişkileri, karşı karşıya bulundukları baskılar ve bütün politik mütecciler dayanışma ve eşgüdüm çalışmaları, Türkiye'ye dönüşün koşullarının yaratılması, tüm çalışmaların ana hedefi olarak sapartkan, bu bütünlüğü gözden uzak tutmaz.

Politik müteccilerin Türkiye'ye dönüşleri, politik mütecciler arasında yasal konular ve özel koşullar başta olmak üzere birçok alanda varolan farklılıklar sonucu, hayli uzun bir dönem kapsayabilecek bir süreçtir.

2) Politik mütecciler arasındaki dayanışma ve koordinasyon çalışmaları, tüm politik müteccilerin Türkiye'ye dönüşlerini sağlamaya yönelik bir kapsam ve perspektif içinde yürütülecektir.

Politik müteccilerin şu anda bulundukları ülkelerdeki sorunları bu ülkelerdeki demokrasi mücadelesinden ayrılmaz. Ve bu genel çerçeveyin gerekleri düşünülerek çözümlenebilir.

Politik mütecciler arasındaki dayanışma ve koordinasyonu sağlayıcı geliştirmeye, Türkiye'ye dönüşü kolaylaştırmaya yönelik her türlü çalışmalar, Türkiye'de demokratik hak ve özgürlükler için mücadele çalışmalarının bir parçasıdır. Bu öykü kendi demokratik mücadele safhalarına sayan her kurum, kuruluş, grup ve kişi tarafından tüm boyutlarıyla kavranıp gereklerinin yerine getirilmesini sağlamak, politik mütecciler arasındaki dayanışma ve eşgüdüm çalışmalarının ana eksenini oluşturacaktır.

3) Politik mütecciler yurda dönüşü için mücadele, ikkenceye son verilmesi, gözetli ve futukluks süresinin uluslararası öklülere uygun hale getirilmesi, avukat ve yakınlarıyla serbestçe görüşme, haklarında anti-demokratik bir yönetime tarafından açılmış bulunan soruşturma ve davaların durdurulması, tüm politik tu-

Newroz kutlamaları

Newroz, MÖ. 612 yılında Kürtlerin ataları sayılan MED ler tarafından kutlanmaya başlanmıştır, giderek Ortadoğu halklarına yayılmış.

Yaygın efsaneye göre Kürtlerin **Dehak** adında zorba bir hükümdarı varmış. İki omuzunda iki yılan taşıyor, bu yılanlar hergün öldürülen gençlerin beyni ile beslenmiş.

Halk, bu zorba hükümdardan kurtulmak için **Kawa** adında bir demircinin öncülüğünde ayaklanarak ve **Dehak**'ı öldürmüştü. Böylece, **Dehak**'tan kurtuluş günü, Kürt halkının özgürlük bayramı olmuş. O gün bugündür Newroz, her 21 Mart günü kutlanır.

Ülkemizde baskı ve zorbalık altında kutlanan Newroz, Avrupa ülkelerinde de Kürt örgütleri öncülüğünde kutlanmakta.

Bu yılki Newroz bayramları **Batı Berlin**'de, **Frankfurt**'ta ve **Avrupanın** çeşitli ülkelerinde kutlandı.

Ayrıca 26 Mart'ta **Duisburg** Rhein-Ruhr Halle'de saat: 18'00'de,

2 Nisan'da **Nürnberg** Meistersinger Halle, **Münchener** str. 21'de kutlanacak.

Sovyetler Birliği'nden Kürt sanatçı **Arame Tigran**, **Şivan**, **Emekçi**, **Baran** gecelere katılacak, tiyatro ve folklor gösterileri sunulacak.

DOĞAN ÖZGÜDEN:
"Hapishaneler boşalmadan Türkiye'ye dönmek, büyük bir tutaktır..."

İLKEY DEMİR:
"Sorunu sadece politik göçmenlerin dönüşü olarak görmek yeterli olmaz. Türkiye'deki antidemokratik baskılar hakkında Avrupa kamuoyunu bilgilendirmek gerek."

Üçüncü görüş ise, Türkiye'de köklü dönüşüm olmadıkça, cezaevlerindeki politik tutuklular özgürlüklenme kavuşmadıkça, 141 ve 142. maddeler ile anayasadakiler de dahil, diğer yasalardaki antidemokratik hükümler kalkmadıkça, Türkiye'ye dönüş yapılamayacağı ve yapılması gerektiğini savunan görüştü.

Sözalan konuşmacıların bu üç farklı yaklaşım etrafında odaklanan görüşlerini dile getirmeleriyle beraber, üç görüşün de birbiriyle uzlaşmaz olduğu ve politik göçmenlerin Türkiye'ye dönüşünü gerçekleştirmek amacıyla bütünsel bir politik göçmen hareketi yaratmanın mümkün olduğu kanısı tüm toplantıya hakim oldu.

Toplantı boyunca söz alıp görüş belirtenler şunlardı:

Gültekin Gazioglu, **Demir Özlü**, **Orhan Silier**, **Turhan Ata**, **Doğan Özgüden**, **Ahmet Kardam**, **Tarık Ziya Ekinci**, **Haluk Tanıpeki**, **Ekerem Aydın**, **İlkay Demir**, **Beria Öner**, **Oya Baydar**, **Bülent Uluer**, **Gönül Dincer**, **Ali Atakan**, **Yavuz Çizmeci**, **Yalçın Yusufoglu**, **Dursun Akçam**, **Can Açıkgöz**, **Süleyman Üstün**, **Mehmet Özdemir**, **Sümeyra Çakır**, **Erdal Talu**, **Şeyda Talu**, **Satku Coşkun**, **Fevzi Karadeniz**, **Cemal Kural**, **Ahmet Kaçmaz**, **Şeref Aydın**, **Bayram Ayaz**, **Ali Devellioğlu**, **Zühal Kılıç**, **Zeki Kılıç**, **Caner Cebce**.

Komisyon çalışması

Öğleden sonraki çalışmalar sürerken, saat 15'e kadar divana ulaştırılmış yazılı ve sözlü önerileri değerlendirmek üzere bir komisyon saptandı. **Tektaş Ağaoglu**, **Ömer Polat**, **Doğan Özgüden**, **Orhan Silier**, **Can Açıkgöz**, **Ahmet Kardam**, **Yücel Yeşilgöz**, **Arif Ünal** ve **Ahmet**

ları, **demokrasilerde uygulanamaz.**

Gelgeçten oluşan komisyon kendi arasında toplanarak ortaya çıkan görüşleri başlatılmayı amaçlayan bir metin üzerinde çalıştı ve çalışmalarını sürekliliğini sağlayacak kurul için isim önerileri hazırladı.

Toplantı, komisyonun önerisini benimseyerek çalışmaları yürütecek kurulun **Tektaş Ağaoglu**, **Dursun Akçam**, **Bayram Ayaz**, **Yalçın Cerit**, **Sümeyra Çakır**, **Kemal Dayal**, **Bahattar Erkul**, **Engin Erkiner**,

DURSUN AKÇAM:
"Demokratik ve legal platformda, demokrasi mücadelesinde, asgari müştereklerde birleşmek zor değildir."

ORHAN SİLİER:
"Bu toplantı ortak zemini oluşturmak için bir başlangıçtır."

"Tercüman" protesto edildi

Tercüman gazetesinin politik göçmenlerin bu toplantısını **"TBKP toplantısı"** olarak göstermeye çıkan yayını, sert tepkilere neden oldu. Açış konuşmasını yapan **Gültekin Gazioglu** **Tercüman**'ın bu yayını tekzip ettiklerini açıklarken, toplantıda söz alan konuşmacılar da politik göçmenlerin bu yeni girişimine zarar veremeyi amaçlayan bu tür yayınların protesto ettiler.

YAVUZ ÇİZMECİ:
"Gidecekler olumlu katkıda bulunacaklar. Bir gün hep birlikte dönmek... Bu hayali yaşamaya geçirmek için çalışmak."

TURHAN ATA:
"Karar verdim, Türkiye'ye dönmek istiyorum."

verilmesi, gozaltı ve tutukluluk süresinin uluslararası ölçülere aykırı hale getirilmesi, avukat ve yakınlarıyla serbestçe görüşme, haklarında anti-demokratik bir yönetim tarafından açılmış bulunan soruşturma ve davaların durdurulması, tüm politik tutuklu ve hükümlülere özgürlük ve başta ceza kanunu, pasaport kanunu, vatandaşlık kanunu olmak üzere öteki yasalardan anti demokratik maddelerinin iptal edilmesi ve özel olarak Kürt halkı üzerindeki baskıcı uygulamalara son verilmesi için Türkiye'de verilen mücadele ile yakından bağlıdır.

En temel çizgiler, politik göçmenlerin doğrudan ve yalnızca kendileri için ortaya koydukları bir talep olması söz konusu değildir.

Politik mültecilerin dayanışma ve eşgüdüm çalışmaları ulusal ve dinsel baskının, özellikle Türkiye Kürdistanı'nda binlerce kişinin Türkiye'den ayrılıp, iltica için başvurusuna sebep olmuş olduğu gerçeğinin altını çizilen ve bu türlü ilticalarla politik ilticacılar arasında farkı saptamakla birlikte, etnik özellikler ve dinsel inanışlar nedeniyle baskı gören tüm kişilerle dayanışmanın Türkiye dışındaki ve Türkiye'deki tüm demokratik güçler için bir görev olduğunun bilincinde olan bir anlayışla yürütülecektir.

4) Politik mültecilerin geri dönüşlerini kararlaştırmaya yönelik çalışmalar halen binlerce mültecinin yaşamakta olduğu ülkelerde bu ülkelerin hükümetleri ve sağ güçlerce Türkiye'de politik ortam hakkında yanlış, iyimser bir tablo çizilmesine araç edilmesinin iltica başvurularının reddini, kararların gerçekleştirilmesini ve genel olarak olumsuz bir hava yaratılmasını, için kullanılması engellemek, tam tersine yaygın bir destek için bir kavrayış ve sempati ortamının yaratılması için çaba gösterecektir.

5) Politik mültecilerle dayanışma ve koordinasyon çalışmalarının coğrafi uzaklıkların getireceği zorlukları aşmak için de ülkesel ya da bölgesel sürekli bir örgütlenmeyi hedefleyen bir temele oturtulacaktır.

Öte yandan çalışmaların en büyük etkinliği sağlamanın tüm Avrupa çapında bir dayanışma ve eşgüdüm, Türkiye ile ilişkili olanaklı kılmak tek merkezli bir yapıyı gerektirdiği açıktır.

6) Daha önceki çağın kurulmuş bu dayanışma ve eşgüdüm çalışmalarını gerçekleştirecek komitenin temeli olması, şimdiye kadar iletilen öneri doğrultusunda **Zeki Kılıç** ve **Murat Tokmak**'ın bu çağın kurulmasına eklenmesi, bunun dışında gerek bugün bu salonda bulunan gerek bulunamayan -çeyizli nedenlerle- kişi, çevre ve meslek grubu, her ülkeden kişilerin dayanışma ve eşgüdüm komitesine katılmasının sağlanması görevinin bu komiteye verilmesini kararlaştırmıştır.

AÇIKLIYORUZ!

"Konsolosluk yalan söylüyor... Benim, Yabancılar Dairesinin, Avrupa Parlamento'su üyesi SPD'li Linkohr'un Stuttgart Konsolosluğuna yaptığı tüm başvurular yanıt-sız bırakılmıştır..."

Stuttgart Konsolosluğu'nda, ajanlık yapması koşu-luyla pasaportunun uzatılma-cağını, aksi halde pasapor-tunun verilemeyeceğini öne süren Ali Rıza Sever, ikinci kez, Stuttgart Başkonsolosu Raşit Gürün'le yaptığımız konuşmadan sonra kendisini aradığımızda bun-ları söylüyor.

Gerçekten de, Başkonsolos Gürün, Sever'e "gel pa-saportunu al" dedikleri yazı-nın hangi tarihte, hangi nu-marayla gönderildiğine iliş-kin sorumuzu yanıtlamıyor. Yanıtlamıyor. Bu durum da, Sayın konsolosun açık-lamalarının doğruluğuna gölge düşürüyor.

Kaldı ki, Başkonsolos Gür-rün, devletin başka organla-rınca yurttaşlara ajanlık tek-lifi yapılabileceğini "üstü ör-tülü biçimde" kabul ediyor. İtirazı, bu "teklifin" konsolosluğunu bağlamayacağı yolunda oluyor.

Ortada bir gerçek duru-yor: Konsolosluklar görev alanlarının dışına çıkarak, yurttaşların düşüncelerine göre ayıma bata tutarak, on-lara sunmaları gereken gö-revleri yapıp yapmamakta keyfi bir uygulama içinde bulunuyor.

Ali Rıza Sever'in açıklama-ları bu yargımızı çok net ortaya koyuyor.

Ali Rıza Sever'e yapılan-ların, bir çok yurttaşımıza yapılanların sadece bir ör-neği olduğu da açıkça bil-en bir nokta.

Bu konuda Türkiye Pos-tası'na ulaşan şikayetler pek çok. Ancak, bir çok yurttaş halk olarak adının açıklanmasını istemiyor. Çünkü ülkede yakınları var, kendisinin ülkeye gitmeye ihtiyacı var, kazanılmış bir çok hakları var. Bu işin bir yanı.

Ancak geçtiğimiz yıllarda göçmen örgütlerinin pasaport harçları konusunda yü-

Stuttgart Konsolosluğu, emniyet müdürlüğü gibi mi çalışıyor?

"Bana ajanlık teklif edildi"

Soner GÜRLER

— Sayın Ali Rıza Sever Stuttgart Başkonsolosluğuna geldiğinizde size vatandaşlarımız arasında ajanlık teklif edildiğini ve siz bunu kabul etmeyince de pasaportunuz el ko-yarak uzatmadıklarını duyduk. Bu nasıl oldu bize anlatır mısınız?

Ali Rıza Sever: Fransa'da ayrıldığım eşimin yanında yaşayan oğ-lum için, TC Stuttgart Başkonsolosluğuna, pasaport almak üzere gittim. Oğlum 13 yaşında. Fransa'da hanımmla birlikte iltica iste-minde bulunmuştum. Benden oğ-lumun iltica pasaportuna, nüfus ka-güdüm, boşanma ilânıma ve be-nim pasaportuma aldılar ve bir gün sonra yeniden gelmemi söylediler. Ertesi gün geldiğim, oğluma ait belgelerle birlikte boşanma ilânı-mızı geri verdiler. Benim pasapor-tumu şimdi veremeyeceklerini **II. Konsolos Bayan Günsel Gökten** ile görüşmem gerektiğini belirttiler. Bayan **II. Konsolos Günsel Gökten** ile iki kere görüşmeye çıktım. Kendisi her seferinde hakmda bir dosyanın olduğunu, fakat bu dosyanın kendisinin bulamadığını söyledi. Başka bir gün gelmemi istedi. Bir sendika seminerine katılacağım için 2-3 hafta geleme-yeceğimi söyledim. "Fark etmez" dedi. Pasaportumu istedim, veremeyeceğini söyledi. Bir belge verme-lerini istedim, "olmaz" dedi. Pasaportumu böylece alamadım. Bir ay olduğunda cumartesi idi. 1987 yılın Eylül ayında. İlk pazartesi gün-ü, hemen Yabancılar Dairesine giderek durumu anlattım ve kayıtlara geçtim.

Sendika seminerinden sonra tekrar Başkonsolosluğula gidene kadar 4 hafta tuttu. Yırtınırsın al-kanlıyorum bir ton ara işlem ve teknik kapılarımdan geçtikten sonra, yeniden karışına çıktığım Bayan Günsel Gökten, benimle kendisi-nin değil, bir başka arkadaşın görüşeceğini söyledi. Beni başka bir odaya aldı. Bu odada beni karı olayan bey, bana "vatandaşların arasında ajanlık yapmamı, aksi-halde Ankara'ya kendisinin hak-layacağı olumsuz bir raporun gönderileceğini ve pasaportunu alamayacağımı söyledi. Üstelik, "bu işler benim elimde, Ankara benim verilecek rapora bakacak tır," diye de ekledi.

— Ajanlık teklifinin size nasıl yapıldığını etrafı bir şekilde anlatır mısınız?

Ali Rıza Sever, 17 yıldır Federal Almanya'da yaşıyor. 40 yaşında olan Sever, Stuttgart Mercedes'te çalışıyor. Geçtiğimiz dönemde karı Mercedes işyeri için temsilcisidi. Şu anda İG Metall Sendikası'nın işyeri temsilcisi

kümeti sizden bir yardım bekliyor, bu yardımı yaparsanız bir sorun yok" dedi. Hemen pasaportumu vereceğini de ekledi. Ayra görüş-tümün kendime ait olduğuna de-mokrasiden herkesin kişisel ola-rak kendi görüşünü savunmaya hakkı olduğunu söyleyerek, "Bi-zim ülkemizde de demokrasi oldu-ğuna göre siz istediğiniz fikri savunabilirsiniz" dedi.

Ben de kendisine işi olduğumu, Türkiye'ye bundan daha büyük bir katkıdın olmayacağını, döviz gönderdiğim, entellektüel olma-dığını, yazar olmadığımı, çizer ol-madığımı uluslararası bir üne sa-hip olmadığımı, TC hükümetine nasıl yardımcı olabileceğimi sor-dum. Önce benim anlamadığımı belirttikten sonra, iyi dinlememi önererek, "Size her türlü maddi ve manevi yardım yapacağız" diye başladı. "TC Hükümetinin sizin bir yardımınıza ihtiyacı var" diye devam etti. Ben, paraya ihtiyacım olmadığını, Daimler Benz'den aldığım maaşımın bana yettiğini söyle-dim. İnsana paranın da lazım ol-duğunu, benim Türkiye'de hiçbir şeyim olmadığını bildiklerini be-

vermiyorlardı. Ben bireysel bir in-san değilim, bu tür psikiklerin üze-rine örgütlü gitmekten yanayım. Şimdi Frankfurt yöresinde kurul-muş bir pasaport almanlar inisi-yatifi var ben bu kuruluşun çalış-malarını çok doğru buluyorum. Bir devlet temsilcisi eğer böylesine adice bir teklifle, ajanlık teklifiyle bir

"Size her türlü maddi, manevi yardım yapacağız, dedi. TC hükümetinin sizin bir yardımınıza ihtiyacı var diye devam etti"

vatandaşına yaklaşırsa bu ne bi-çim bir devlet yasıdır? Buna bi-reysel değil örgütlü karşı çıkmak gerekir. Korkmamalı. Biz, ya ülke-mizde demokrasi istiyoruz, ya da istemiyoruz. Eğer demokrasi isti-yorsak, o zaman bu bize hediye edilmeyecek, demokrasiyi isteme-nin bir fatrası vardır ve bu fatra-ya da insana ödelirler. Sonuçta demokrasi elde edilecektir.

— Size Türkiye aleyhinde çalış-tığınızdı söylediklerini belirttiniz. Siz Türkiye aleyhinde çalıştığınıza kanununda mısınız?

Ali Rıza Sever: İki şeyi ayırmak lazım. Bunlardan biri benim Türki-ye aleyhinde çalıştığım. Bu ke-sinlikle doğru değildir. Türkiye aleyhinde çalışanlar ortadadır. Bunlar enflasyonu, fuhuşu körük-leyenler, sendikal hakları ortadan kaldıranlar, hukuku işletmeyenler, ülkemizde insanları her yönüyle kö-lestirenlerdir. Kürt halkının varlı-ğın reddedenlerdir. Ercan Vural-han gibi insanlar, yolsuzlukların-dan sonra halk bakanlık koltuğun-da otururlar. Almanya'nın ze-hirli çöplüğünü Türkiye'ye depo-lanmasını onaylayanlardır Türkiye aleyhinde çalışanlar. Biz bunca me-sakkate, Türkiye'yi sevmediğimiz işin değil, Türkiye'yi ve halkımız-ı çok sevdiğimiz işin katanlarıyız. Türkiye'nin dostları onlar değil, biziz. Gelelim ikinci konuya biz Türkiye'yi onları belirttikten an-lamda, milletiğin söven olarak değil, Türkiye'yi sosyalist anlamda se-viyor ve tek çıkış yolunun da sos-

Teklifi yaparken, benim yetenek-lerimi bildiklerini, ilerde gerekirse işyerinde konsolosluk için çalışan-lara bana başlanılabileceklerini de belirtti. Bu işin bir yanı. İkinci yanına gelince, dediğini ben, işyerinde konsolosluk ile iş-birliği içinde olan daha çok MHP-lilerden oluşan bir grup insanın ol-duğunu biliyorum. Yoksa ne bir basın organında ne de benim a-zımdan, henüz kimseye bahsedil-meden pasaportumun alındığı. ("Tarafından nasıl biliniriyordu? Şu anda DGB Genel Merkezinin, yanlış hatırlıyorsam 1980'lerde yayın-ladığı, konsoloslukların işyeri işi temsilcileri ile birlikte çalışmak için kurduğu çalışma grupları vardı ha-

Stuttgart Başkonsolosu ile konuştuğuk

Gürün: Biz ajanlık teklif etmedik, ama...

Ali Rıza Sever'in anlattıklarını dinledikten sonra, Stuttgart 2. Konsolosu Günsel Gökten'i aradık. Bayan Gökten konuyu Başkonsolos Raşit Gürün'le görüş-memizi istedi...

— Sayın Gürün, Ali Rıza Sever isimli bir işçi pa-saportuna el koyulduğunu söylüyor... Ne dersiniz?

Raşit Gürün: Kendisine yazı yazdık, "gelip pasaportunu al" dedik...

— Ne zaman gönderildi bu yazı?

Raşit Gürün: 3 hafta falan oldu.

— Ali Rıza Sever böyle bir yazı almadığını söylüyor...

Raşit Gürün: Bazen aksama oluyor. Postada falan kaybolmuştur. 3 gün önce bir yazı daha gönderdik.

— Efendim, Ali Rıza Sever, konsolosluk binasında kot pantolonlu, resmi sıfatı ve ismi belli olmayan birisi tarafından kendisine ajanlık teklif edildiğini söylüyor.

Raşit Gürün: Olmaz efendim! Pasaportuna benim talimatla konsolos Günsel Gökten el koydu. Ona böyle teklifleri, başka organlardan biri yapmıştır. Konsololuğumuzun bilgisi dahilinde değildir.

— Ali Rıza Sever, konsolosluk binasında yapıldığını söylüyor.

Raşit Gürün: Devletin bir çok organı var. Biliyorusun, her devlet bazı faaliyetlerde bulunur. Bizim devletimizin de faaliyetleri vardır. Ancak Ali Rıza'nın söylediği bizim konsololuğumuzla ilgili değildir. Esasen, bu Ali Rıza denen adam mimli bir kişidir. Kürt-çülük propagandası yapıyor, bölücülük propagandası yapıyor.

— Buna rağmen pasaportunu vereceğiz diyorsunuz öyle mi?

Raşit Gürün: Geçici olarak efendim. Kısa süreli uzatacağız. 3 ay ya da 6 ay. Türkiye'den hakkında yazı bekliyoruz. Şimdi bizim, konsoloslukların takdir yetkisi kalktı. Bundan sonra Dişleri Bakanlığı'nın yazılı talimatı olmadan bir şey yapamıyoruz.

— Sayın Gürün, Ali Rıza Sever'e gönderilen yazının bir tarihini ve numarasını söyleyebilir misiniz?

Raşit Gürün: Sayısını söyleyemem efendim. Olmaz öyle şey.

— Pekli tarihi söyleyin efendim.

Raşit Gürün: İki gün falan oldu. Şimdi de yazı...

yalizm olduğunu görüyor. Ben ne Türkiye aleyhinde ne de halkım aleyhinde çalışmıyorum. Türkiye aleyhinde çalışmanın hesabını gerçekten Türkiye ve halk aleyhinde çalışanlar ki, bunları ben az evle belirtirim, versimler.

— Ali Sever arkadaş size gazete-miz ve okuyucularımız adına ver-digin bir bilgilendirme delayı teşekkür ederim.

Ali Rıza Sever: Bana bu demok-ratik görevi yerine getirmeme fırsat verdiğiniz için ben size teşekkür ederim.

(* Bu kişinin adı gazetemizde saklıdır.)
(** Fremdenpass: Pasaportların elle-rinden alınan yabancıları verilen bir pasaport cinsi)

Barfuss işçi

göçmen örgütlerinin pasaport harçları konusunda yürüttüğü kampanya sonucunda da açıkça gördüğümüz gibi, mücadele edildiğinde, kimi haksız ve anti demokratik girişimleri, uygulamaları geçersiz kılmakta olanaklı.

Gazetemiz de bu konuda üzerine düşeni yapmaya, yurttaşlara uygulanan kötü muamele, bu tür çirkin teklifler ve hertürlü haksızlığı ortaya çıkarmaya yayınlamaya hazırdır.

Bilinen bir nokta daha var. O da şu: Ülkede sürdürülen antidemokratik yönetimin buradaki temsilcileri olan konsolosluklar, bu uygulamalar için cesareti, ülkedeki yasakçı, antidemokratik düşünceden alıyor. 141, 142, 140, 163 gibi özgürce düşünmeyi ve düşünceler doğrultusunda örgütlenmeyi yasaklayan TCK maddelerinin varlığı olmasa, hangi konsolos düşüncelerinden dolayı bir yurttaşın pasaportuna el koyma cesaretini gösterebilir?

Türkiye Postası, yurtdışında yaşayan yurttaşlarımız konsolosluk kapısında kul etme anlayışına karşı mücadelenin ülkenin demokratikleşmesine de katkı yapacağı bilinciyle olan herkese sayfalarını açıyor.

Sizden açıklaması bizden sergilemesi.

Türkiye Postası

— Ajanlık teklifinin size nasıl geldiğini ayrıntılı bir şekilde anlatır mısınız?

Ali Rıza Sever: Bakışlarından tutun da, giyimine kadar her yanılla hiç devlet memuruna benzemeyen, hatta üzerinde kot pantolon ve kravatsız bir gömlekle kazak

olan, 40 yaşlarında biri, beni ayakta ve alışılmadık bir kibarlıkla karşıladı. Bana pasaportumu gösterdi, ayrıca benim olduğumu söylediği bir de dosya. Bana ellerinde devlet aleyhinde çalıştığıma dair belgeler, ihbar mektupları ve aynı işyerinde çalıştığımız arkadaşlarımız tarafından verilmiş bilgiler olduğunu söyledi. Stuttgart'ta aslında olmayan, Kürdistan İşçi Derneği diye bir derneğin ismini anarak oraya gittiğimi söyledi. Ben böyle bir derneğin olmadığını söyleyince de, "İtiraz etme boşuna, biliyoruz. Fakat bunların hiçbirisi önemli değil. TC hü-

kuşunu benim Türkiye'de hiçbir şeyim olmadığını bildiklerini belirtti. Daha sonra Stuttgart'ta bir Kürt örgütünden kendisine haber toplamamı istediklerini açıkça söyledi. Ayrıca beraber çalıştığım arkadaşlar hakkında da enformasyon toplamamı istedi. Bana yaptığı tek-

"İşyerinde konsolosluk ile işbirliği içinde çalışan ve daha MHP'lilerden oluşan bir grup insanın olduğunu biliyoruz"

lfi kabul edemeyeceğimi belirtince de, üzerinde düşüneceğini, pasaportu da vermeyeceğini söyledi. Kalkarken, benim kendisiyle direkt temas kuramayacağımı, eğer görüşmek istersem Bayan II. Konsolos Günsel Gökten ile önce konuşmamı söyledi.

— Size hem işyerinden hakkınızda bilgi aldıklarını söylüyorlar, hem de size, yine aynı işyeri hakkında kendilerine bilgi vermenizi istiyorlar. Bu size bir çelişki değil mi?

Ali Rıza Sever: Konuşmamız sırasında bana bazı sorular sordu. Sendikacı işyeri işçi temsilcisi olup olmadığını, arkadaşlarımla aramın nasıl olduğunu, daha çok kimlerle temas ettiğimi sordu. Bunlar onun bildiği şeylerdi. Ben ilk soruları, evet diye cevapladım, sonraki soruda sendika içerisinde birçok tanıdığım olduğunu belirttim. İşyerinde mevcut siyasi görüşleri sordu. Ben her türlü siyasi görüşün olduğunu söyledim. Bunlar hakkında bize bilgi ver dedi.

temsilcileri ile birlikte çalışmak istediğini söyledi. Bana yavaş yavaş o demekteki insanlarla ilişki kuracağın, derneğe üye olacağın, sonra yönetime gireceğin gibi yol da gösterdi.

— Pasaportun alındıktan sonraki gelişmeleri biraz anlatır mısın?

Ali Rıza Sever: II. Konsolos Günsel Gökten bana beklememi söyledi. Pasaportumu vermeyeceğini o benimle konuşan diğer kişi demişti. Ben konsolosluktan geldikten sonra düşündüm: Beni illegal konuma getirmeye çalışıyorlardı, oturma hakkım da vardı. Bu nedenle ilk iş olarak yabancılar dairesine durumumu bildirdim. Bakın benim pasaportum Ekim 1987'de alındı. Kısa bir süre sonra bir Fremdenpass (**) verdiler. Pasaportları alınmış başka arkadaşlar da var. Onlara nedense henüz Fremdenpass vermediler. Örneğin Komkar Yürüme Ku. üyesi Mehmet Elbistanlı ile Aydın Keserisimli arkadaşlarımda pasaportlarımla Stuttgart konsolosluğuna el ko-nuldu. Kendilerine henüz bir Fremdenpass verilmedi.

Ayrıca sendikam IGM'e gittim ve yardımlarını gördüm. Öncelikle Yeşillerden ve SPD'den ve bunların eyalet ve federal parlamento milletvekili Rolf Linkohr'un büyük desteğini gördüm.

Fakat konsolosluktan hiç ses çıkmıyor. Bilmeyorum, belki de yaptıkları işi yapacak bir kılıf bulamıyorlardır da, bunun için cevap

Barfuss fabrikasının işten atıldığı işçi temsilcisi Haydar Özcan'ın, işyeri işçi temsilciliği başkanı da mahkemeye verdi ve Haydar'ın işçi temsilciliğinin mahkemeye karar ile kaldırılmasını istedi. İşyeri işçi temsilciliğinden dayanışma beklenirken böyle bir yola başvurmaya çevrede şaşkınlık yarattı. Gerekçe: "İşyerindeki sırtı basına açıklamak."

Neydi sır? Geçen sayılarımızda yazmıştık, fabrikadaki rüşvet, yolsuzluk, dayak olaylarını basına açıklamak. Gizli kalmalıysa bunlar. Kendi aralarında al gülüm ver gülüm halletmeliymişler. Üstelik halledilmesi için kaç kere kendilerine başvurulmuştu, olaylan biliyor, parmaklarını bile kımlatmıyorlardı. Basına açıklanma işi temsilciliği başkanı Bay Hans Scholz pek rahatsız olmuş. Kolları sıvayıp bu gibi hak-

sızlıkların üstüne gidecek yerde kendisi ile birlikte seçilen arkadaş Haydar'ı mahkemeye vermiş. Patrona bile fırsat bırakmamış. Bu adam kimin temsilcisi? Yoksa rüşvet olaylarında onun da parmağı mı var?..

Öte yandan Haydar Özcan'la dayanışma geliştiriyor. 19 Mart'ta dayanışma komitesi Oer-Erken schwick'te, 24 Mart'ta Marl'da bilgilendirme standı açarak imza kampanyasını sürdürdü. İmza sayısı 1200'ü geçti. Önümüzdeki haftalar için de bir dizi eylem planlandı. Bu eylemlerde hem Barfuss tüm çıplaklığı ile kamuoyuna tanıtılacak, hem de Özcan'la dayanışma sağlanacak. Sıra-sıyla:

7 Nisanda Bottrop'da Barfuss ile ilgili bir video filmi gösterilecek. 1 Mayıs'ta Ruhrfestspiel-

Barfuss işçi temsilciliği başkanı kimin temsilcisi ?

İşten atılan işçi temsilcisi Haydar Özcan

haus-Recklinghausen'de stand açılarak bilgilendirilmeye devam edilecek.

13 Mayıs'ta büyük bir dayanışma gecesi düzenlenecek. Bu geceye Ali Asker ve bir orkestra ile birlikte Aydın Cümen katılacak. Ayrıca Udo Lindenberg ile Renan Demirkan davet edilmişler. Gelmeleri için çalışmalar sürüyor.

Bunların dışında bir de Fransa'da Oer Erkenschwick'in kardeş şehri var. O şehir halkından, oradaki sendikacıların dayanışma istemiş durumda.

Ayrıca Haydar Özcan'ın durumu benzerlik gösteren olaylar varsa, F. Almanya düzeyinde onlarla ilişki kurmak istiyor dayanışma komitesi. Tel: B.Erdem: 02361-25976. Bilinen bölgeyi olayların bu telefona bildirilmesi rica ediliyor.

Oskar Lafontaine'nin önerileri tepki ile karşılandı

Düşman seni överse

Ümit KÖSEGLÜ

FAC'de, Saarland eyaleti, eyalet başkanı Oskar Lafontaine'nin başlatığı: Çalışma süresinin kısaltılmasında, işçi-emekçilerin ücret zamlarından "feragat etmeleri gerektiği" tartışması kızışarak sürüyor. Bilindiği gibi Lafontaine bu öneriyi, işsizliğin azaltılması için halen çalışanların da "kurban vermesi" gerektiği gerekçesiyle getirmişti. Aylık kazançları 5 bin marktan fazla olanların uygulanmasını önermişti.

Aradan geçen zaman bu önerinin SPD'nin sol kanadından sayılan Lafontaine'nin kaza ile "algıdan kaçan" geliştiği söylenmiş sözler olmadıkları kanıtlandı. Önerinin hemen ardından Hamburg eyalet başkanı SPD'li Dohmann, Schleswig-Holstein başbakanı adayı Engholm ve daha bir dizi tanınmış SPD'li politikacının bu öneriyi katılması bunun en açık örneğidir.

Görünen odur ki, bir dizi SPD'li politikacı işsizlik mücadelesi konusunda, Alman Sendikalar Birliği DGB'nin yıllardır mücadelesini verdiği pozisyonundan kopmakta, DGB ve ona bağlı 17 işkolu sendikasıyla dayanışmanın en yalın, en gerekli olduğu bir dönemde onlara sırt çevirmektedirler. Bu kopuşun, işyerlerinin korunması, işsizliği karşı etken önlemlerin alınmasında, tüm sendikal, politik ve demokratik güçlerinin birliğinin her zamankinden daha gerekli olduğu bir dönemde rastlaması işin acı yönüdür.

Önerinin yanlışlığı doğruluğu bir yana, FAC'deki yerli yabancı emekçilerin, onların sendikalarının, toplu sözleşmelerin sürdürdüğü şu anlarda Lafontaine'den beklidikleri en azından dayanışmadır. Bunu ölmeyen bir politikacı kanımızca her türlü politik hassasiyet ve esnek düşünce yeteneğinden yoksun demektir. Böyle bir tutum aynı zamanda politik sorumsuzluktur.

Saarland eyalet başkanı O. Lafontaine çalışma süresinin kısaltılması için işçilerin ücretlerinden feragat etmesini önerdi.

Gerçek neden

"Kalış-yüksel işsizliğin gerçek nedeni mevcut işin yanlış dağılımı değil, yıllardır uygulanan ve futuru işçi-emekçilere ve dar gelirlilere ödettirilen sosyal ve ekonomik politikadır. Kalıcı-yüksel işsizlik, tekerlerin uyguladıkları tek yönlü rasyonelleşme önlemleri, büyük bankaların küre yönelik yatırımları politikaları, hükümetin işçi-emekçi düşmanı, sendikal hakları kısıtlayan, silahlanma harcamalarını körükleyen uygulamalarıdır.

Yapılması gereken ve her geçen gün daha acil, daha yakıcı kazanımları ise: FAC'deki mevcut işin, işyerlerinin başka biçimde dağıtılması değil, ülke olanaklarının tam istihdam programı ve kalıcı-yüksel işsizlik mücadelesi için harcamasıdır. Yapılmayan, yapılmak istenmeyen işte budur.

Rakamlarla kurbanlar

FAC'deki kalıcı-yüksel işsizliğin ortadan kaldırılması en fazla çalışanların karnıdır. İşsizliğin yokedilmesini isteyenlerin en başında onlarıdır. Çünkü en fazla onları emekletmektedir. Bunun nedenleri çok yönlüdür.

Birincisi, mevcut kalıcı-işsizlik hakkını çevrelerce çalışanlara karşı koz olarak kullanmakta, onların ücret, sendikal ve sosyal haklarının budanmasında araç olmaktadır. İkincisi, işini kaybetme korkusu çalışanlar arasında rekabeti artırmakta, yabancı düşmanlığına kadar uzanmakta ve sendikal birlik gücünü zayıflatmaktadır. Bu nedenle, işsizliğin birinci ve gerçek karşıtlan zaten çalışanlardır.

Bu gerekçelerden hareketle "kurban vermeye" gelince: "FAC çalışanların 1980'den bu yana gerçek ücretlerinde düşüş vardır. 1982 den bu yana bir avuç işverenin 140 milyar DM artarken, 22 milyon çalışan gelirlerinde artış 53 milyar DM olmuştur. Aynı tarihten beri çalışanların ulusal gelirdeki payı yüzde 8 düşerken, patronların üç ölümlere kapkırıları senvedir, 70 milyar DM artmıştır. İşveren kârlarının artışı, 1960'dan bu yana rekorlar rekoru kırarak, ücret ve maaşlardaki düşüş, 1988'de savaş sonrası FAC'sinin altı düzeyine ulaşmıştır.

Lafontaine'nin önerisinin içeriğinden "Ücret zamlarından feragatle, işsizlik mücadelesi" tezi federal hükümet ve işverenleri, anayasanın onlara yüklediği "sosyal sorumluluk"la temin edilebilir.

leri bakamı Zimmerman tarafından sürdürülen toplu sözleşmelerin kırmazza girdiği bir dönemde ortaya atılması sadece "rastlantı" değildir. DGB'nin konumuna ters düşen böyle bir öneriyi ortaya çıkış bilinciyle sonuçta da değildir.

Peki sorunun arkasına gizlenmek istenen nedir?

FAC'de belirli politik güçler temel ekonomik sorunlardan sendikal politikanın tam aksine, sermaye çevreleriyle, bu çevrelerin lehine, işçilerin-emekçilerin ve onların sendikal örgütlerinin çıkarlarından taviz verme pahasına da olsa uzlaşmak niyetindedirler. Acaba bu çevreler, bu tür davranışlarıyla, FAC ekonomisinin ipini elinde tutan sermaye çevrelerine yeniden "İktidar için güvenli bir parti olduklarını mı" göstermek istemektedirler? Yoksa, yeni bir SPD/FDP koalisyon hükümetinin tabanı mı hazırlanıyor? Lafontaine'nin gelecekte başbakan adaylığına soyunduğu bilinenler, bu gelişmelerden endişe duyuyorlar.

Gönlü arzu eder ki, bu tür kusurlar gerçek olmasın. Gönlü arzu eder ki, üyelerinin ezici çoğunluğu sendikal üyelerinin oluşturduğu SPD geçitmiş üyi Nürnberg'de yapılan büyük konutluyuma kabul edilen "Büyük Çevre Koruma" işi ile ilgili, bugün her zamankinden daha sadık kalsın. Hem de herseye, kendi anasandaki çatlak seslere rağmen.

Boyuna dememişler: "Düşman seni överse, dikkat et, mutlakla hata yapıyorsundur."

İkinci Tiedt raporu açıklandı

Türkdanışlar kapatılıyor mu?

Soner GÜRLER

FAC Çalışma Bakanlığı tarafından yabancılardan ülkedeki sosyal sorunların anlaşılması görevlendirilen, Tiedt 2. ana raporunu da hazırladı. Yabancıların sosyal ve hukuksal sorunlarının çözümlemesi için parçaları yürüten Arbeiterwohlfahrt, Caritas, Diakonie gibi kuruluşlar ve bakanlıklara iletildi. Rapor, bu kuruluşlar tarafından tepkiyle karşılanırken, eyalet ve Federal Çalışma Bakanlığının rahat nefes almasını sağladı.

Başka bir deyişle, federal hükümet ve eyalet hükümetleri tarafından uzun süredir, yabancılardan ayrılan bütçe yapıldıktan sonra kısıtlanarak, Tiedt raporu ile bilimsel bir kılıfa da büründürüldü.

Tiedt raporu diye isimlendirilen ve bugüne kadar ne hikmetse, hiçbir basın organı tarafından ele alınmayan, öncelikle yabancılardan yamsal sorunlarıyla ilgili olan, fakat yabancılardan uzak, masa başından tartışılan bu raporda ne deniyor?

Türkdanışlara veda mı?

Eğer elimizdeki raporu biraz özetler ve amaçlarını özetlersek, iddia edilen şu: Federal Almanya'da yaşayan yabancılardan hiçbir sosyal ve hukuksal sorunları kalmamıştır. Bazı kıtan bilemekten kaynaklanan sorunlar varsa da, bu sorunlar yabancılardan hesaplanamaz. Öncelikle 1. kuşak federal dışından kalan 2. kuşakta göçmenlenmektedir. 2. kuşak Federal Almanya'ya entegre edilen kaynaga sürecini tamamlamış, veya kısa süre içinde tamamlanmış, bu nedenle artık yabancılardan sosyal, hukuksal ve kültürel sorunları gibi sorunlarla ilgilenen,

sosyal danışma bürolarına en geç 2000 yılına kadar ihtiyaç kalmayacaktır. Yabancılar da, diğer sorunları olursa, Almanlar gibi sosyal yardım dairelerine (Sozialamt) gidebilirler. Bugüne kadar, yabancılara yardım götürülen kuruluşlar da, diğer istisnalar, devlet bütçesine yük olmadıkça, yalnızca lisan bilmemekte kaynaklanan sorunların çözümü için tercümanlar çalıştırabilirler.

İşte Tiedt raporunun özü.

Yani açıkçası, Türklerin sorunlarının çözümü için çalışan Türk-danış büroları, diğer Arbeiterwohlfahrt (AWO) teşkilatı masrafları kendi kasasından karşılamayı üstlenirse, 2000 yılına kadar tercüme bürolarına dönüştürülecek. Ve kültürel, sosyal, hukuksal sorunları için iş belediyelere bağlı sosyal yardım dairelerine bayırmak gerekcektir.

Rapor neyi amaçlıyor?

Uzman raporu adı altında bir yabancılardan dağıtılmak istenen nedir? Sorunların çözümü için yabancılardan sosyal yardım dairelerine gitesinin bugün de kimsesiz engelleri. Zaten bu daireler, bu ülkede yaşayan herkesin işlerine bakmakla yükümlüdürler. Fakat sadece dil sorunundan kaynaklanan sorunlar, insan yaşamı biçimini içeren, kültürel kaynak sorunlarının bu dairelerle çözümlendiği, aksine, sorunları bir Alman vatandaşının sorunuymuş gibi yaklaşımları nedeniyle problemlerin büyüdüğü de bir gerçek. Ve hatta bazı sosyal yardım daireleri, yabancılardan sorunlarını kendi olanaklarıyla çözmek için Türk-danışlar birliktir çalışıyor. Açıkçası bu sosyal sorunların çözümü Türk-danışlara ihtiyacı var.

Bu dairelerde çözümlenemeyen, farklı yaklaşımlardan kaynaklanan bir sorun, şu anda dağ gibi önümüzde duruyor. Örneğin, çocuğa bir tokat attığı için (burada tokat savundığımızın sanılması) analık ve babalık hakkı elinden alınan vatandaşlarımızın sayısı az değildir. Eğitimsizlik, bilgisizlik, yanlış eğitim anlayışından kaynaklanan bu davranış, sosyal dairelerce kanı bir biçimde ve daha bir çözümlenemeyecek şekilde de sonlandırılmaktadır. Örnekler elbette çoğaltılabilir.

Bu nedenle aslında bizim ve konu üzerinde araştırmalar yapan Türk-danışların gündeminin bir uzaman olduğundan daha şüphe ettiğimiz bazı Tiedt'ın raporuna getireceğimiz en temel eleştirisi şu oluyor: Bu raporun hayata geçmesiyle, Federal Almanya'da yaşayan ve zorlu bir mücadele sonunda yardım haklarına kavuşan yabancılardan bir kısmının da elinden alınıyor.

Elbette Tiedt raporunun, FAC'de ekonomik krizin ve yabancılardan yasasında yapılmak istenen değişikliklerin gündemde olduğu bir zamanda rastlaması tesadüf değil. Federal hükümetin yabancılardan politikasını sonuçları zaten bir sürü dikkatli. Çocukları Türk'de bulunan vatandaşlarımızın çocuk paralarını azaltılması, FAC'de doğum yapan kadınlara yabancılardan yardım azaltılması, eyaleti Türkiye'de olan vatandaşlarımızın vergi statüsünde başka olarak görülenleri her birer örnek. Sindi sesiz sedasız bu hakları kaybeden bir yenisini Tiedt Raporu ile eklemek isteniyor.

Biz bu kısa haberimizle, konuyla ilgilenenlerin tartıştıkları ancak tüm vatandaşlarımız da yakından ilgilendiren muhtemel bir tehlikeye dikkat çekmek istedik. Kolları avamaki ise size kalsın...

kısası...kısası...kısası.

Dechering
ekmek firmasında
işçi temsilcileri
seçildi

esnek düşünce yeteneğinden yoksun demektir. Böyle bir tutum aynı zamanda politik sorumsuzluktur.

Neden mi? Bakın karşılımlarımız ne diyor?

Sermayenin baş temsilcisi F.J. Strauss: "Bu öneriyi reddedenlerin federal hükümete işsizlik konusunda söz söylemeye hakkı yoktur" derken, televizyon konuşmasında, FAC Ekonomi Bakanı Bangemann ile birlikte Lafontaine'yi öve öve bitiremiyor. İşverenler Birliği Başkanı Murrmann: "Çalışanlar da kurban vermedilerdir. Tartışmalar nihayet en doğru raymanışında oturdurdu." Kuzey Ren-Westfalya İşverenleri Başkanı Kirchhoff: "Ücret zammından feragatle bile olsa, iş süresi kısaltılmasında kimseye işyeri garantisi veremeyiz" diyorlar. Hükümetin başı Kohl ve Çalışma Bakanı Blum hem de yıllardır "Her kesim kurban vermeye hazır olmalıdır" demiyorlar mı?

Bir dizi yanlışların yanı sıra, Lafontaine'nin önerisindeki temel çelişki ve yanlış: Ücret zamlarından feragatle yapılacak çalışma süresi kısaltılmasının, mevcut işin, işverenin işsizlere dağıtılmasını önülecektir. Ona göre bu, halen çalışanların işsizler lehine verilmeleri gerekse kurbanıdır.

Kim olursa olsun, bu tezi savunanlar şunu bilmelidirler ki, FAC'deki kalıcı-yınsal işsizliğin nedeni, yeterli kârın işin olmaması değildir. İşle çevre koruması, sağlık hizmetleri ve eğitim alanlarındaki doldurulacak üzere bekleyen boşluklar. Lafontaine'nin önerisine "Can yeleği" gibi sanayi hükümet yetkilileri ve işverenler bu alanlarda işyerleri açmaya yanaşmamaktadırlar. Çünkü onlara bekledikleri kârları getirmemektedir.

Lafontaine

Her kim ki, çalışma süresinin kısaltılmasının ücret zamlarından feragatle yapılmasını savunur, o, ekonomik kuralları bilmiyor, ya da bilerek inkâr ediyor demektir. Burada inkârın suçu daha büyüktür. Zira, ücret zammından feragat, toplumun satınalma gücünün düşmesini, iç pazarda sürümün-tüketimin azalmasını gerektirecektir. Üretimin satılması, yeni işsizliği, kıssa çalışmayı beraberinde getirecektir. Bu durum özellikle küçük işyerlerini, esnafı etkileyecektir. Çünkü bunların yaşaması, ayakta kalabilmesi ve "büyük bakkalara" yem olmamak için dayanabilmeleri, milyonlarca işçi-emekçinin satınalma gücüne bağlıdır. Bu nedenle de, ücret artışlarının, ücret "masraflarının" işsizliğe neden olduğu, yeni işsizliğe yol açacağı, artacağı veya işsizliğin ücret artışlarından feragatle giderilebileceği koçaman bir yalandır. Tam tersine çalışma süresinin kısaltılma pahasına da olsa, ücret artışlarından feragat, yokunda saydığımız nedenlerle yeni işsizliği, işsizler sayısında artışa getirecektir.

Sendikalar bu nedenlerdir ki, patronların geçmişte, her toplu sözleşme öncesinde ağızlarına sakız etiketli "Bugünün kârları, yarının yatırımlarıdır, yarının yatırımları ise, öbür günlerin, geleceğin işyerleridir" tekerlemelerine karşı çıkmalardır. Zira son 8 yıldır, bir süre hiç olmayan ve iki yıldır çok düşük olan, gerçek ücret artışına karşın, rekor düzeyine ulaşan işveren kârlarına rağmen işsizlik azalmamış, artmıştır. Dolay-

ısıyla "Ücret zamlarından feragatle, işsizlik mücadele" tezi federal hükümeti ve işverenleri, anayasanın onlara yüklediği "sosyal sorumluluktan" resmen kurtarmaktadır.

Özellikle Kohl hükümeti döneminde sosyal alanlarda çalışanların verdiği kurbanlar da bunun cabasıdır. Sonuyoruz: Bunlar kurban değil de nedir?

Patron sınır tanımaz

Lafontaine'nin önerisindeki "Çok kazananların çalışma süresinin kısaltılması halinde ücret zamlarından feragat etmesi" tezi aynı zamanda gerçeki çarpıtma olduğu kadar, tehlikelidir de.

Burada ölçü sınırı olarak alınan, ayda 5 bin DM kazanan işçi-emekçilerin sayısı iki elin parmağını geçmezken, gerçek "Çok kazananlar" tekerlerinin, bankaların üst düzeylerindeki servet milyonlarıdır. Vergi kaçırırlar, dış ülkelere sermaye nakli yapıp, kendi ülkesinde işyeri açmayanıdır.

Uygulamanın "şimdilik" ayda 5 bin DM ile sınırlanması işin başlangıcıdır. Buna izin verdiğimiz takdirde, artan işsizler sayısıyla birlikte bu sınır kaldırılacak, uygulama gelecekte gerçek işsizler gözetmeden tüm emekçileri kapsayacaktır. İşin tehlikeli olan yanı işte budur. Bunun geçmişte onlarca örneği yaşanmıştır. Lafontaine gibi bir politikacıdan "normal olarak" bunun bilinmesi beklenir. Ama "normalin" ölçüsü nedir?

Gerçek amaç ne?

Bu önerinin, bir milyondan fazla kamu emekçisi için ÖTV sendikasının, federal ve eyaletler düzeyinde yöneticileri adına, FAC iş-

Haftanın bir günü dinlenmek herkesin hakkı değil mi?

IBM Firmasının teklifine karşı tepkiler büyüyor

Pazar gününe de göz dikildi

IBM "pazarın işgünü sayılması" teklifini, baskıyla Baden Württemberg eyaletindeki işyerlerinde kabul ettirmeye çalışırken, bu teklifin anayasaya aykırı olduğu bildirildi

FAC metal işkolu işverenlerinin 1984 ve 1986 yılı toplu sözleşmelerinde uğraşısı verilen fakat gerçekleştirilemeyen, cumartesi ve pazar günlerinin, gereğinde işgünü sayılması teklifi yeniden gündeme geldi.

Dünyanın en büyük büro ve bilgisayar teknoloji firmalarının olan IBM, Baden Württemberg eyaletindeki işletmelerinde işçi ve emekçilerin başı yapar, pazar gününü işgünü olarak ilan etmeye çalışıyor.

IG-Metall sendikasının görevlendirdiği, Bremen Üniversitesi Profesörlerinden W.Dübler'in bu konuda yaptığı bilimsel araştırma raporu geçtiğimiz günlerde basın toplantısıyla kamuoyuna açıklandı.

Anayasaya da aykırı

Dübler raporunda, pazar gününün çalışılmasının FAC Anayasa-

sına aykırı olduğunu belirtti. Dübler devamla, FAC Anayasa Mahkemesinin 1982'de verdiği bir kararın gerekçesinde, Pazar günü çalışmanın sadece dini ve ibadet günü olması açısından değil, aynı zamanda sosyal politik ve çalışanların iş güçlerini yeniden kazanabilmeleri için dinlenmek zorunda oldukları gerekçeyle de yasaklandığını vurguluyor.

Stuttgart'daki IBM işyerinde kendisine yakın ve çoğu sendikası olan işçi temsilcilerinin onayı ile işçi-emekçileri çalıştırmak isteyen firma yönetimine karşı tepkiler, işverenin her türlü engellemelerine rağmen büyüyor.

Firma yönetimi, IBM'de çalışan ve sendikalarının yaptığı enformasyon toplantısına katılan işçi-emekçileri sorguya çekiyorlar. IG-Metall'in çıkardığı bildirilerin firma içersinde dağıtılması, "İş-

yeri huzurunu bozuyor" gerekçeyle engellenmek isteniyor.

Olayların başlangıç döneminde işçi temsilciliği 2. basamak olan ve daha sonra sendikası işçi temsilcilerinin onaylarıyla görevinden alınan bir kadın emekçinin, bilimsel raporunun açıklanması için yapılan basın toplantısına katılması, firma yönetimi tarafından yasaklandı. Bu arkadaşın "İsten serbest tutulması" kaldırıldı.

Pazar dinlenme günü olmalı

İşverenin tüm engellemelerine rağmen, IG-Metall bu mücadelenin çalışanlar lehine sonuçlanacağını biliyor. Sendika, firmada açılan ve işçi temsilciliğini düşürüp, yeni temsilciler seçmelerinin yapılmasını amaçlayan imza kampanyasında bugüne kadar 1100 imza toplandı. Yapılan araştırmada, bu firmada çalışanların yüzde 91'i, pazar günü çalışmaya karşı olduklarını belirttiler. Bu durum, işçi temsilciliği seçimleri yeniden yapıldığı takdirde ezici çoğunluğun, sendika üyesi olanları temsilci olarak seçecekleri şeklinde yorumlanıyor.

İşçi temsilcileri seçildi

Herten-Deching ekme firmasında uzun süre devam eden mücadelerden sonra Seçim Komisyonu seçimi yapıldı, altı haftalık bekleme süresi doldu ve işçi temsilciliği seçimi de bitti.

Patronun daha önce isten atığı Emilia Kavak ile Sevim Demirbay işçi temsilcisi seçildiler. Bu genç kızlarımızı patronun geri almak zorunda kaldığını duyumustuk. Bu kez, sendikaya üye olan başka kızları isten çıkarmak için patron, mart sonuna dek süre tanıdı. Bunun üzerine işçi temsilcisi Emilia Kavak ile görüştük.

- Ne gibi önl-em düşünyöy-sunuz?

- Gelecek çarşamba günü patronu toplantıya çağıracağız. İşçi temsilciliği, sendikamızdan bir yönetici ile bir toplantı yapıp bu kişilerin geri alınmasını isteyeceğiz. İlk önlem olarak da sendika mahkemeye başvuruyor.

- Başka önl-em düşünyöy-munuz?

- Çıkışı verilen arkadaşlarımızın bir düşüncesi var. Eğer çıkış yapılmazsa, ekme satış yapıldığı mahallelere başka ekme firmalarının sokacaklar, Deching firmasının ekme satışını düşürecek.

- Toplantıda başka konular da gündeme gelecek mi?

- Evet. Günde 10-12 saat çalıştığımızı biliyorsunuz. Bunu 8 saate indirime çalışacağız. Ayrıca çok düşük ücretle çalıştığımız geçmiş 6 ayın ücretlerini de toplam isteyeceğiz.

Buz perisi
Katharina Witt

Calgary 88

Özlem ÖZGÜR

Ekonominin gelişmişlik düzeyi ile spor arasında, bire bir olmasa bile, güçlü bir bağlantının varlığı su götürmez bir gerçektir. Ama, bu bağlantı, yalnızca ekonominin gelişmişlik derecesine de indirgenemez. Ekonomi ile insan unsuru arasındaki ilişkinin niteliği de, sporu doğrudan etkileyen çok önemli bir faktördür.

Sözü, Kanada'nın Calgary kentinde yapılan ve onaltı gün süren, 15. Kış Olimpiyat Oyunları'na getirmek istiyoruz. Bu son olimpiyat oyunlarına, katılan ülke sayısı 57 ve sporcu sayısı ise, tamı tamına 1,780 kişidir.

Kış sporlarının 46 ayrı dalında yarışan sporculara altın, gümüş ve bronz olmak üzere, dağıtılan madalya sayısı 138'dir. Calgary 88 Kış Olimpiyat Oyunları'nın, gerek kazananları yarış sayısı ve gerekse toplam madalya sayısı açısından, Sovyetler Birliği ile DDR'in ezici üstünlüğü ile sonuçlandırıldığı söylenmek yerinde olur.

Sovyetler Birliği, Calgary'de 111 altın, 8'u gümüş ve 5'u bronz olmak üzere 24 madalya kazanır. Ve bu sonuçla,

Hükümet aldığı bir dizi yeni kararlar işçi haklarını gerilettiler

Sorunlar büyüyor

■ **Özal hükümetinin yayınladığı bedelsiz ithalat karamamesi ile, kesin dönüş yapan işçilerin beraberlerinde otomobil götürmesi yasaklandı**

■ **Ağırlaşan aile birleşmesi ve vize sorununa karşın hükümet hiçbir girişimde bulunmuyor**

Özal hükümeti, seçimlerden bu yana aldığı bir dizi kararla, yurtdışındaki işçilerin kazanılmış haklarını gerilettiler. Son olarak, hükümetin yayınladığı bedelsiz ithalat karamamesi ile, yurtdışında emekli olan ve Türkiye'ye kesin geri dönüş yapan işçilerin, ülkeleri beraberlerinde otomobil götürmelerine yasaklandı. Bu yeni karamameden habersiz olan ve memleketine geri dönüş yapan çok sayıda işçinin otomobillerine, gümrük kapılarında elkonulduğu belirtildi.

Bu son çıkan karamameye kadar, yurtdışında emekli olan ve memleketine kesin geri dönüş yapan işçiler, bedelsiz ithalat uygulamalarından yararlanarak Türkiye'ye otomobilleri sokabiliyorlardı. Bilindiği gibi, bundan bir süre önce de, Özal hükümeti aldığı üç kararla, Kredi Mektuplu Döviz Mevduat Hesapları'nın faizlerinden yüzde 5 oranında vergi, işçi dövizini girişle-

ninden yüzde 2 ile yüzde 5 arasında komisyon kesilmeye başlanmış ve konsolosluk ücretleri, ağırlıklı olarak artırılmıştı.

Öte yandan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilileri bir açıklamaya yaparak, yurtdışındaki işçilerin "süper emeklilik" uygulamasından yararlanırlarımaltan düşüncesinden vazgeçtiğini ve bu konuda, yapılan çalışmaların durdurulduğunu belirttiler. Oysa, gerek seçimler öncesinde ve gerekse seçimlerden sonra, başta Başbakan Özal olmak üzere hükümet ve ANAP yetkilileri, defalarca bu konuda kesin söz vermişler ve yurtdışındaki işçilere de, süper emeklilik hakkı tanıyacıklarını söylemişlerdi.

Örneğin, son olarak, yurtdışındaki işçilere yayımladığı yeni yıl mesajında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut bu vadedi bir kez daha yalınca ve ayne,

"Süper emeklilik diye adlandırılan, emeklilerimizin yüksek yaşlılık aylığı alabilmelerini sağlayan uygulamadan, mutlaka yurtdışında çalışan siz vatandaşlarımızın da yararlanması için gerekli düzenlemeyi yapacağız" demişti.

Bu arada, aile birleşmeleri ile vize sorununun yeni boyutlar kazandığı ve ağırlaşan sorunlara karşın, Özal hükümetinin hiçbir girişimde bulunmadığı belirtildi. Örneğin, yapılan ağırlamada, yalnızca Federal Almanya'nın Türkiye'deki emeklilik ve konsolosluklarına, vize alabilmek için ayda başvuruda bulunanların sayısının 7 bin kişiye ulaştığı ve bunların büyük çoğunluğunun, yurtdışındaki işçilerin memleketine yaşayan aile parçaları olduğu kaydedildi.

Edinilen bilgiye göre, Federal Almanya makamları vize için başvuruda bulunanların önemli bir bölümüne olumsuz yanıtlar veriyor ve vize alabilmeleri için, 3 ay ile 7 ay arasında bekletiyor. Federal Alman yetkilileri ise, "Türistik vize" alıp gidelerken bir bölümünün Türkiye'ye dönmeklerini ve kaçak olarak çalıştıklarını ve bu durumdan, tedirgin olduklarını belirtiyorlar.

ÖZAL, NATO'DAN GÜVENCE İSTEDİ...

ZAHARA İKEN AKARYAKITA, BRÜKSELDE İKEN TEKEL MADDELERİNE ZAM YAPTIM. ŞİMDİ TÜRKİYE'DE DÖVİŞME NATO'DAN GÜVENCE İSTİYORUM!

SEİA ek mektubu imzalandı

Bas imzayı al parayı

Türkiye'nin büyük miktarlara ulaşan dış borçları ABD yönetimi tarafından siyasal pazarlık konusu yapılmaya başlandı ve Özal hükümetinin kredi istemleri, çok ağır olan yeni ödünler verme koşullarına bağlandı. Bilindiği gibi, bu yıl 7 milyar doların üzerinde dış borç ödeyecek olan Türkiye'nin, bu yükümlülüğü yerine getirebilmesi için en az 5 milyar dolar tutarında kredi bulması gerekiyor.

Döviz sıkıntısı içine giren ve 5 milyar dolar yeni dış borç arayan Özal hükümetine, ABD yönetiminin istediği kredilerin sağlanabilmesinin yatacağını "yeşil ışık"tan geçeceğini hatırlatarak, Türkiye'nin bir süredir "askıya alınmış" ilan ettiği Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması'nı (SEİA) hemen imzalamasını istedi. ABD'nin bu dayatması üzerine, Özal hükümeti SEİA'yı beş yıl daha uzatılan anlaşmayı imzalamak zorunda kaldı ve bu anlaşma ile, Türkiye'nin ulusal bağımsızlığı ile bağdaşmayacak olan çok ağır yeni ödünler verildi.

Bilindiği gibi, ABD ile Türkiye arasındaki ilişkiler ve bu bağlamda, iki ülkenin karşılıklı yükümlülükleri, SEİA olarak adlandırılan ikili anlaşma ile belirleniyor. Bundan bir süre önce, Türkiye tarafı, ABD'nin yükümlülüklerini yerine getiremediği gerekçesiyle SEİA'yı askıya aldığı belirtmiş ve bu durumda, anlaşmayı imzalamayacağını açık-

Askerlik bedeli düşecek, ama!... Bedelli askerlik kolaylık mı, soygun mu?

Milli Savunma Bakanı Ercan Vuralhan bir açıklamaya yaparak, bedelli askerlik bedelinin 15 bin liralık seviyeye indirileceğini söyledi.

Öte yandan, varılan hesaplama-

yurtdışındaki işçilere yalnızca "döviz makinesi" gözüyle bakmanın ötek bir örneğini verdiğini belirttiler.

Sovyetler Birliği, Calgary'de 111 altı, 9'u gümüş, 2'si bronz, 29'su madalya kazandı. Ve bu sonuçlar kültürüne oturur.

Calgary'de DDR'nin kazandığı madalya sayısı ise, 5'ü altın, 10'u gümüş ve 6'sı bronz olmak üzere 25'tir. Ve bu sonuçlar; olimpiyat oyunlarında, DDR Sovyetler Birliği'nin ardından ikinciye kâzandı.

Calgary Kış Olimpiyat Oyunları'nın sonuçlarına ilişkin olarak, birkaç karşılaştırmaya yapalım. Sovyetler Birliği ile DDR, 46 yarışın 20'sinde birinci gelecek olan madalya kazandı. 1982-1983 madalyanın da, 54'ünü bu iki ülkenin sporcuları almıştı.

Başka bir yalazda belirtmiş gibi, Sovyetler Birliği ve DDR ile ötekli sosyalist ülkelerin başarısını, yalnızca kış sporları ile sınırlı değildir. Hemem bütün amatör spor dallarında, yapılan uluslararası yarışmalar ile dünya şampiyonalarının, sirkeli sosyalist ülkelerin sporcularının ezici üstünlüğü ile sonuçlandığını bilmeyen yoktur.

Peki, bu üstünlüğün "sırrı" nerededir? Bu başarının sırrı, büttünüyle sosyalizm ile kapitalizmin spor anlayışındaki farklılıklar kaynaklanıyor.

Neden ve nasıl mı? Önce, birkaç küçük bilgilendirme yapalım. Birçok yarışma dalında olduğu gibi, kış sporları da, iki aşamalı "zengin" sporudur. Birincisi, kış sporları için gerekli tesisler, çok büyük yatırımlar gerektiriyor. İkincisi, bu spor kolları için gerekli malzeme, araç ve gereçler, çok pahalidir.

Bu nedenle, kapitalist bir ülkede, bir içpi ve emekçinin, ya da bir içpi çocuğunun bu sporları yapabilmeli, tek kelimeliyle hayvandır. Ama, asıl önemli, kapitalizmin spor anlayışıyla ilgilidir.

Kapitalist sporcularda sporun özü para, para ve yine paradır. Bir de, spor bir propaganda ve reklam yöntemi ve türlü çeşitli yöntemlerle, kitleleri uyutma aracıdır. Bundan ötürü, kapitalist toplumlarda, profesyonel spor kollarına büyük önem verilir: ama, amatör spor dalları ise geçilir.

Böyle olunca da, bu ülkelere, birçok spor dalı yığınlarla kapalıdır; anırsat tesislerde, pahalı araç ve gereçlerle spor yapabilenler, ancak bir "seçkinler" grubudur. Ve de, bu ülkelere, ister istemez, ulusal takımlar sayıları çok sınırlı olan sporcular arasından seçilmek zorundadır.

Ya, sosyalist ülkelere? Sosyalist ülkelere spor, halk için, halkın sağlığı içindir; ve bu toplumlarda, sınırsız tesis, araç ve gereçlerle bütün spor dalları, yığınlarla açıktır. Ve sosyalist devlet, yığınların spor yapabilmesi için, hiçbir şey esirgemez. Bu nedenle de, bu ülkelere milyonlarca insan spor yapar ve ulusal takımlar, çok sayıda sporcu arasından seçilir.

Uluslararası yarışlar, sosyalist ülkelere açıktır, değişik toplamların sporcuları ile halkların yarışmalarının, doğrudan pekmesinin ve barışın gelişmesinin, çok etkin bir aracı demektir. Böyle olunca da, sosyalist devlet, sporcuların iyi yetiştirilmesi için gereken bütün olanakları yaratır. Başarının sırrı, işte bunlardır.

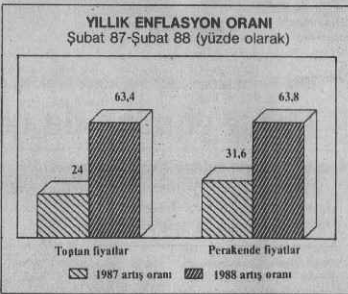
Amatör spor dallarında, Federal Almanya ile DDR karşılaştırmaları çok ilginçtir. 17 milyon nüfuslu DDR, birçok spor dalında, Dünya ve Avrupa şampiyonudur; ya da, bu başarıyı beklerdi. Öylese, 80 milyon nüfuslu Federal Almanya'nın, her men hiçbir amatör spor dalında, hiç mi hiç etkinliği yoktur.

Peki, bu iki ülkenin sporcuları, aynı rkm çocukları değil midir? Öyleydi. Peki, bu iki ülkenin halkları, aynı ortak kültür ve geleneklere sahip olan insanları değil midir? Öyleydi.

Öyleydi, ama; birisi sosyalizm ve ötekli ise, kapitalist bir toplumdur. Sporda başarı için, bu kadar fark yetmez mi?

Bugüne kadar bedelli askerlik yapan 69 bin 992 gurbetçi genç bedel ücreti olarak devlete 1 milyar 400 milyon mark ödedi

1988 yılında bedelli askerlik yapmak için 12 bin 700 kişinin başvuruda bulunduğu belirtildi

Süreklili zam politikasının ağır sonucu

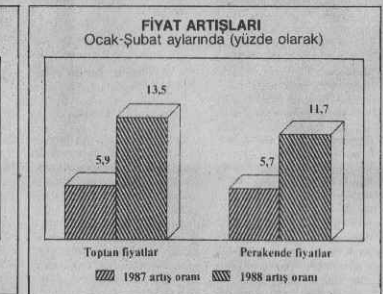
Enflasyon son 7 yılın rekorunu kırdı: yüzde 64

Özal hükümeti, son üç ayın içinde ikinci büyük zam fırtınası gerçekleştirdi ve aşırı oranlı fiyat artışları, Başbakan Turgut Özal'ın yurtdışında bulunduğu zamana rastladı. Bu arada, son açıklanan resmî fiyat endekslerine göre, 1980 yılından bu yana en yüksek enflasyon yaşandı; beşirlemedi ve hükümetin, 1988 yılı için öngördüğü yüzde 33'lük enflasyon hedefinin gerçeğe ömaldığı, içinde bulunduğumuz yılın ilk iki ayında ortaya çıktı.

Hükümet, zam fırtınasını akan-

derlik yapmak istediklerini söylediklerini, bu isteklerini yasa dışı olarak yaptıkları, devleti yasadışı olarak yönettiğini iddia ettiler. Öte yandan, yapılan hesaplamalara göre, bedelli askerlik yasasının yürürlüğe girdiği tarihten 1987 yılı sonuna kadar, bu yıla askerlik yapan 69 bin 992 gurbetçi genç, bedel ücreti olarak devlete 1 milyar 400 milyon mark tutarında para ödedi. Eğer, 1988 yılı içinde bedelli askerlik düşürülürse, bu yıl bedelli askerlik toplamı 12 bin 700 kişi, devlete yaklaşık 190 milyon 500 bin mark ödeyecek.

Bedelli askerlikten elde edilen gelirin çok büyük bir miktar oluşturulduğu söyleniyor. Bu yıl bedelli askerlik yurtdışındaki gençlerle yardımları olmak için, bir soygun yöntemi olduğunu ve bunun,

anılmıştı. Özal hükümetinin bağlantılı bu zam fırtınası, önceki KİT ile özel sektör kuruluşları da katıldığı, ifadenin içiyle herşeye zam geldi ve dayanıklı tüketim malları ile tekstil ürünlerinin ve temel gıda maddelerinin fiyatları büyük miktarlarda artırımla oldu.

Öte yandan, Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE) toptan enflasyonunda artış olduğunu, 1988 yılının ilk iki ayında perakende fiyat artışları yüzde 11,7 oranında artış gösterdiği ve yıllık enflasyon oranı ise yüzde 63,8'e yükseldi. Öyleyse, geçtiğimiz yılın Ocak-Şubat döneminde, perakende fiyatlar yüzde 5,7 oranında artış gösterdiği ve yıllık enflasyon oranı ise, yüzde 31,6 olarak gerçekleşti.

Ayrıca, Milli Savunma Bakanlığı'nın bedelinin 15 bin marktan 10 bin markta düşürüleceğini açıklamasına karşın, yurtdışındaki gençlerin ve göçmen işçi göçtürülen, bedelin indirilmesi konusunda sürdürülen kampanyayı durdurulmamış. Özal hükümetinin konuyu askıya alabileceği ve daha uzun süre, gençleri oyaltma yoluyla güdülebileceği söyleniyor. Bununla birlikte, yurtdışındaki askerlik çağrılan gençler, bedel 15 bin marktan 10 bin markta indirilebilecek bir yeteri bulmuyorlar ve bedel ücreti, 5 bin markta düşürülürse kadar mücadele sürerek diyorlar.

Ayrıca, Türkiye'nin SEİAY "Aşağı alalım" demesi pratik olarak birşey ifade etmiyor, anlaşma taraflarının birinin imzalamaması durumunda daha otomatik bir yıl uzamı oluyor ve bundan ötürü, ABD'nin hiçbir kaybı olmuyordu. Nitekim, ABD yönetimi Türkiye'nin bu isteklerine başlanca "evet" diyor ve fakat, aradan yaklaşık bir yıl geçmesine rağmen bu yıla kimlikliğin hiçbirini vermemişti gibi, ekonomik ve askeri yardımları da azaltma da yapıyor.

Diplomatik güçleriyle göre, Türkiye'nin döviz sıkışacağını, yeni dış kredi arayışına girişeceğini ve bunun yolunun da, kendisinin geçeceğini işi bilen ABD yönetimi beklemeye yetmedi ve sonunda SEİAY'a daha da ağır şartlar imzalamak istediğini işi etti. Nitekim, 8 Mart 1988 tarihli Milliyet gazetesinde, M. Ali Bırand'ın ABD kaynaklarına dayanarak verdiği habere göre, Türkiye'nin de boş almak işi, başvuru uluslararası bankalar, Özal hükümetine "yeni kredi, ancak ABD hükümetinin güvencesiyle verilebilir" dediler. ABD yönetimi de, bu güvencesi ancak SEİAY'a bir yıl uzatmak koşuluyla verilebileceğini söyledi. Özal hükümeti anlaşmayı imzalamak zorunda kaldı.

Anlaşma meclisi açıklanmamakla birlikte, basına sızdığı kadaryla, bu anlaşma ile yeni ödünler verildi ve Türkiye'deki ABD üssünün genişletilmesi ve alınması, bu ülkedeki silah, askeri araç ve gereçlerin çoğaltılması kabul edildi. Buna göre, inkrilr düşündüğü silahın miktarı yüzde 36,8'e çıkarıldı. Çoğu ve Güneydoğu Anadolu'daki dinamik tesislerinin radarlarını güdülebileceği, bunlara bağlı yeni elektronik cihaz ve aygıtlar yerleştirilecek, Muve Batman havaalanından yeniden işi edilecek ABD üssü halinde getirilecek.

Amerikan askeri birlikleri Honduras-Nikaragua sınırında

Orta Amerika'da barışı ABD torpilliyor

ABD Nikaragua'nın Honduras sınırını ihlal ettiğini ileri sürerek, geçtiğimiz hafta Nikaragua-Honduras sınırına 3200 askerden oluşan 82. Hava Tümeni'ne bağlı askeri birlikler indirdi.

ABD'nin sınır bölgesine asker yığarken ileri sürdüğü gerekçe Nikaragua tarafından yapılanların, Honduras hükümeti gerekçesi doğrultulan hiçbir açıklamada bulunmadı. Aksine Honduras'un gelecekteki güçleri ABD birliklerinin gelmesini anayasayı ihlal olarak değerlendirenlere, parlamentoda oylama olmadan hiçbir askeri gücün Honduras'a inermeyeceğini vurguladı.

Geçtiğimiz hafta sonu Honduras'tan kalkan F-5 tipi uçaklar sınır bölgesinde B-54 uçaklarını da sandinist order birliklerini bombaladı. Sandinistlerin savunma ateşinden sonra uçaklar Honduras'a geri döndü. ABD ve Honduras saldırıları doğrultarak, ABD'de pek çok şehirde ve Amerikan Kongre'sinde saldıran protesto edildi.

Nikaragua Devlet Başkanı Daniel Ortega saldırı üzerine BM'e başvurdu. Öte yandan sandinist hükümet halkı, ülkeyi ve devrimi savunmaya, devrimci uyumluluğu elden bırakmamaya çağırıldı.

1987 yazında Nikaragua'da bir halkevi inşaatında çalışan Hollanda temsilcileri Haydar Taç anlatıyor

Nikaragua ile dayanışma komitesinin adını 1987'de ABD'nin Grenada'yı saldırısına protestosu amacıyla yapılan gösteride duyurmuş. Bunun üzerine Den Haag'da bu komiteden arkadaşları ilişkilerini geliştirdi. Bu sırada Den Haag Nikaragua'nın Julgalpa şehrinde kardeş şehir ilan edilmişti. Ardından Dünya Konut Yılı nedeniyle Julgalpa'da bir halkevi inşaatı projesi oluşturuldu. Bu olayı dayamaz Julgalpa'da üç yıl gönüllü çalışmak için adanmışlardı.

İk grubu oluşturuldu, 35 kişi, bir tek ben içlerinde yabanc.

6 Latin Amerika ülkesi ABD birliklerinin Honduras'tan geri çekilmesini isterken, Guatemala hükümeti sözcüsü BM Güvenlik Konseyinde yaptığı konuşmada Orta Amerika halklarının ABD'den "bekçilik yapmasını" istemediğini belirtti. Meksika hükümeti saldırıların uyarıcı olarak birlikte yaşama ilkelerine karşı bir eylem olarak nitelendi.

ABD'nin bu saldırısı Orta Amerika Barış Planını ardından Nikaragua'nın tek yanlış olarak atığı barışçıların doğrudan olumlu ve geleceğe umut yüklü

ortamı torpillenerek olarak değerlendiriliyor.

Öte yandan ABD'nin saldırısından önce de açıklandığı gibi Kontralarla Nikaragua hükümeti arasında barış görüşmeleri 21 Martta başladı. İki tarafın da olumlu değerlendirdiği görüşmelerde Nikaragua Savunma Bakanı Humberto Ortega görüşmelerin sürerken 3 günlük ateşkes ilan edilmesinde ısrarlı. Barış görüşmeleri sırasında, ABD askeri birliklerinin Honduras sınırında başlatılan askeri tatbikat da devam ediyordu.

Anlaşma sağlanamadı ama...

Sovyet birlikleri yine de çekiliyor

Mart ayı başlarında Cenevre'de başlayan Afganistan-Pakistan görüşmelerinde anlaşma sağlanamamasına rağmen, Sovyet birliklerinin geri çekileceği açıklandı.

Pakistan'ın anlaşma sağlanmaması, Afganistan'da yeni bir hükümet kurulması koğulu bağlaması sonucu görüşmelerden somut sonuç alınmadı. Afganistan hükümeti izlediği ulusal uzlaşma politikası karşısında muhalefet güçlerinin de katıldığı bir koalisyen hükümetinin kurulmasından yana olduğunu, ancak bunun anlaşma ile karşı karşıya konulamayacağını ve Afganistan'ın iş sonunu olduğunu açıkladı. Öte yandan Sovyet birliklerinin anlaşma sağlanamamasına rağmen daha önce açıklanan programa göre geri çekileceği açıklandı. Bilindiği gibi Cenevre görüşmeleri öncesinde Gorbaçov, 15 Martta tek anlaşma sağlarsa Sovyet birliklerinin 15 Mayıs'tan itibaren 10 ay içinde Afganistan'dan çekileceğini açıklamıştı.

Uluslararası dayanışmanın ilk zaferi

1985'de Sharpeville belediye meclisi üyesini öldürmek iddiasıyla idama cezasına çarptırılan Oupa Diniso, Francis Mokhele, Reid Mokhele, Joshua Khumala, Theresa Ramashomale ve Regina Sefatsa için dünyanın dört bir yanından ırkçı rejime gelen protestolar, karan bir alma çağrılan sonucu, Güney Afrika Yüksek Mahkemesi'ne bakılma yapı. Yüksek mahkeme, tanıkları birisinin poliste işkence altında yanlış ifade verdiğini açıkladı. Üzerine kararın tekniği gözden geçirilerek 18 Nisan'a ertelendiğini açıkladı.

6 sayış derlinin idam edilmemesi için başta ABD, İngiltere ve Federal Almanya hükümetleri olmak üzere, BM Genel Sekreteri Perez de Cuellar'dan 97 ülkenin destek yöneticilerine, muhalefet partilerine ve çeşitli ulusal ve uluslararası kuruluşlara tek dünya çapında geniş bir yelpazeden ırkçı Botha rejimine çağrı yağdı.

Dağlık Karabağ Özerk Bölgesinde yaşayan Ermeniler, Ermenistan Cumhuriyetine bağlanmak istiyorlar

Kafkasya'da neler oluyor?

Tekin AVŞAR

Azerbaycan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti ile Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti arasında sıkışmış küçük Dağlık Karabağ Özerk Bölgesi hakkında son günlerde, özellikle Batı basınında haber ve yorumlar yer almaktadır. Bu sorunu olarak yanıtlanmaktadır. Konuya açıklık getirmesi açısından önce bu Dağlık Karabağ Özerk Bölgesi kısaca bir göz atalım:

1923 yılında kurulan ve Azerbaycan Cumhuriyetine bağlanan bu özerk bölgenin 4,4 bin kilometre-kare toprakları vardır ve 1977 yılında sayımına göre burada 156 bin kişi oturmaktadı. Halkın yüzde 80,5'i Ermeni, yüzde 18,1'i Azeri ve yüzde 0,9'u da Ruslardan oluşmaktadır. (1)

Tarihi çok eskilere dayanan Dağlık Karabağ'ı 1-2. yy'larda Romalılar, 3-4. yy'larda Sasaniiler işgal etmişlerdir. 6. yy'da sonra burada Hristiyanlık yayılmaya başlamıştır. Daha sonraları Selçukluların egemenliği altına geçen bölge, Selçuklu devletinin yıkılmasından sonra Osmanlı ile Safeviler arasında sıkı el değiştirmiştir. Tüm bu istisnalarla rağmen Dağlık Karabağ halkı göçtüğü Ermeni dilini ve Ermeni uygarlığını benimseyerek er-

menileşmiş ve bu ermenileşme süreci 13. yy'dan sonra daha da güçlenmiştir.

1813 yılında yapılan Gülistan Antlaşmasıyla Çarlık Rusyasına geçmiş ve bu nedenle diğer Kafkas halklarının saldırılarına hedef olmuştur. 1917 Rus Devriminden sonra Ermeni Daşnakların bölgeyi yönetmek istemeleri üzerine Dağlık Karabağ'da yer yer çatışmalar çıkmış ve Şuşan kent'i yakılmıştır. Nihayet 12 Mayıs 1920'de bölgeye giren Kızıl Ordu'nun yardımıyla bu çatışmalar son verilmiş ve Daşnaklar geri çekilmek zorunda kalmışlardır.

Dağlık Karabağ Özerk Bölgesinde oturan 156 bin kişinin yüzde 80,5'i Ermeni

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Gennadiy Gerasimov'un dış baskına açıkladığı gibi, geçmişte bu bölgede bir hata yapılmıştır ve şimdi Sovyet yönetiminin de bu hatayı düzeltmesi gerekmektedir. Bütün olan o günün koşullarına bağlı olarak yapılmış olan bir hatadır, estetik bir operasyonla da düzeltilmesinden ibaret ve Sovyetler Birliği'nin tamamen bir iş sonudur.

Durum bu iken, fırsatın yararlanmak isteyen ve bulmak süda bakı aylaama hevesine kapılan bazı çevreler, olayı çarpıtmakta ve Sovyetler Birliği'nin uluslararası politikasını tümüyle sorun haline getirecek atışten gömleğe benzetmektedirler.

Oysa 105 ayrı ulusun yaşadığı ve 127 dilin konuşulduğu (2) Sovyetler Birliği, özellikle bu sorunu tüm dünyaya örnek olacak nitelikte en iyi şekilde çözümlenmiştir. Temelinde Lenin'in tüm halkları özgürlük vermesi ve eşit hakların tanınması yapan prensipleri göre, Sovyet vatandaşları ulusların sinesini olan dok dilini ve kültürünü kullanabilmeli, hiçbir dile öncelik tanınamazdır. Lenin'in bu prensibi göre önemli olan kullanılan dilin hangi di olduğu değil, bu dile verilen içeriktir. Diğer bir anlamıyla dil kalp olarak nasyonel, ırkçı olarak soykasta olmalıdır. Hatta kendisine, Moskova'da yaşayan bir Gürcü çocuğu için ne yapılırsa gerektiği sorulduğunda Lenin, o tek çocuk için daha bir Gürcü öğretmeni görevlendirilmesinin ve sevinç doruk noktasına ulaşsın.

Lenin devlet dili kavramını reddetmiş, bir devlet dili tesis edildiği takdirde bunun öğrenilmesinin zorunlu hale geleceğini ve böylece tek bir dile ayrıcalık tanıması, bunun iş sosyalizme ters düşeceğini savunmuştur. Bu şekilde bir takım şovenist duyguların yeni anlaşmazlıklara da beraberinde getireceğini dikkatleri çekmiştir. Lenin'in en büyük kususu, çoğunluğun dili olan Rusçanın devlet dili olacağı, bu durumda ise diğer dillerin gerileyeceği ve bir eşitsizliğin ortaya çıkabileceği olasılığıdır. Oysa uluz enimli olarak düşünülen ortak bir Sovyet kültürüdür. Ancak, aynı ayrı dillerde yapılacak ortak Sovyet kültürü yaratmak. Hatta bir "homo sovieticus" yani aynı kültürü benliğinde taşıyan bir Sovyet insanı yaratmak istenmiştir ki, bu aynı bir tartışma konusudur.

Buna bağlı olarak 1936 Sovyet Anayasasının 123. maddesinde "Milliyet ve ırk farkı gözetmeksizin, tüm ekonomik, dil, kültürel ve toplumsal politik alanda dillere özgürlük güvencesi verileceği" hükmüne, 1977 Sovyet Anayasasının 26. maddesinde "Tüm Sovyet halklarının birbirleriyle yakınlaştırmaları, Sovyet yurtseverliği ve sosyalist enternasyonalizm ruhu çerçevesinde geliştirilmesi" hükmü gösterilmiştir.

Sovyetler Birliği Anayasasının 116. maddesi uyanca, Kremlin'den çıkan tüm yasaların cumhuriyetlerin dillerine çevrilmeleri zorunlu vardır. Anayasasının 159. maddesine göre de, mahkemelerde yapılan tüm duruşmalar yapıldıkları cumhuriyetlerin, özerk bölgelerin veya özerk kaza ve o bölge halkının konuştuğu dile yapılmak zorundadır. Odlı konuşmanın sağlığın veya tarafın bir çevirmen isteme hakkı vardır.

Buna göre 15 Sovyet Cumhuriyeti'nde Rusçanın yatusu 14 ayrı dil, özerk bölge ve illerde ise 40' yakan dil resmi dil olarak kullanılmaktadır.

Buna bağlı olarak okullardaki eğitim ve öğrenim de o cumhuriyetin veya özerk bölgelerin dillerinde yapılmaktadır. Basın, yayın ve kitle iletişim araçları bulundukları cumhuriyetin veya özerk bölgenin dilinde çıkmaktadır. Sadece bu dillerin gereksinimleri yeterince cevap verememesi halinde Rusçaya başvurulmaktadır.

Şimdi bu önbiğinin ışığında tekrar Dağlık Karabağ Özerk Bölgesinde çıkan olayları değerlendireceğiz, oysa bu, o tartışma konusudur.

Nikaragua'da 6 hafta

sıcak bakıp, adeta üzerine atılarak beni kucağıyordu.

İnşaatı yolculuk

Den Haag inşaat çalışması grubu (Bovsbrigade) üzerinde geçirdiğimiz bölgenin ve inşaatı adı yazılı atletler hazırlanmış. Öğrendiğimiz birkaç İspanyolca kelime ve daha çok da bu atletin yardımıyla bir taksiliyle kula koyuldu. Yol boyunca gördüklerim ürktü. Hemen hemen her kilometrede yanımız, hürdaya dönmüş otobüs, kamyon gibi çeşitli araçlar yol kenarlarında duruyordu. Sofor bana el işaretleriyle bu araçları yolculuğuna birlikte Kontralar bombaladığını anlatıyor, uzaktaki dağları göstererek "Kontralar orada" diyor.

Öz saatlık bir yolculuktan sonra Julgalpa'ya vardık. İlk ay önce gönderdiğimiz inşaat malzemeleri bidekilete, N'ikaragua'da

Haydar Taç Nikaragua'ya gönüllü çalışma birlikleriyle gitti

çalışmalarında bize yardımcı olan Bayan Ruth'la tanıştım. Bu kadın örgütünün 1979'da peşisti, kadın kurullarına birleşerek Amolae adını aldığını öğrenim. Bayan Ruth da bu örgütün 6. bölge sekreteriydi. Kendisine

müşti. 15-18 yaşlarında genç kızlar, delikanlıları ellerinde pankartlarıyla Ortega'nın okuduğu orotaku meydanına doğru ilerliyorlardı. Gençlerin ardından alana yaşlılar girdiğinde coşku ve sevinç doruk noktasına ulaşsın.

yeni kırılmasını gibi parlayan FSLN yazın partiyordu. Hollanda'dan FSLN'e HTTB' den bidekilete, N'ikaragua'da

bir tek ben içlerinde yabancısı.

Türk olursun da vize sorunun olmaz mı? Hem Nikaragua'dan hem de Kosta Rika'dan vize alamıyorduk. Nikaragua Konsolosluğu'nda fazla sorun çıkmadı ama Kosta Rika Konsolosluğu, "Sen Türkün, bastır 1800 dolar kefaleti, üç ay bekle, belki vize alırsın" demez mi!

Bu kez komite bana vizeye çıpmayacağımı bir uçuş güzergahı aramaya başladı. Derken 20 Haziran 1987'de Madrid üzerinden Managua'ya giden uçağa binebildim. Vize sorunu nedeniyle gruptan ayrı tek başıma Nikaragua'ya gidiyordum.

Managua semalarında

Uçağın camından özgürlüğün yeşermeye başladığı Nikaragua'nın göllerini, dağlarını seyrederken, koca bir tepenin üzerinde

yeniden kireçlenmiş gibi parlayan FSLN yazısı parlıyordu.

Hollanda'dan FSLN'e HTTB den bir daktilo, Nikaragua Kadınlar Örgütü Amnlay'a da HTKB'den bir teksir makinesi getirmiştim. Gümrükte yaşları 30'u geçmeyen erkek kadını gençler çalışıyordu.

Sıra bana geldi, paketleri açtılar, daktilo ve teksir makinesi ile ilgili bir şeyler sormaya başladılar, ama tek kelime anlamıyordum. İşaretlerle "Türk" filanı di yerek çaresiz etrafına bakınırdım, memur ortadan kayboldu. Tam o sırada genç birisi yanıma yaklaşıp, "Ben biraz Türkçe bilereim" dediğinde dünyalar benim olmuştuk. Biraz sonra müdürle birlikte memur da geldi. Azeri arkadaşlar aracılığıyla hiçbir olduğumu söylediğimde müdür çıkmak çıkmak olan gözlemleri

Kontrolörler "uydurdu". Üç saatlik bir yolculuktan sonra Juigalpa'ya vardık. İki ay önce gönderdiğimiz inşaat malzemeleri daha gelmemişti. Daft şehrindeki çalışma grubunun malzemelerini aldık, ama içinde temel kalmazı yarımayacak hiçbir şey yok. Ne yapalım, bir ucundan başlamak lazım. Tuvalet çukurundan işe başladık. Çekiçle kaya parçalamaya çalışıyoruz. Korkunç bir sıcak, 15 dakika çekiç sallayan kendini gölgeye atıyor. Nikaragua'ya 7 aydan beri yağmur yağmıyor, çesmelerden su akıyor. Bize naylon torbalarla su getiren Seventyay Cekomala, halimize bakıp gülmeye başladı, sonra ortadan kayboldu. Biraz sonra geldiğinde elinde 2 adet manila vardı.

İnşaat devam ederken, HTTB den getirdiğim daktiloyu FSLN bürosuna vermek için girişimde bulundum. FSLN bürosuna gittiğimde tam teçhizat kuşanmış, 3. bölge yetkilisi Abel Gill beni karşıladı. Daha önceden hazırlanıp kurduğum cümlelerle derdimi anlattığımda onun da gözleminde havaalanındaki memurun sıcak bakışlarını gördüm. Abel Gill hemen daktiloyu önüne alıp, HTTB'e teşekkür mektubu yazarken, telaşa 5 silahı geç içeri girdi. Kontrolörler bir çiftliği basmışlardı.

Gladys Baez'i arayış

Nicaragua'ya gelmeden önce Sandino'nun kızları adlı kitabı okumuştum. Bu kitapta kadın örgütü Ampromac'ın kurucusu Gladys Baez beni çok etkilemişti. Onu Nikaragua'da bulacağımı söylediğimde Hollandalı arkadaşlar bana gülmüşlerdi. İnşaat

şitli kadın kuruluşlarıyla birleşerek Amnlay adını aldığını öğren-dim. Bayan Ruth da bu örgütün 6. bölge sekreteriymi. Kendisine Baez'in resmini gösterdiğimde "Hey bu Louis" dedi. "Bu kadın-da manda yüreği vardır. Devrim-den çok önce Pancasan olayın-da tek başı kalan FSLN'li bu kadın-dır Baez."

Bir gün Bayan Ruth heyecanla yanıma geldi. "13 Temmuzda geliyor." dedi. Evet Gladys Baez şehit anaları ve dul-ları ile yapılacak bir toplantıya katılmak üzere Juigalpa'ya geliyordu. Nikaragua'ya getirdiğim Türki-ye ile ilgili ne kadar doküman varsa, yanına alıp toplantı salo-nuna gittim.

Baez burnunun üzerinde koca bir sargı, boynunda hiç eksik etmediği bir yüzünde orak çekiçli, öbür yüzünde Che resimli madalyonu ile salona girdi.

Toplantı sonrasında 45 yaşın-daki, 4 çocuk annesi Baez'le sohbet ederken yaşadıklarına hala inanamıyordum. Baez Türkiye'deki kadınların durumu, kadın hareketi üzerine beni soru yağ-muruna tutuyordu. Baez'le 17 Temmuzda tekrar buluşmak üzere ayrıldık.

Kurtuluşun 8. yılı

17 Temmuz yaklaşıyordu. Şehir baştan aşağı temizlenmişti. Sürekli kutlama hazırlıkları için toplantı yapıyor, bilgilendirme filmleri gösteriliyordu. Bütün sokaklar Nikaragua ve FSLN bayraklarıyla donatılmış. Juigalpa'nın Somoza diktatörlüğünden kurtuluş günü 17 Temmuzda şehir tam bir renk cümbüşüne dön-

du. Ben de kendimce bu kutlama ya hazırlanmışım. Naylon tor-balardan yaptığım Türk bayrağı-yla bu coşkulu kalabalığın içine katıldım. Derken alana büyük alkış-larla Gladys Baez girdi. Baez'le orada tekrar kucaklaştık. Sandi-nist gençlerle birlikte yaptığımız insan kulesinin tepesinde Türk bayrağı ile FSLN bayrağı birlikte dalgalanıyordu.

Bir gün Bayan Ruth heyecanla yanıma geldi. "13 Temmuzda geliyor." dedi. Evet Gladys Baez şehit anaları ve dul-ları ile yapılacak bir toplantıya katılmak üzere Juigalpa'ya geliyordu. Nikaragua'ya getirdiğim Türki-ye ile ilgili ne kadar doküman varsa, yanına alıp toplantı salo-nuna gittim.

Gladys Baez
17 Temmuz şenliklerinde

Gürcü çocuğu için ne yapılmış ge-rektiği sorulduğunda Lenin, o tek çocuk için dahi bir Gürcü öğre-menin görevlendirilmesinin ve maasının da devletçe ödenmesinin gerektiğini vurgulamıştır.

Sovyetler Birliği'nde 15 Sovyet Cumhuriyetinde 14, özerk bölge ve illerde 40'a yakın dil konuşuluyor.

Ulusların gereksinimleri doğrul-tusunda kendi dillerinde hizmet veren sosyal, idari, eğitimsel ve kül-türel altyapının kurulması kararlaştırılmış ve 1917 Devriminden sonra o güne kadar yazı dili haline gel-memiş birçok dil için yeni alfabeler hazırlanmıştır.

Karabağ parti sekreteri Pogosyan: "Yaşam normale döndü"

Azerbaycan'a bağlı Karabağ Özerk Bölgesinde yayınlanan Sovietyky Karabağ adlı gazetede yer alan bir habere göre, Bölge Parti Komitesi bir toplantı yaptı ve bölgenin Ermenistan'a bağlanması istemini SBKP MK Politbüro'suna iletme kararını aldı.

Öte yandan, bu bölgede yer alan olaylar ve çözümleri konusunda TASS muhabiri Karabağ Bölgesi'ndeki Komünist Partinin Birinci Sekreteri Genrikh Pogosyan ile bir röportaj yaptı.

Karabağ'daki olaylar çıktığında parti birinci sekreterliğ görevini yap-makta olan Boris Kevekov'un görevden alınmasından sonra bu görev-e getirilen Pogosyan, Mihail Gorbaçov'un bölge halkına gönderdiği me-sajın, son gelişmelerle yakından ilgilendiği ve dikkatle izlendiğini ka-nıtladığını söyledi.

Pogosyan eski parti yöneticilerinin kültür, edebiyat ve okul kitapları-nın yerli dilde temin edilmesinin eksikliği ve benzeri konularda yanlış bir tutum takındığını söyledi ve bölgede geniş çaplı açıklayıcı bir çalış-ma yapıldığını belirtti. Gorbaçov'un da konuşmasında belirttiği gibi, yenilenmenin ve yeni düşüncelerin ruhuna uyum olarak ekonomik ve sosyal görevler üzerinde çaba harcanacağını dile getiren Genrikh Pog-osyan, Karabağ'da yaşamın normale döndüğünü belirtti.

Şimdi bu önümlerin ışığında tek-rar Dağlık Karabağ Özerk Bölge-sinde çıkan olayları değerlendire-cek olursak, şu ortaya çıkmaktadır: Diliyle, kültürüyle ve halkıyla büyük çoğunluğu Ermeni olan bir özerk bölge, zamanın koşulları un-da Azerbaycan Cumhuriyetine bağlanmıştır. Böylece de bu özerk bölgede yaşayan Ermeniler bağı bulundukları cumhuriyetlerinin, yani Azerbaycan Cumhuriyeti'nin dili olan Azericeyi de öğrenmek zorunda kalmaktalar ve tüm idari, sosyal, ekonomik, yangı vb. işle-rinde de Bakü'ye bağlı kalmaktadırlar. Bu saymış olduğum nedenler-le, Dağlık Karabağ Özerk Bölge-sinde önceden beri varolan rahat-sızlığın giderilmesi gerekmektedir.

- 1) Azerbaycan Sovyet Ensiklo-pediyası. Bakü, 1979.
- 2) Hanazarov, K.H., Resenie na-cionalno-jazykovoy problemi v SSSR. Moskova, 1977.

Bayan Ruht: Amnlay 6. Bölge Sekreteri

Derleyen: Selçuk UZUN

İzvestiya-Kızıl Yıldız arasında tartışma Kahramanlık mı? Leke mi?

Sovyet basını ilk kez İkinci Dünya Savaşında esir düşen Sovyet askerlerinin durumunu tartışıyor

Sovyet basınında önemli bir tartışma şimdiye kadar "tabu" olarak görülen bir konuda. Ancak bu tartışma oldukça ciddi boyutlarda ve kaynaklandığı nokta, Sovyetler Birliği'nde ateşli ve sert tartışmalara neden olan Stalin dönemi ile ilgili. Hememen her yayında, Stalin dönemi ile ilgili yazı ve belgeleri rastlamak mümkün.

Hükümetin yayın organı *İzvestiya* ile *Kızıl Yıldız* gazeteleri, *Kızıl Ordu*'nun 70'inci kuruluş yıldönümüne rastlayan günlerde, deyim yerindeyse karşılıklı salvo atışları yapıyorlar. Konuyu gündeme *İzvestiya* getirdi! Hem de bir sayfalık bir yazı ile

İzvestiya, İkinci Dünya Savaşı'nda kayıp olanların ailelerinin *Sovyetler Birliği*'nde tecrit edildiğini yazarak başlıyor tartışmaya. Yazıda şöyle deniyor:

"Savaş kargaşalığının kanıtlarında, geçmişlerini yitiren birçok yüksek rütbeli subayın, cephedeki hizmetleri hala tanınmamıştır. Esirlikten yurda dönen kim varsa, bunlar 1945 yılında birer cüzzamlı gibi karışılmıştır. Milyonlarca insan hala hainlik zannı altındadır. Çünkü 'Bir Rus teslim olmaz. İntihar eder' Bunu Stalin istemişti."

İzvestiya bu durumda bulunan tüm resmi kişiler ve görevliler için bir yasa çıkartılması önerisinde bulunuyor:

Kayıplar anayurt için savaşta şehit düştüler, esirler anayurt için savaşmışlar."

Sert ve oldukça da uzun bir karşılık *Kızıl Yıldız* gazetesi'nden geldi. *Albay Filatov* imzalı yazıda, "Esirlerden ve kayıplar-

Savaşta esir düşen 1 milyon kişi yurtsever miydi yoksa gönüllü esirler miydi?

dan söz etmek, şaşkınlık ve keşsin bir çelişki uyandırmıştır" deniyor. Yazıda "Sadece esirlik yada ölüm savaşının söz konusu olduğu" belirtiliyor. *Albay, İzvestiya* gazetesi'ni "Esirlik lekesini, kahramanlığa dönüş-türmek istemekle" suçluyor.

Bu yazıya yanıt veren *İzvestiya*, iddiaları kesinlikle reddediyor ve okuyucu mektuplarından örnekler veriyor. İlk makalenin yayınlanmasından sonra 2 bin 400 mektup aldıklarını, 2 bin 400'ünün gazete ile dayanışma içinde olduklarını vurguluyor. Sovyet tarihçisi *Daşçev* de, Ba-

Moskova'da "Hyde Park" mı?

Son zamanlarda Moskova'da birçok kendiliğinden eylemlerin yapılması, bu eylemlerde milis ve göstericiler arasında "anlaşmazlıkların" ortaya çıkması üzerine, başkentte bu tür eylemlerle ilgili yeni düzenlemeler yapıldı.

Moskova'nın yeni savcısı *Lev Baranov*, Moskova'ya *Novosti* muhabirine yaptığı açıklamada, bundan sonra yapılacak gösteri, yürüyüş ve mitingler için bir dilekçe verilmesinin daha uygun olacağını söyledi. Savcı, bu dilekçeye 7 gün içinde yanıt verileceğini belirtti. *Baranov*, dilekçenin hızla karara bağlanacağı konusunda da güvence verdi.

Yeni düzenlemelerde ayrıca şunlar da var: Çalışma günlerinde ve hafta sonunda Moskova'da belirli yerlerde bu tür eylemlerin yapılması yasaklandı. Bu yerler, *Kızıl Meydan*, *Gorki Caddesi*, *Marksev Kalini* prospekti. Yasaklamaya gerekçe olarak, Moskova'da çok sayıda fabrikanın bulunduğu, ayrıca kalabalık nüfus ve yoğun trafik nedeniyle düzenin korunması gerektiği açıklandı. Ama Moskova savcısı *Baranov*, miting ve toplantılar için Moskova'da bir parkın tahsis edilebileceğini ve bunun için de resmi makamlardan izin alınmasının gerekmediğini söylüyor.

Moskova'nın tam orta yerinde, hergün bir gösteri yada miting in olabileceğini düşünebilir misunuz?

Askerlik hizmeti öğrencilerin yaratıcılığını yok ediyor mu?

Aralarında uzay teknoloji uzmanı akademide üyesi *Boris Rauchenbach*'in da bulunduğu birçok bilim adamı, "Literaturnaya Gazeta" da bir örneğin bulundu: "18 yaşından sonra öğrencilerin zorunlu 2 veya 3 yıllık askerlik hizmeti kaldırılmalı" Bilim adamları bu önerilerin şöyle gerektirendirler:

Öğrenciler bu askerlik süresinde yaratıcı yeteneklerini yitiriyorlar. Oysa daha sonraki araştırma çalışmasında bu yaratıcılık gereklidir. Askerlik hizmetinden sonra birçok öğrenci, yüksek okula öğrenime devam etme hakkı olduğunu pek ciddiye almıyor. Çünkü onlar, öğrenim için zamanın geçtiğini düşünüyorlar."

Bu öneriye Savunma Bakanlığı'nın yayın organı "Kızıl Yıldız" gazetesiinden yanıt geldi. *General Fokin*, askerlik hizmetinin öğrencilerin yaratıcı yeteneklerini azalttığı görüşünün tersini savundu. General buna kanıt olarak da Sovyet ordusuna hizmet etmiş birçok ünlü kişinin adını verdi. Bunlar arasında Nobel ödüllü şair *A.Prochorov*, dünyada ilk yapay uyduyu gerçekleştiren *Sergey Korolov*, simdi ki Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi Başkanı *Guri Marçuk* ve uçak konstrüktörü *A.Tupolev* bulunuyor. "Kızıl Yıldız" gazetesiinde ayrıca, askerlik hizmetinden sonra öğrencilerin sadece yüzde 15'inin yüksek okullara geri döndüğü belirtilmiştir.

Sonradan kazanılmış bağımsızlık yetersizlik sendromu ya da AIDS adlı "öcü"

Habib BEKTAŞ

NEDİR AIDS?

AIDS İngilizce Acquired Immune Deficiency Syndrome kelimelerinin baş harflerinin kısaltmış şekli. Türkiye "Sonradan kazanılmış immünolojik yetersizlik Sendromu" diye çeviren AIDS, şimdiye dek tanımayan bulgusu bir hastalığı tip çevirenlere verdiği addır. AIDS-Mikroorganizması HIV diye adlandırılmaktadır. AIDS virüsü, insan vücudunun hastalıklara karşı normal direncini zayıf düşürmektedir. (1)

BULAŞMA YOLLARI

AIDS hastalığı AIDS virüsünün kana karışmasıyla buluşur. Başta yaralanma tehlikesi olan cinsel ilişki türleri olan AIDS hastalığı en fazla cinsel ilişki yoluyla insandan insana geçmektedir. Ayrıca uyuşturucu bağımlıların arasında, aynı enjeksiyon iğnesinin birçok kişi tarafından kullanılması, AIDS hastalığının bulaşmasına yol açmaktadır. Kan nakilleri yoluyla bulaşmayla da buna ekleyebiliriz. Tükürük, öpücük, yemek eşyalan, el sıkışması, direkt kontakt veya giyim eşyalan ile AIDS hastalığının bulaşması pratikte olanaksız olarak kabul ediliyor. (2)

Göçmen işçilere ceza olarak kullanılıyor

"Gurbetçiye AIDS testi"
"Almanya'da çalışan Türkler, gelmeden önce AIDS testi yaptırılmalı"

"Çocuklara AIDS testi, Almanya'dan dönen ve AIDS'ten ölen kişinin üç çocuğu Konya'da okutulan atıldı"

TÜRKİYE'DE NELER OLUYOR?

Türkiye'de birçok bilim insanının, değerli basın mensuplarının, kişi ve kurumların AIDS konusunda ciddi çalışmalar yaptığını, sorumlulukla çalıştığını, kimsenin kuşkusuna yok. Ama zaman zaman kimi basın mensuplarının sorunsuz tutumuyla karşılaşılmıyor dediği. Yeteri kadar bilim ve topu adına yapılan bazı konuşmalar yapıyor verici. Aşağıda son zamanlarda sadece basından aldığımız birkaç örnek vermekle yetiniyoruz:

"Gurbetçiye AIDS testi..." Haberdan öğrendiğimize göre, "...Almanya'da çalışan Türklerin Türkiye'ye gelmeden önce AIDS testi yaptırılmalı" Haberdan öğrendiğimize göre bir bilim adamı, "Eğer yabancılardan AIDS bulaşmasını istemiyorsak, menapsozda yabancı kadınlardan korkulmamız" diyor. Yine bir haber başlığında sunulan okuyorum: "AIDS için Interpol'e iletildiği yapıla-cak." Bir bilimsel kuru böyle bir öneri getiriyor.

"Çocuklara AIDS cezası; Federal Almanya'da işçi olarak çalıştıktan sonra Konya'ya kesin dönüş yapan ve AIDS'ten ölen kişinin üç çocuğu, okudukları okullara alınmadı..."

Yine bir haber başlığı: "Yasa önerisi, AIDS'liye evlenme yasağı" "hayat kadınında AIDS şüphesi..." Haberde kadının adı da açıklanıyor.

Yukarıdaki örnekleri çoğaltmak olası. Ne yapmalı? Sorusuna yanıt aramadan önce topu kim AIDS konusunda ne düşünüyor? Nasıl ölemeli alıyoruz? Ve konunun önemini kavramı mıyız, gibi sorulara yanıt aramak gerekir. Çünkü henüz bu hastalığı salgılamak olası değil. İnsan, sadece korunabilir, sorumluluk içinde yaşayabilir. Yani bireyden topluma, toplumdaki bireye dönük ihtenlikli bir işbirliği gerektirir. Yoksa Federal Almanya, Bavaria İçişleri Bakanlığı'nın uygulaması koyduğu gibi polisiye önlemlerle AIDS'e karşı bir şey yapılabileceğini sanmıyoruz.

Simirli olanları yapıpım gözlemlerime de aktarmak istiyorum: AIDS konusunda henüz için ciddiye alınmıyor. Kayırmadığımızı sanıyoruz. "Bana sıra gelene kadar, ooooo... Ele den olan, bana salvar olur!" zihniyeti ne yazık ki hakim. Ya da "riziko grubu" diye adlandırılan çevrelerin dışındaki birçok insan, "Ben uyuşturucu bağımlısı değilim, AIDS hastalığından baka nel..." diye konuşabilmektir. Oysa AIDS hepimizin ortak sorunudur. Bu hastalığın salgatımı olanaksız olduğuna herkes bilinci şekilde yaşamalıdır. Öte yandan sağlığını olmaksızın olası bilimsiz mi yaşamalıyız? Hayır. Neziilen ilacı var diye öteki insanlara nezm mikrobunu bulaştırması hakkı-muz var mı? Yukarıda özellikle "bilim" sözünü kullanırm. Açıklamaya çalışacağız.

NE YAPMALI?

Ne yapmalı? sorusu, öteki ülkelerde neler yapıyor? sorusuna yanıt vermeden yanıtlanamaz! Ama şu yanlış anlaşılmalıdır: Bir başka ülkede yapılan aynı iş Türkiye'de yapılmamalı, anlamında söyleyemiyoruz. Elbette her toplum kendi koşullarını gözönüne almalıdır. F. Almanya'da yapılanlara kısaca değinmek istiyorum:

Hastalığın salgatılması henüz olanaksız olduğundan, toplumun bütün kesimlerinin bilincendirilmesi özen gösterilmektedir. Bu iş için radyo, televizyon, sinema, kitap, broşür, afiş gibi yayın olanaklarının sınırları zorlanmaktadır.

Devlette desteklenen demek ve çalışma grupları oluşmaktadır.

Bu konuda uzman yetiştirilmeye çalışılmaktadır. Sosyal görevliler okullara gipib, bu konuda çocukları aydınlatmaktadır.

Basın sorumluluğu davranmalı
AIDS olduğu kuşku
insanları birer haydut gibi
gösterip, fotoğraf ve
kimliklerini yayınlamak,
hasta olan insanları,
kaderleriyle yüz yüze
 bırakmak anlamına gelmez
mi?

Uyuşturucu bağımlısı kişileri topluma kazandırmak için çalışan demeler, gençlik kurullarını ve kiliseye bağlı kurumları, çalışanlarını bu konuda uyarıya çalışmaktadır. Yine bu kuruluşlar (hepsi değil) uyuşturucu bağımlıların paketleri, kullanılmamış enjektörleri dağıtmaktadır. Amaç bu insanların kullandıkları enjektörleri ikinci kez kullanmamalarıdır. AIDS hastası olduğundan kuşku olan insanların kimliklerini açıklamaksızın test yapılabilmeleri olanaksız kılınmaktadır.

Telefonla, kimlik açıklanmaksızın AIDS konusunda bilgi alılabilecek kurumlar oluşturulmuştur.

F. Almanya'nın sadece birkaç kentinde uygulaması yapılan "Methadon Programı" AIDS'in bulaşmasını önleyici ön çalışmalardan birisi olarak başlatılmıştır. Öteki kentlerde de tartışmaya başlanmıştır. (Methadon, 1940'lardan bu yana suni olarak üretilen bir uyuşturucunun adı. Bir program çerçevesinde -hekimlerce- uyuşturucu bağımlılarına ağzından alınarak üzere öngörülen dozajlarda verilen tartışmalı bir uygulama... olarak özetleyebiliriz.)

Hepsinden önemlisi de federal hükümetin AIDS konusundaki çalışmalar için bütçesinden yükülice bir para ayırmıştır.

Bütün bunlara eklemek istediğim Federal Almanya'daki olumsuz gelişme şu olmuştur: Bavaria İçişleri Bakanlığı 19 Mayıs 1987 tarihinde AIDS diye bilinen "hastalığa karşı önlemler" adı altında tucara federal hükümetin bile tepkisini üzerine çekken

bir diziye kararlar almıştır. Bu kararların AIDS hastalığına karşı "önlemler" gerektiriyse alınırdı şöyle lensse de, tutucu kesimin yüz yıllardır tepkisini süzen ceken ve "riziko grubu" diye adlandırılan çevrelere "ceza" niteliğinde alımdına dair kuşku vardı. Bu karardan göçmen işçiler de paylarına düşen(i) almışlardır. Burada özetli bile çok uzun sürecektir bir diziye karar, özellikle Türklere yakından ilgilendirmektedir. Ne ki alınan bu kararlar Bavaria'daki virüsü ikna(1) edememiş, virüsü ve virüsü taşıyan insanların sayısını azaltamamıştır. Tam tersine, sayı bilimsel verilere göre yükselmektedir. 1985 yılı 24 kayıtlı AIDS vakası, 1986 yılı 57, 1987 120 (Kaynak, AIDS-Forschung). Kanımca polisiye önlemler, kişiyi suskunluğa ve yalnızlığa itmektedir.

SONUÇ

Özel hükümeti, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının bütçesi görüşülürken bu konuyu göz önünde bulundurmaları.

Ya basın? Boyalı basmasın?

Sorumusca, kesinliği tartışmaya götürür test sonuçlarına dayanarak insanların teşhir etmek, çok kötü sonuçlar doğurabilir. Zaten kapalı bir toplum yapı-maz var. Belsoğukluğuna yakalansp, utançından doktora gitmeyen insanımız az değil. Ya ilk kez adet görüp, panikle kapılan çocuklarımız! AIDS hastası olduğu kuşku insanları birer haydut gibi gösterip, fotoğraflarını ve açık kimliklerini yayınlamak, gerçek hasta olan insanları, hastalıklarının son aşamasına dek kaderleriyle yüz yüze bırakmak anlamına gelmez mi?

Özellikle politikacılar, hekimler, hukukçular ve basın mensupları AIDS konusunda büyük özen göstermelidirler.

Unutmamalıyız, AIDS sadece ve sadece bir hastalıktır!

Ve yine unutmalıyım ki, tanihin bir döneminde cinlere, perilere ve planajistü gibi çeşitlenen say-nıklar, günümüzde salgatılabilirlerdir.

Kimin okufanın yüzlerinde olusacak acı gölümse-meyi görür gibi oluyorum. Biliyorum, meclisinde içkenden geçmiş milletvekillerinin görev yaptığı bir ülkeden insanlarıyız. Ama unutmalıyım ki günümüzde çağdaşlık sadece kalkınma hızı ve ekonomik göstergelerle olmuyor. Çağdaşlığı bir alfabe olarak kabul edersek, A'nın insanı A'ya sarğı olması gerek-mez mi?

Evett, aslofan insan!

(1,2) "AIDS Nedir? ve Bulaşma Yolları" bölümünde Alman AIDS Yardım Demetçisi bu konuda hazırlanan broşürünün yararlanılmıştır.

Sayın Prof. Dr. Türcan Sayılan 27 Haziran 87 günü Cumhuriyet'te AIDS ve Panik başlık bir yazısını okumuştum. Sovyetçiliğin boyfesine çağdaş bilim insanımız olduğu için. Son günlerde AIDS konusunda yazılan yazılara, verilen demelere bakınca, o zaman kesip sakladığım yazıyı yeniden okuma gereğini hissettim. Ne yazık ki Sayın Sayılan'ın söylediklerini dikkate alan kurum ve kişiler pek az olduğunu gözlemledim. Sayın Sayılan, yazısının sonuç bölümünde şöyle diyor:

"AIDS konusunda basının davranışları en kısa zamanda kesin bir sağlıklılık kazanmalı, yöküci değil yapıcı olmalı ve her şeyden önce kişinin özel yaşamının gizliliği ilkesi, yaptırımlarıyla uygulanmalıdır."

Sağlıklılık, bir yandan panik ve fobileri al-bildiliğine öneleyecek aydınlatıcı bilgilerle sürükli olarak topluma aktarmak, hukukçular ise hasta ve taşıyıcıların özlük haklarına saygıyı korumak için gereken önlemleri almalı, değerli basın mensupları da hepimizin başına gelebilecek bu illeti, en az zarar görebek atlatmamız için sağ-lıklılarla olumlu bir işbirliğine girmelidirler.

Bir iki günlük ve birkaç satırlık veya bir manşetik panik-haber için insanların yaşamlarını yökümc gibi bir eylemden vazgeçip alıcı, yökü gösterici ve yardımcı olmak hepimizin ödevidir."

...

AIDS hastalığı diye bilinen, ya da daha doğru bir deyişle, HIV virüsünü vücudunda taşıyan insanların dünyamızda çoğaldığı bir gerçektir. Sadece "1987 yılında 25 bin kişinin daha AIDS'e yakalandığı" vurgulanmaktadır. Dünyadaki AIDS'li hasta sayısının "150 binin altında olduğunu" sanılmaktadır. Önemli müddet yıllardır bu sayıların "hızla artması" beklenmektedir. Türkiye'de ise "15 kişinin küdüz taşı-yıcısı" olduğu söylenmektedir. Sık sık kuduz asya-larına bayatlığı nedeniyle insanları öldüğü ölkemizde venilen rakamları ne denli güvenlebileceği aynı bir yazı konuşulur! Öte yandan bu yazının vurgulamak istediği nedenlerle bu sayıların öteki ölkeler-de de sağlığı olamayacağı bilinen bir gerçektir!

AIDS'in bütün insanlığı yakından ilgilendiren bir sorun olduğuna kimse yadsıyamaz. Ama bu hastalığı bir "öcü" gibi gösterip, insanları panikle sürüklemek, hastalığın kendisinin çok daha büyük sorunları beraberinde getirebilir! Hele bazı çevreleri "riziko grubu" diye toplum dışına itmek, 21. yüzyılın kapısını çalan insan'a darıyamaz.

Sergey Eisenstein

Güven PAMİR

Lumiere kardeşlerin 1895'de Paris'te bir kahvedeki ilk film gösterisinin üzerinden neredeyse yüzüyle yakın bir zaman geçti.

Vedat Türkali'nin de dediği gibi "İçinden çıktığı toplumun sosyo-ekonomik yapısına gözbeğinden bağlı" olan sinema sanatları içindeki özgün yerini, rolünü etkisinden daha fazla aratırak korumaya devam ederken, günümüzde artık "endüstri" gibi bir yapıya sahip.

Kimi filmler vardır, üzerinden yıllar geçse de, belleklerimizde hala canlı izlerini korur. Bir sahnesi zaman zaman gözlerimizin önünden akan gezer. Yüzümüz Güney'in oynadığı Ağır'daki Adanali faytoncusu kim unutulabilir? Ya Şarlo'yu Diktatör rolünde? Ya da Potemkin Zirhlisi'nin merdiven sahnesi gider mi gözlerimizin önünden?

Bizim bugünkü yazımızın konusu ise Potemkin Zirhlisi'nin yönetmeni ünlü Sovyet film yönetmeni Sergey Eisenstein. Sinema toplum yaşamının önemli bir parçası olma özelliğini koru-

Bir sinema dahisi: SERGEY EISENSTEIN

yenisi bir çağ açacak olan toplumsal olayların anılarıyla aynı zamana rastlıyordu. Çarlık Rusya'sında koyu bir baskı rejimi, Bolşeviklerin önderliğinde tarihte ilk kez yeni bir devlet biçimiyle yer değiştirecek ve Büyük Ekim Sosyalist Devrimi ile birlikte, Çarlık Rusya tarihine kanşırken sinema da artık yeni bir yapı üzerine kurulmaya çalışacaktı.

Ekim Devrimi ve sinema

Ekim Devrimi'nin ilk ışıkları yaydığında Eisenstein henüz yirmi yaşlarında bir gençti. Devrim, bir çok sorunu karşı karşıya bırakıyordu. İç savaştan, ekonomik sorunlardan, kültür-sanat yaşamına dek sancılı bir süreç, sinemayı da etkiliyordu.

Çarlık Rusyası sinemacılığın kimilerinin ükeleri terk etmiş olmalarına karşın, etkileri sürüyordu. Yabancı filmler sinemalarda daha fazla gösteriliyor, ayrıca hammadde araç gereç yokluğuna çöküyordu.

Buna karşın örgütlenen yeni kuşak sinemacılar vardı. Devrimden 10 yıl kadar önce Lenin'in de belirttiği gibi "Sosyalist kültürün gerçek yaratıcısı sinemayı denetlemeye başladıklarında, sinema en etkili

Nihayet, 1919 Ağustosunda alınan bir kararla sinema ve fotoğraf endüstrisi tamamen devletleştiriliyor ve böylece sinema alanındaki dağınıklık da çözülmüş oluyordu.

İç savaş sırasında ve NEP döneminde Sovyet sinemacıları çok geri tekniklerin zorluklarına karşın, kısa filmleriyle unutulmaz eserler gerçekleştiriyorlardı. Bunlar belgesel ve haber filmleri olmalarına karşın Maya-kovski'nin dediği gibi, "hasta sinema"da fıskıran filizlerdi.

Sanatın diğer alanlarında olduğu gibi, sinemada da, kuramsal mücadele sert bir biçimde sürüyordu. "Sol Sanat Cephesi" adı altında birleşen genç sinemacılar, yeni Sovyet sinemasının doğuşunda büyük rol oynuyorlardı. Sinema tarihi içinde adları onurla anılan büyük yönetmenler işte bu dönemde ve bu akımdan çıkıyorlardı. Sergey Eisenstein da bu akımdan ve bu gençlerin içindeydi.

Sanatı ve filmleri

Eisenstein mühendislik eğitimi görmesine karşın tiyatro ile ilgilenirdi. 1923'dan sonra, sinema kuramı üzerine teorik çalışmalarını derinleştirmeye başladı, bu yıl içinde kısa bir film yapıtı.

Sessiz sinemanın büyük bir yönetmeni ve teorisyeni olan Eisenstein Grey'i 1924'te çevirdi. Sinema tarihi içinde gelmiş geçmiş en büyük 10 film arasında sayılan Potemkin Zirhlisi'ni ise bir yıl sonra 1925'te yaptı. Daha sonraki iki sessiz filmi ise, devrimin 10. yılına adanmış Ekim (1927) ve Generalin (1926-29) idi.

Beş yıl içinde bu dört büyük filmi yaptıktan sonra, uzun süren bir dış yolculuğa çıktı. Avrupa ülkeleri ve ABD'ye gitti. Oradan Meksika'ya geçti. 1931-32 yıllarında Meksika'da Que Viva Mexiko'yu çevirdi. Bir yıl içinde Meksika'da binlerce metre film çektiikten sonra 1932'de ülkesine geri döndü.

1930'lu yılların ortasından sonra, gerek dünyada, gerekse Almanya'da faşizm daha da kitleleşiyordu. Almanya'da faşizm iktidara gelir, İspanya'da anti-faşist iç savaş süren Sovyetler Birliği'nde Stalin döneminin uygulamaları kültür ve sanat yaratıcıları arasında sert tartışmalara yol açıyordu.

Eisenstein bu yıllarda üzerinde çalıştığı Beschin-Wien (1935-37) filmi ni bitirmiyordu.

13. yüzyılda Almanya'nın Ruden Alexander Nevski filmi'nin yapıtı 1938 yılında rastlar. Faşist Almanya'nın saldırı amacına tarihten bir uyarı gibi olan filmi çekimi sırasında Eisenstein şöyle diyor: "Saldırıya karşı vatandaşverlik ve ulusal direniş. Konu budur ve film bununla

"Grey" filminden bir sahne (1924)

senstein sessiz filmde alışagelmis biçimlerden vazgeçerek, kendine özgü bir kurgu tekniği yarattı. Tek tek sahneleri, resimleri yan yana sıralayarak sürekliliği ve hareketli anlatımı başardı. Seyirciler için gözkaamaştırmacı özellikleri olan sahneleri çekti. Konuşma olmamasına karşın, kişilerin hareket ve mimikleri anlatılır, düşündürücü ve harekete geçiricidir. Sessiz filmlerin bir önemli özelliği de, tek bir kahramana değil yığınlarla, yığınların yaratıcılığına yer vermesidir, filmlerinin kahramanı yığınlardır.

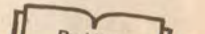
Eisenstein'den günümüze gelen

Bugün Sovyet ülkesinde toplum bütün parçalarında oldu-

ğu gibi, sanat yaşamı ve sanatçılar üzerinde çok daha radikal değişikliklere gidiliyor. Eisenstein da yaşadığı çalkantılı dönemin bürokratik engelleriyle karşı karşıya gelmiş, kimi filmlerini ne yazık ki bitirememişti. Oysa ki, Eisenstein'in filmleriyle seyircileri arasında bir engel, bir sorun yoktu.

Eisenstein, nesnel gerçekliğin sanat ve sanatın önemli bir kolu da sinema ile yansıtmaması, altına imza attığı filmlerle gerçekleştirdi. Şimdi bize düşen görev, sinema sanatını sevmek, izlemek ve nesnel gerçekliği (bilimle birlikte) sanat ve sanatın değişik kollarıyla yansıtan ürünleri yaşamızın bir parçası haline getirmektir.

Bu yıl Eisenstein üzerinde çok şeyler yazılacaktır. Bunların okunması şüphesiz gereklidir. Ne ki, şimdi uygulanması gereken ve okurlarımıza önereceğimiz, Eisenstein'in filmlerinin dolaysız olarak görülmeleridir. Batı ülkelerinde bu filmleri izlemenin, oynatmanın olanakları henüz kısıtlıdır. Sinematekler her yıl bilmaksızın, Eisenstein'in filmlerini gösterirler. Bu da ayrı bir olanaaktır.

toplum yaşamını önemli bir parçası olarak tanımlıyor. Koruduğu sürece anlacak bir sinema dahisi olan Eisenstein'in doğumundan bu yana 90 yıl, ölmünden ise 40 yıl geçti.

Çarlık Rusya ve sinema

23 Ocak 1888 tarihinde Riga'da doğan Eisenstein'in dünyaya gözlerini açtığı Çarlık Rusyası, aynı zamanda yüzünün başında büyük toplumsal olaylara da şahyeydi

Büyük Amerikalı yazar John Reed'in dediği gibi "fırtına yaklaşıyor".

Zengin bir kültür yaşamına sahip olan Çarlık Rusyası, sinema alanında da fakir sayılmazdı. İlk Rus filmi **Stenka Rasin** 1908'de gösteriliyor ve filmın başkanı, ulusal bir Rus sinemasının doğuşunu müjdeliyordu.

Stenka Rasin'den 3 yıl önce yeniliğe uğrayan 1905 Devrimi sonrasında, Çarlık Rusya'da si nemanın doğuşu tarihse olarak

"Potemkin Zırhlısı'nın ünlü merdiven sahnesinden bir görüntü. Altta ise aynı filmde öldürülen şehri yarayan kaldırın gemici

edilim araçlarından biri olacaktı" ve Bolşevikler sinema olayına karşı duyarlı değillerdi. Nitekim devrimden sonra ilk yapılan işlerden birisi, **Krupskaaya** başkanlığında 9 Kasım 1917'de oluşturulan **Film Komitesi**ydi.

konevilek ve ulusal dinen. Konu budur ve sinema bulaşık doludur."

1939'da Sovyet-Alman saldırı-mazlık anlaşması imzalandığında gösterilmeyen film, çok geçmeden taşıt ordulunun Sovyet topraklarına saldırmasıyla tekrar gösterime giriyordu.

1944-46 yılları arasında 1. bölümü Stalin ödülü ile mükafatlandırılan, 2. bölümü öne- saklanıp, daha sonra Krupşev za-manında serbest bırakılan ve 3. bölümünün çekilmesi erke- nölümünün izni vermediği **Kon- kucuk Ivan**'i çekmeye başlıyordu.

Ekim Devrimi'ni yitirdiği büyük yönetimlerden olan, ama onların içinde ayrı bir yer sahip bulunan bir sinema dahisi, ne yazık ki genç yaşta 11 Şu- bat 1948'de Moskova'da göz- lerini kapıyordu.

Kendine özgü teknik

Dünya sinema tarihi içinde tartışmaz büyük bir yer olan Ei-

Bugün Sovyet ökesine top- lunun bütün parçalarına oldu- maktir.

İşık saçan bir kitap

Fakir BAYKURT

Yurt dışındaki işçilerimizin çabılarıyla, çeşitli yerlerde düzenlenen okuma toplantılarına katılıyor. Bu toplantılarda sık sık sorduran sorduran bin, Türkiye'de aydınların son dönemde görevlerini yapıp yapmadığı, oluyor.

Sorunun yanıtı, kuşkusuz "görev" deyince neyi anlattık istediğimize bağlıdır. Sınır belli kimi işlerin yapılması murratıyorsa, son dönemde aydınlar bu görevlerini yapmışlardır. Ama bu soru, halka karşı görevlerinin sınırsızlığı düşünülerek ortaya atılıyor- sa, o görev hiçbir zaman bitmez, hem aydınların tümü, hem de biri, birkaç, o görevi yeterince yapmış sayılmaz. Çünkü yapılabilen az, yapılması gereken çoktur. +

Konuşu "görecelik" yorumuna bağlayarak, aydın- larımızı alıcılara taşıyor. Sanatın, Asla böyle bir düşüncem yok. Kendim de, doğru-yanlış, onlardan bir taşıdığım için, görevlerimizi hiçbir zaman yeterin- ce yapamadığımız kanısını taşıyanlardanım ben. Böyle söyletken eme, toptan yadsınacı, yok sayıcı bir tutuma girmekten sakınmak gereğine de inanıyorum.

Sıkıyönetimler yurttaki sıkı uçurtmazken, hem ya- zılı, hem de ikerik yönünden son derece güzel ve önemli bulduğum bir metin olan "Aydınlar Dilekçe", 1200'ü aşkın imza ile 15 Mayıs 1984 günü Cum- hurbaşkanlığı ile TBMM Başkanlığına verildiğinde, ken- ne yazık yurtdışında bulunuyordum. Yazılmasına da, imzalanmasına da katılamadığım o metne hayranlığım hâlâ sürüyor. Kendim içinde olmadığım için bu övücü duyguları açıkça belirtilebilim herhalde. Ama şimdi asıl söylemek istediğim başka: Kendimiz içinde yer alamadığımız göre, hiç değişse buylesine onurlu, önemli kaçılın çözümlenemeyen, böylece cabalarla kendilerini ortaya koyabilen aydınlarımızın değeri- ni bilelim, diyorum.

Aydınlar Dilekçesi verildiği zaman yurttaki olay oldu. Sıkıyönetim, metne hemen yayın yasası koydu. Baş- bakan, yabancılara gazetecilere birkaç parçasını okudu, bir gün geçmedi, o parçalara ikinci yayın yasası geldi. Dilekçeye imza koyanlardan önce 46, sonra toplam 59 kişi hakkında dava açıldı. Bunlar uzun uzun ya- rılandılar. Çünkü "Türkiye'de demokratik düzene ilişkin gözlem ve istemler" adını taşıyan dilekçe, yurttaki işin, cezalarını dolduran tutuklular için, birer ortaklık durumuna indirilmiş üniversitelerimiz için, ağzı bağlanmıştan beter suskunluğa itilmiş aydın- lar için önemli istemler ortaya atıyordu. Bu da olaydı.

Dilekçenin altına başlangıçta imza koyup da, sonra- dan onu nasıl geri alacağımı bilemeyen, bunun için bocom bocom bocalayan sözümüne aydınların ortaya çıkması da olaydı kuşkusuz. Bunlar içinde bürokrat- lar olduğu gibi ne yazık, sanatçılar da vardı. Egemem oturma öünde bir aydın, bir insan ne kadar küçü- lebilir, örneğin bir aydın, bir insan ne kadar küçü- lüdür. Ne yazık ki bu olaydı.

Ama aydınlar asıl gövdesi, kanımca devanın duruş- ması başlıyınca, savunmaların yapılmasına sıra ge-

lince ortaya çıktı. Yargılanan 59 aydınım, imzasını geri almayınca ki bine yakın arkadaş adı yapıtı savun- malar, birer ayrı değeri taşıyordu. Onlar içinde nice- lerini niceler, bir yaşamın bütününi onurlu kılmaya yete- cek değerde merit kalabilenler, baskılar karşısında ba- şı dik durabilenler, hem de yargıclar önünde aydınca alçakgönüllülikle açıklamalar yapabilenler öne- gini verdiler, canlarını ortaya koyarak, tarih sayfalarında uzun yıllar paylayacak sözler söylediler.

7 Şubat 1986 günü dava 59 aydınım aklamasıyla sonuçlandı.

Türkiye Aydınları Dayanışma Girişimi, bu savun- maların kitap olarak basılmasını öngörmişti. Adan Yayınları, Aziz Nesin'in de çabalarıyla, başa Aziz Zengin, Hüsnü Güleç ve Haluk Gergin'in önsöz- lerini koyarak, sadece savunmalar değil, yargılama ile ilgili tutanak ve ibretlik belgeleri biraraya getirdi, 518 sayfalık kitabı bastı sonunda.

Bu dolgun ve doyurucu kitabı, ilk aldığım zaman, yeterince zamanım olmadığı için ne yazık tam bütün okuyamadım. Mart içinde geçirdiğim rahatsızlıktan ötürü bir süre evde kalinca, o ırsatı bütün her say- fasını kama kama okuyup bitirdim. Gördüm ki, özellikle yurt dışına yaşayan işçilerimiz, toplantılarda bana belirttiğim o sorunlar, bir şeyleri müthiş bir şekilde atıyorlar. O savunmaların her birinin, tarihteki "Sokratistan savunması" ni çağırstan yüceltice, kan- la ve ala aletla yazılmışçasına, şimdiden hepimize ışık saçtığı gözden kaçmıyorlar.

Sadece Almanya'da değil, Avrupa'nın işçilerimizin bulunduğu bütün belli başlı merkezlerinde, ço- günış- ten ya da bu görüşten bir çok işçi derneğimizin ve kuruluşumuz var. Elinden geçenler, ben dernekte, kurulu- şumda, bu kitap üstüne birer toplantı düzenledim. Onu daha önceden okuyup hazırlanan başı kişişi sayı- nehayne karşı konuştur, tartışın, dinleyicilerin soracağı sorunları yanıtlamaları rica ederdim. Kağıt oymunla ya da işi boş tartışmalarla akıp giden ak- samların hiç değışle birini, bu değeri kitaba ayrı- rak değerlendirmiş olurum.

Bu toplantılar yapabilmek için zaman geçmiş sayıl- maz gene de. Öğrenmek için, öğrenmeyi sürdümek için zaman geçmiş sayılmaz.

Aydınlar görevini yaptığı zaman da her şey olup bitmiyor ne yazık. Tarih bir gün, "Onları itilmesie ge- reken işçilerden ne haber?" diye sorar adama. "Aydınların konuştunu, sen kulak verip dinledim mi? Aydınların yazdı, sen eline alıp okudun mu? Din- lemedin, okudunsa ne yaptın?" diye sorar adama.

Hemen susuyorum buracıka. Çünkü belli aydınla- rın dinlemeyen, okumayan işçilerin suçlu da aydınla- rındır. "Eğer konuştunu zaman işçilerin seni din- lemeliyorsa, yazdığını zaman okumuyorsa, sen ma- dem ki aydınların suçu da çözümümlü çaresini dü- şünmeliydin, değil mi?" diye konuşuyorum kendii ken- di. Hem de diyorum ki, aydınların halklarına olan borcu ödemekle bitmez.

Bu kitabı okudunuz mu?

Berlin Film Festivali'nden izlenimler

Yıl 1987, Moskova. Glasnost ve perestrojka sözcükleri olan- ca canlılığıyla tartışılıyor. Mosko- va Sinema Şenliğinde bir yön- etmen çıkıp, 20 yıldır akibeli bilin- meyen filmi sineması hesabını soruyor, işte bu film, tüm gözlemcilerin üstünde görüş birliğine vardı- gı, bu yıl birinci olacağı kesin gözü- le bakılan "Komiser"di. Ne ki geçen yıl birincisi de glasnost- lu bir Sovyet filmi ("Tema"-Pan- filov) olduğundan, 1967 yapımı Komiser, Juri Ozel Ödülüyle ye- tirmek zorunda kalıyordu.

Yönetmen Aleksandr Askol- dov, bu tek filmde sosyalist in- sana -özellikle kadına- ve devri- me değişik bakış açılar getiriyor. Büyük Ekim Devrimi'nin he- men sonrasında karşıdevrimci Beyaz Ruslara savaş sürüyor. Gö- nyede küçük bir köyü Kızıldoru ele geçiriyor. Köyde yakalanan bir Beyaz Rus apar topar, kamı burnunda bir kadın komiserin buyruğuyla kurşuna diziliyor. Film tüm sürükleyiciliğiyle, bu komi- serin bireysel sorunlarını irdele- yiyor. Beyaz Rusların köye kar- şı saldırısında, bir Yahudi aile- sine sığınıyor ve burada doğum sorunlarıyla pençelesiyor. Alek- sandr Askoldov, şimdiye dek ola- gın yaklaşımlardan değişik bir yol tutuyor. Kadının bireysel ve insancı sorunlarını önplanda ele alarak, toplumsal sorunlara

GLASNOST VE KADIN KOMİSER

ışık tutuyor. Bununla da yetin- meyip, sürrealist anlatım, sonra objektif bakma ve eleştirel yön- etmelerle kendine özgü bir biçim geliştiriyor. Doğum yapan ka- dın çektiği acılar, savaş dehşetle- ri boy ölçüyor. Çöl ortasında ırpan sallayan insanlarla ger- çeküstü sahneler üretirken, sa- vana göbeğinde sevimli insan- lan, Yahudi esnafın ekmeği para- sı için verdiği kavga, yani nere- de olursa olsun "yaşayan" insanı anlatıyor.

Komiser, aradan 20 yıl geç- mesine karşın, güncelliğinden bir şey yitirmiyor. Ironilerle bez- zemizi bir anlatım, güçlü oyun- cularla, Yahudi rolünde Yasliğı Shukshchin ve Komiser rolünde Nonna Mordjukova'nın oynala- rının tadına doyumuyor bir baş- yapıt, Komiser.

Kaçırmayın.

Falkland Savaşından geri kalan ve "Borç"

Arjantin'de, şu kısa geçmişte neler yaşandığını okuruz ki ya- kından bilir: 10 yıla varan as- kersel diktatörlük ve kimin için, niçin yapıldığı... anlaşılmayan bir savaş. Geride acılar, ayrımlar ve ölümler... "Borç" (La Deuda Interna), küçük bir köyde yaşa-

yan, annesini doğuma yitiren, babası ise iş bulma umuduyla se- hirlere göç edip, cuntağa karşı cepheye girip kaybolan küçük Veronica'yı anlatıyor.

Yönetmen Miguel Pereira sa- de bir anlatımla güzel şeylerden söz ediyor sanki işçiden, baskı, acılar ve ölüm, üstünde durma- dığı bu kavramları -filmde hep sevinçler, mutluluklar, hüzünler

Komiser'de Nonna Mordjukova Beyaz Ruslara karşı insanüstü bir iradeyi simgeliyor... Ya kadınsal sorunlarda?

Mehmet SEVDA

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK

NE DEDİLER?

"Türkiye, Türk parası ile yaşayan için ucuz değil." Hacı Sabancı, Adana Sanayi Odası Başkanı

"Bir seçim projem var. Açıklarsam Özal duyar, hile düşünür." RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan

"Türkiye adımıza taviz vermez." Rauf Denktaş

"Ülân ayardan beri kayıpsınız. Üç ay önce öldünüz. Şimdiye kadar nerelerdediniz?" Erzurum Cafeleri Mahallesi Muhtarın Cevdet İncesi'dan Devlet Bakanı Nihat Kırıyapçı'ya

"Ayaklarımızı göre don biçmeliyiz." Sakıp Sabancı'dan sanatçılara öneri

"Bütcü açıklarını zamlarla kapatmak milletten hayırdır." Enkeri Bakanı Fahrettin Kurlu

"Söylemesi ayıp biraz kavgacıydım. Turgut Beyle de kapırdım bazen. Dövdürdim. An-

OKYANUSUN DİBİNDE ÖZGÜRLÜĞÜ YAŞAMAK MİR'ler 6 bin metrenin altına inecek

"Denizin mahlukatı,
karadakinden bir fazladır!"
(Egeli balıkçıların bir sözü)

Evet, böyle der Egeli balıkçıları. Nedeni ise, denizin derinliklerinin, karadan daha az biliniyor olmasıdır herhalde. Bilinmeyen ya da az bilinenleri de hep daha büyük ve daha çok diye düşünmez miyiz? Ancak, pek çok alanda olduğu gibi okyanusların ve denizlerin derinlikleri de artık bilinmezlikten kurtuluyor. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler insanlığın önüne geçmeye merakına hizmet ediyor.

Geçtiğimiz aralık ayında Atlantik Okyanusu'nun ortasında deneme dalgı yapan Mir-1 adlı denizaltı araştırma gemisi, uzmanların belirttiğine göre dünyada bir eşi olmayan, son derece gelişmiş bir araç. Şimdiye değin, bilim adamlarının gereksinimlerine cevap verilecek en üstün yeteneklere sahip araştırma gemileri, Nautilus ve Sea Cliff olarak biliniyor. Bu gemilerin birisi Fransa'ya bir tanesi ise Amerikan ordularına ait bulunuyor. Ama bu iki su altı araştırma gemisi de, oğnografi uzmanlarının istemlerine tam olarak cevap vermiyordu.

Şimdi olarak Sovyet-Fin ortaklığı sonucunda gerçekleştirilen Mir-1 ve Mir-2 adlı iki su altı araştırma gemisi geçtiğimiz yıl aralık ayında Atlantik Okyanusunda deneme dalgısı yaparken bütün dünyadaki bilim adamlarının da dikkatlerini üzerinde topladı.

Neler yapılabilir?

Dünyamızın büyük bir çoğunluğunu kaplayan okyanusların yüzde 99'unun derinliğinin 6 bin kilometreden fazla olduğu biliniyor. Ki bu, şimdiye dek dâlainabilen en derin nokta. Mir-1 ve Mir-2'nin deneme dalgışan sonunda Mir-1 6 bin 170 metreye, Mir-2 6 bin 120 metreye inebiliyor.

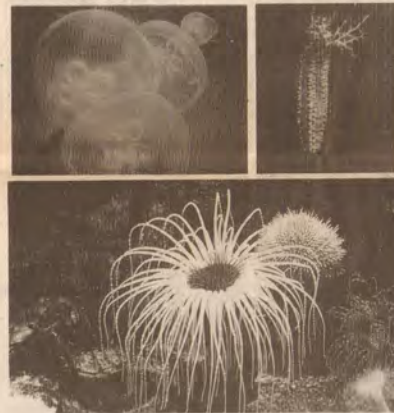
Aracın içinde, okyanus derinliklerinde sürece uzun araştırmalar için çalışacak olan ekibe gerekli bütün donanım düşünülmüş. Su altında 80 kilo ağırlık kaldırabilen bir kaldırıcı, yukarıyla sürekli iletişim sür-

mesini sağlayacak ses ve görüşün tertibatı bulunuyor, yeni su altı araştırma gemilerinde. Ağırlık kaldırmak üzere düzenlenen araç ise son derece hassas. Öyle ki, karada yapılan denemelerde, çığ bir yumurtayı kırmadan bir yere bir yere götürebilecek yetenekte.

İçinde araştırmaların yapılacağı su altı araştırma gemisinin sahip olduğu gelişmiş araç ve gereçlerin yanı sıra, geminin oksijen kapasitesinin de geniş olması düşünülmüş. Şimdilik bir kişinin suyun altında yüzeye hiç çıkmadan 246 saat kalmasına yetecek oksijen yüklü. Yani üç kişinin üç gün su altında araştırma yapabileceği kadar hava var Mir'lerde. Uzmanlar istendiği takdirde bu oksijen kapasitesinin kolayca 10 güne çıkarılabileceğini belirtiyorlar.

Barışçıl amaçlar için

Tropik balıkların mercan kayalıkları arasında renklerini etrafa saçtığı gözleniyor. Bir kayanın altından yavaşça süzülerek çıkan bir yengencin kısıklığını oynata oynata avına

doğru ilerleyişini getiren görüşün önüne. Deniz dibinin rengarenkliği ve güzelliği anlatmakla bitmez tabii. Niyetimiz de, denizin güzelliklerini anlatmak değil zaten. Ama bilim adamlarının, derinliklerde dolayışın tattıklarını söyledikleri özgürlük duygusundan söz etmeden geçmek istemeyiz.

Mir-1 ve Mir-2'yi geliştirerek sonuçlandırılan ve onunla deneme dalgısı yapan bilim adamları, bu en son teknolojik harikayı diğer ülkelerin oğnografi uzmanları ile de paylaşmak istediklerini söylüyorlar. Bu amaçla Sovyet Bilimler Akademisi Rusça barış anlamına gelen "Mir" adlı bir yolculuk planlıyor.

Geçtiğimiz Şubat ayının sonunda Sovyet ve Finl denizaltı araştırmacılarından oluşan bir grupla Atlantik Okyanusu'

nun derinliklerine doğru yolculuğunu başlatan Mir-1 ve Mir-2 adlı araştırma gemileri çalışmaları sürdürüyor.

Ote yandan, bu araştırma projelerinin planlayıcısı ve uygulayıcısı olan bilim adamları, okyanusları kendi başlarına inceleyecek güçleri olduğunu ama, projenin adına uygun olarak çeşitli ülkelere de araştırmacların katılmasını amaçladıklarını belirtmede edemiyorlar.

Derleyen: Zerrin ŞENESEN

İlk ekoloji inceleme uydusu yapıldı

Cosmos-1906, yeryüzündeki yolların, tek tek evlerin, hatta yerleşim bölgelerinin fotoğraflarını uzaydan çekecek

dünya yüzeyindeki bitkilerin yerlerini, su yataklarını, okyanus ve denizlerdeki akıntılarını inceleyecek. Uyduda bulunan son teknolojik gelişmelerin sonucu olan gereçlerin yardımıyla, deniz yataklarına ilişkin sualtı ölçümleri yaparak, bitki yetiştirilmesi için yeni alanlar araştırarak. Önceki

lerden yüksek kaliteli fotoğraflar çekebilecek. Öyle fotoğraflar ki, yeryüzündeki yolları, kötü yolları, hatta tek tek evleri, insanların yoğun yaşadıkları bölgeleri izlemek mümkün olacak.

Yeni uydunun pek çok yönden daha ekonomik olduğunu ortaya koyuyor, Sovyet verileri. Öncelikle daha net ve detaylı fotoğraflar, çalışmaların daha iyi sonuçlar elde edilmesine yardımcı oluyor. Ote yandan, hava fotoğraflarını çekecek eleman, araç yakıtı ve en önemlilerinden birisi zamandan tasarruf sağlıyor. Bunlara bir de maden arama, sondaj, orman düzenleme ve hatta tarımda çalışmaların da eklenince tasarrufların büyüklüğü ortaya çıkıyor sanırız.

Dünyanın uzaydan incelenmesine bu yeni boyutuyla yeni başlanıyor. Tacikistan, Kırgızistan ve Özbekistan'da kullanıma geçilmiş, sarı, dâlainabilen ve Türkmenistan var.

Ençerji Bakani Fahrettin Kurt
"Söylemesi ayıp biraz kavgacıydım. Turgut Beyle de kapıyı açmadım. Döverdim. Annesi bana para verirdi ki kaçırmayalım." Başbakan Özal'ın çocukluk arkadaşı Ali Ayvaz

"Pahalılığı önlersem kıyamet kopar." Başbakan Turgut Özal

"Yemeğe küsmek ananemize sığmaz, yanlış yapılıyor." Başbakan Turgut Özal yemek boykotunu değerlendiriyor

"Orada yememişlerse başka yerde yemişlerdir. Yemek yememek ekonomik durumların sağlam olduğu manasına gelir. Üzülmediğim nokta yemeklerin altmış olmasıdır. Allah'ın verdiği nimetler reddedilmez." Başbakan Turgut Özal

Hazırlayan: Haluk Akca

araştırmalar için çalışacak olan ekibe gerekli bütün donanım düşünülmüş. Su altında 80 kilo ağırlık kaldırabilen bir kaldırıcı, yukarıyla sürekli iletişimin sür-

Sonu benzemesin

Semra Ozal papatyaları için verdiği çayda 60 kiloluk, Turgut Özal da bir konuğuna 15 kiloluk pasta ikram etmiş.

acıız!" diye bağırın halka, "O zaman pasta yiğin" diyenlerin sonunu hatırlıyordur da, tahtaya üç kez vurup, "Sonları benzemesin" demekten kendini alamıyor.

İnsan, "Ekmeğimiz yok,

Kek sever misiniz ?

Kısaca KİT olarak anılan Kamu İktisadi Teşekkülleri'nden söz ederken kimi yazarlar Kamu Ekonomik Kuruluşları şeklinde ifade ediyorlar.

Sanırsız Özal ve ekibi de bu ikinci söyleme biçiminden cesaret alıp, özel ve yabancı sermayenin ağızına atıyor bu kuruluşları. Baksanıza kısaltınca KEK oluyor!

havadan çekilen fotoğrafın tümünden daha net ve detaylı fotoğraflar elde edilebilecek, ayrıca daha çeşitli alanlarda çalışmalar yapılabilir. Örneğin,

13.SaYFA

İç karartıcı faaliyetler

Sargın ve Kutlu'ya ilişkin iddianame yayınlanınca günlük gazeteler "içerisinin ilmi yanını" bir güzel ortaya döktüler. İddianamedeki gayri ciddiliği, istenen cezaların mantık boyutlarını aştığını bir güzel sergilediler. Bizim 13. Sayfa'ya bu konuyla ilgili espri yapma olanağı da pek kalmadı...

Ama, iddianamenin 231 sayfasını şöyle bir güzel gözden geçirince bu "ilmi belge"nin bir derya olduğunu gördük. Ayrıca DGM Başsavcısı Sayın Demiral'ın da 3 ay içinde komünizmin konusunda edindiği uzmanlığın sonuçlarından da yararlanma fırsatı bulduk.

Bilâl Demir'i tanıır mısınız?

Yabancı dile çevirmeye çalışan arkadaşlarımızın Türkçesini anlamakta epey zorluk çektiği anlarda kendilerine başka iddianamelerden örnekler anlatıp morallerini düzelttik ve çalışma şevkini sağladık.

Örneğin, bir gazetenin yazarı işleri müdürü hakkında hazırlanan bir iddianamede Bilâl Demir ilginç Lenin adından söz edildiğini, yazarı işleri müdürü arkadaşımızın "Allah Allah kim bu Bilâl Demir? Gazetede böyle bir yazar yok ama?" diyerek kara kara düşündüğünü, sonunda Bilâl Demir'in Viladimir olduğunu, ilginç ise iliy olduğunu anlatınca biraz rahatladığını anlattık.

Neyse konuyu dağıtmayalım! Onümüzdeki iddianamede de TIP, TKP ve TBKP'den söz edilirken "Hareketlerinin Türkiye Cumhuriyeti Devleti için hiç de iç açıcı ve faydalı şeyler olmadıkları görülmektedir" denilen bölümünü okuduk.

Komünistler ne yapar?

Merak etik ve "Nedir bu iç açıcı ve faydalı olmayan hareketler?" diyerek araştırdık. Sorumuzun yanıtını iddianamenin 68. sayfasında bul-

duk. Hep birlikte öğrenelim! "İç açıcı ve faydalı olmayan faaliyetleri..."

"Türkiye'de genel politik affın çıkarılması, kovuşturmaların sona erdirilmesi, idam cezalarının kaldırılması, politik nedenlerle Türk vatandaşlığından çıkarılanların haklarını geri verilmesi ve kendilerine yurda dönme hakkının tanınması, 1982 Anayasasının yürürlükten kaldırılıp yeni bir anayasa hazırlanması, Türk Ceza Kanununun 141 ve 142. maddeleri ile Devlet Güvenlik Mahkemeleri kanunu, olağanüstü hal ve benzeri yasaların yürürlükten kaldırılması, sendikalar ve dernekler üstündeki devlet denetiminin sona erdirilmesi, bütün çalışanlara grev hakkı tanınması gibi konularda gerek yurt içinde protesto kampanyaları, miting ve gösteriler düzenlemek suretiyle mevcut yönetimi aleyhinde yoğun propaganda çalışmalarını sürdürdükleri bilinmekte ve görülmektedir."

